Økonomiplan for 2025 — 2028

Sortland kommune

Innhold

Forord 3
Budsjettvedtak 5
1A Bevilgningsoversikt - drift (§5-4 første ledd) 5
1B Bevilgninger - drift (§5-4 andre ledd) 6
2A Bevilgningsoversikt - investering (§5-5 første ledd) 6
Bevilgningsoversikt investering (§5-5 andre ledd) 7
Økonomisk oversikt - drift (§5-6) 10
Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen (§5-7) 11
DEL 1 Forutsetninger, rammebetingelser og utfordringer 13
A) Økonomiplan og årsbudsjett 13
B) Statsbudsjettet for 2025 - Nasjonalt nivå 15
C) Statsbudsjettet for 2025 - Lokalt nivå for Sortland kommune 19
D) Kommunale gebyrer - Selvkostbudsjett 2025 21
E) Kommunalrapports kommunebarometer 22
F) Befolkningsutvikling og demografikostnader 23
G) Sykefravær og IA - arbeid 31
DEL 2 Økonomisk utvikling i planperioden 35
Økonomiske måltall for bærekraftig utvikling i økonomiplanperioden 35
Økonomisk handlingsrom Sortland 36
Økonomisk utvikling i planperioden 38
DEL 3 Hovedtallene i budsjettet (sentrale kapitler) 41
Sentrale inntekter 41
Finansinntekter og -utgifter 42
Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner 43
Satsingsområder 44
DEL 4 Kommunens tjenesteområder 46
Kommunedirektør 46
Oppvekst 54
Helse og omsorg 63
Teknisk og Samfunnsutvikling 77
DEL 5 Investeringer i økonomiplanperioden 88

Forord

Forord

Kommunedirektøren legger med dette fram sitt forslag til budsjett- og økonomiplan for 2025-2028.

Forslaget bygger på regjeringens forslag til statsbudsjett, KS sin prognosemodell for frie inntekter, inneværende budsjett- og økonomiplan, kommunens økonomiske stilling, politisk vedtatte vedtak som gir føringer og andre forhold som påvirker kommunens økonomiske situasjon.

Sortland kommune har de siste årene hatt befolkningsvekst. Dette skyldes i hovedsak mottak av flyktninger fra Ukraina. For å sikre bærekraftig utvikling og planlegge for de demografiske endringene som vil komme fremover, er det viktig å jobbe for positiv befolkningsutvikling samtidig som at tjenestene dimensjoneres for den forventede økningen i andel eldre og redusert andel barn og unge. Dette er forhold som vil kreve både vilje, handlekraft og besluttsomme valg for at den kommunale tjenesteproduksjonen skal være tilstrekkelig bærekraftig i sin tjenesteproduksjon.

Bygging av nytt sykehjem er godt i gang og forventes å stå ferdig i løpet av 2. halvår 2025. Denne investeringen er avgjørende for at kommunen skal kunne sikre nødvendige helsetjenester til den økende andelen eldre i årene som kommer.

Sortland kommune har de siste årene hatt positive regnskapsresultater. Etter flere år med mindreforbruk og avsetninger til disposisjonsfond, ble det i 2023 brukt 51 MNOK, og per 2. tertial 2024 ligger kommunen an til bruk av disposisjonsfond på til sammen 46,3 MNOK inkludert overføring fra drift til investeringsregnskap. Slik det ligger an nå vil kommunen ha ca. 54,5 MNOK igjen på disposisjonsfond ved inngangen til år 2025. Større andel bruk av fond de siste to årene, viser at utgiftsnivået til kommunen har vært større enn inntektene. Det forventes for 2024 at kommunen vil ha et negativt netto driftsresultat -3,5 %.

I kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan er det ikke budsjettert med bruk av disposisjonsfond i driften.

Kommunedirektøren vil uttrykke bekymring for denne situasjonen, hvor disposisjonsfondet er betydelig redusert de siste år. Dette gjør oss sårbare. For å sikre en langsiktig sunn og mest mulig bærekraftig økonomisk utvikling, vil kommunedirektøren adressere behovet for omstilling, og at dette gjennomføres kontinuerlig gjennom hele økonomiplanperioden. Vi står i kommende periode foran krevende demografiske utfordringer som vil gi konkrete utslag på våre økonomiske rammebetingelser. For å evne å møte disse utfordringer, er det viktig å utrede relevante og målrettede strukturelle tiltak tidlig nok i perioden.

Sortland kommunes økonomi kort oppsummert:

- Stram økonomi, med tidvis krevende likviditet. Kommunen måtte inngå avtale om trekkrettigheter i 2024.
- Økende driftsutgifter knyttet til gjennomførte og planlagte investeringer.
- Økende langsiktig lånegjeld grunnet påbegynte og planlagte investeringer i planperioden.
- Redusert andel fondsreserver etter større andel bruk de siste to år. Kommunen har nå mindre andel fond og derav mindre tid til omstilling ved behov.

Sortland kommune har vedtatt større investeringsprosjekter som er påbegynt og planlegges iverksatt i kommende planperiode 2025-2028. Disse utgjør låneopptak på 407 MNOK i kommende planperiode. Samlet lånegjeld stipuleres til å være ca. 1 585 MNOK i 2028. Dette innebærer at kommunen får store finansforpliktelser i en lengre periode. Kommunedirektøren antar at flere av de foreslåtte investeringene vil øke kommunens attraktivitet både for nåværende, men også kommende innbyggere, samt næringsliv.

Investering i ny flerbrukshall vil først påvirke kommunens driftsbudsjett i 2027. Det er signalisert at rentenivået vil avta noe i tiden fremover, men det vil likevel være nødvendig å gjøre tilpasninger i driften for å møte endringer i kapital, demografi- og øvrige driftsutgifter.

Sortland, 31.10.2024

Trond Stenhaug

Kommunedirektør

Budsjettvedtak

1A Bevilgningsoversikt - drift (§5-4 første ledd)

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Rammetilskudd	-394 954	-405 031	-407 292	-393 158	-393 158	-393 158	-393 158
Inntekts- og formuesskatt	-338 111	-369 742	-364 921	-428 236	-428 236	-428 236	-428 236
Eiendomsskatt	-32 728	-38 345	-36 695	-44 447	-42 244	-42 244	-42 244
Andre generelle driftsinntekter	-24 919	-30 485	-30 649	-28 085	-37 385	-24 785	-44 485
Sum generelle driftsinntekter	**-790 713**	**-843 603**	**-839 557**	**-893 926**	**-901 023**	**-888 423**	**-908 123**
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	**738 854**	**767 936**	**789 469**	**797 285**	**787 605**	**791 605**	**791 605**
Avskrivninger	44 360	43 890	48 641	43 507	43 507	43 507	43 507
Sum netto driftsutgifter	**783 214**	**811 826**	**838 110**	**840 792**	**831 112**	**835 112**	**835 112**
Brutto driftsresultat	**-7 499**	**-31 777**	**-1 447**	**-53 135**	**-69 911**	**-53 311**	**-73 011**
Renteinntekter	-10 995	-8 680	-8 680	-10 080	-10 080	-10 080	-10 080
Utbytter	-66 222	-3 300	-300	-500	-500	-500	-500
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-1 756	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	47 549	60 215	67 215	67 215	67 215	67 215	67 215
Avdrag på lån	36 638	39 000	39 000	40 000	41 000	42 000	43 000
Netto finansutgifter	**5 213**	**87 235**	**97 235**	**96 635**	**97 635**	**98 635**	**99 635**
Motpost avskrivninger	-44 360	-43 890	-48 641	-43 507	-43 507	-43 507	-43 507
Netto driftsresultat	**-46 646**	**11 568**	**47 147**	**-6**	**-15 782**	**1 818**	**-16 882**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	92 749	3 000	3 000	3 150	3 150	3 150	3 150
Avsetninger til bundne driftsfond	11 151	612	1 047	155	155	155	155
Bruk av bundne driftsfond	-6 360	-4 680	-4 862	-149	-149	-149	-149
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	15 776	0	16 876
Bruk av disposisjonsfond	-50 896	-10 500	-46 332	-3 150	-3 150	-4 974	-3 150
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	**46 646**	**-11 568**	**-47 147**	**6**	**15 782**	**-1 818**	**16 882**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

1B Bevilgninger - drift (§5-4 andre ledd)

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Kommunedirektør	616	67 020	57 367	73 824	62 024	62 024	62 024
Oppvekst	306 867	261 707	285 523	285 546	285 396	285 396	285 396
Helse og omsorg	337 178	317 673	323 739	349 388	351 658	351 658	351 658
Teknisk og Samfunnsutvikling	103 824	98 494	100 074	95 199	95 199	99 199	99 199
Sentrale poster	212	26 024	26 024	0	0	0	0
Sum bevilgninger drift, netto	**748 697**	**770 918**	**792 726**	**803 957**	**794 277**	**798 277**	**798 277**
Herav:							
Avskrivinger	5 173	7 045	7 068	6 661	6 661	6 661	6 661
Netto renteutgifter og -inntekter	-122	5	5	5	5	5	5
Avsetninger til bundne driftsfond	11 151	612	1 047	155	155	155	155
Bruk av bundne driftsfond	-6 360	-4 680	-4 862	-149	-149	-149	-149
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	**738 854**	**767 936**	**789 469**	**797 285**	**787 605**	**791 605**	**791 605**

2A Bevilgningsoversikt - investering (§5-5 første ledd)

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Investeringer i varige driftsmidler	242 003	263 130	335 209	219 150	320 100	18 050	9 050
Tilskudd til andres investeringer	16	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	265 019	3 000	3 000	3 150	3 150	3 150	3 150
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	**507 038**	**266 130**	**338 209**	**222 300**	**323 250**	**21 200**	**12 200**
Kompensasjon for merverdiavgift	-36 746	-37 846	-45 419	-41 890	-60 200	-11 050	-1 810
Tilskudd fra andre	-4 728	0	-29 099	-43 901	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	-1 252	-3 100	-3 100	-100	-200	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	-180 585	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-195 930	-222 184	-257 591	-133 259	-259 700	-7 000	-7 240
Sum investeringsinntekter	**-419 240**	**-263 130**	**-335 209**	**-219 150**	**-320 100**	**-18 050**	**-9 050**
Videreutlån	27 444	30 000	30 000	30 000	4 000	4 000	4 000
Bruk av lån til videreutlån	-27 444	-30 000	-30 000	-30 000	-4 000	-4 000	-4 000
Avdrag på lån til videreutlån	5 109	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-6 042	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Netto utgifter videreutlån	**-932**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overføring fra drift	-92 749	-3 000	-3 000	-3 150	-3 150	-3 150	-3 150
Avsetninger til bundne investeringsfond	932	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-1 882	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	6 833	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	**-86 866**	**-3 000**	**-3 000**	**-3 150**	**-3 150**	**-3 150**	**-3 150**
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Bevilgningsoversikt investering (§5-5 andre ledd)

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Driftsmateriell og transportmidler					
IT - ramme	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250
Pakkemaskiner til kjøkkenet	600	0	0	0	0
Trygghetsalarmer 200 stk.	1 000	0	0	0	0
El- ladere - Komm. bygg	200	200	200	0	0
Kameraovervåkning - kommunale bygg	250	250	250	0	0
Bil - Eiendomsdrift	0	0	0	0	600
Biler - VVA KTEK	750	0	0	0	0
Sum Driftsmateriell og transportmidler	**4 050**	**1 700**	**1 700**	**1 250**	**1 850**
Kommunale bygninger					
Sigerfjord skole - rehabilitering bygg	400	400	0	0	0
Maurnes skole - rehabilitering bygg	150	150	0	0	0
Sortland barneskole oppgradering bygg	2 000	2 000	2 000	2 000	0
Sortland barneskole modulbygg	17 000	0	0	0	0
Strand skole - rehabilitering bygg	300	300	0	0	0
Vestmarka bhg - rehabilitering bygg	0	150	0	0	0
Strand bhg - rehabilitering bygg	200	200	0	0	0
Kjempenhøy oms.bolig tiltak bygg	1 450	0	0	0	0
Lamarktunet - Rehab. Utv./innv.	500	500	500	0	0
Lamarktunet - brannsikkerhetstiltak	200	200	200	0	0
Bygg - lokasjon utetjenesten	0	0	0	0	1 000
Nortura eiendommen	0	8 000	0	0	0
Jennestad brygge fundament	200	200	200	0	0
Rådhuset - brannverntiltak bygg I/II	200	200	200	0	0
Bygg Aronsvei - rehabilitering	200	200	0	0	0
Nytt sykehjem - Lamarka	170 000	146 000	0	0	0
Parkveien 2 - rehabilitering bygg	2 500	0	0	0	0
Sum Kommunale bygninger	**195 300**	**158 500**	**3 100**	**2 000**	**1 000**
Park og anlegg					
Maurnes skole, basseng	2 000	0	0	0	0
Kjempenhøy omsorgsbolig uteområde	300	0	0	0	0
Uteområder - Rådhuset	200	0	0	0	0
Lamarktunet - uteområde	0	300	0	0	0
Friluftsområder - oppgradering	200	200	200	0	0
Utområder - Byplan	250	250	250	0	0
Lekeplasser – nye lekeapparat	0	500	0	0	0
Blåbyhallen - rehabilitering bygg	3 000	0	500	0	0
Hall i Lamarka	2 000	20 000	230 000	0	0
Sortlandshallen - rehabilitering	500	0	500	0	0
Sum Park og anlegg	**8 450**	**21 250**	**231 450**	**0**	**0**
Vann, avløp og VVA					
VA Separering Kirkåsveien, nord og sør	1 000	0	6 000	0	0
VVA Natlandsveien, sanering	1 000	3 000	4 000	0	0
VA - KDP avløp vannmiljø - sep. avløpsledning	11 200	9 300	9 300	9 300	0
HP vann – diverse tiltak	3 000	1 000	1 000	0	0
Vann - damanlegg Storvannet	2 000	2 000	18 000	0	0
Vann - økt vannkapasitet sentrum	700	0	0	0	0
Avløp - avløpsanlegg/ -ledninger Strandgata	1 200	0	0	0	0
Avløp - renseanlegg Myrland	1 200	0	0	0	0

	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Avløp - rensing Myrland - Strandskog	5 500	0	0	0	0
Avløp - avløpsanlegg Haldtstranda	0	1 100	4 200	0	0
Sum Vann, avløp og VVA	**26 800**	**16 400**	**42 500**	**9 300**	**0**
Vei, trafikk og gatelys					
Vei - Kong Øysteins vei, utrykningsvei	1 000	0	0	0	0
Trafikale løsninger - Kjempenhøy	10 000	0	0	0	0
Vei - Steiroveien rehabilitering	1 200	0	0	0	0
Vei - Åsveien Solveien	500	0	3 250	0	0
VEI- Strandgata fortau	0	0	0	0	5 200
VEI- torg parkeringsplasser	600	600	600	0	0
Skilting – gatenavn	1 200	0	0	0	0
Vei - Bakkeveien sanering	0	0	500	4 500	0
Vei - Kommunale bruer og kulverter	2 330	0	0	0	0
G/S Sigerfjord	6 000	6 000	0	0	0
G/S Vesterveien	900	0	900	0	0
Trafikksikkerhetstiltak - mindre fra plan	200	200	200	0	0
Bjørklundvn, nedre del	2 300	2 000	16 000	0	0
Bjørklundv - Vesterv sammenkobling	1 000	10 000	18 500	0	0
Gatelys - systematisk utskifting	1 200	2 400	1 200	1 000	1 000
Sum Vei, trafikk og gatelys	**28 430**	**21 200**	**41 150**	**5 500**	**6 200**
Tomter					
Tomtefelt - ramme	100	100	200	0	0
Sum Tomter	**100**	**100**	**200**	**0**	**0**
Investeringer i varige driftsmidler	**263 130**	**219 150**	**320 100**	**18 050**	**9 050**

Tilskudd til andres investeringer (§5-5 andre ledd)

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Tilskudd til andres investeringer	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Investeringer i aksjer og eiendeler (§5-5 andre ledd)

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Finansiering investering	3 000	3 150	3 150	3 150	3 150
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	**3 000**	**3 150**	**3 150**	**3 150**	**3 150**

Utlån (§5-5 andre ledd)

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Utlån av egne midler	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum del 1-4	**266 130**	**222 300**	**323 250**	**21 200**	**12 200**

Økonomisk oversikt - drift (§5-6)

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Rammetilskudd	-394 954	-405 031	-407 292	-393 158	-393 158	-393 158	-393 158
Inntekts- og formuesskatt	-338 111	-369 742	-364 921	-428 236	-428 236	-428 236	-428 236
Eiendomsskatt	-32 728	-38 345	-36 695	-44 447	-42 244	-42 244	-42 244
Andre skatteinntekter	-149	-142	-142	-142	-142	-142	-142
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-133 904	-155 525	-177 411	-173 747	-183 047	-170 447	-190 147
Overføringer og tilskudd fra andre	-260 158	-217 851	-230 330	-247 682	-247 682	-247 682	-247 682
Brukerbetalinger	-31 474	-32 115	-31 655	-34 431	-34 431	-34 431	-34 431
Salgs- og leieinntekter	-53 844	-64 016	-66 711	-70 789	-65 571	-65 571	-65 571
Sum driftsinntekter	**-1 245 323**	**-1 282 767**	**-1 315 157**	**-1 392 633**	**-1 394 511**	**-1 381 911**	**-1 401 611**
Lønnsutgifter	651 667	683 254	695 488	734 220	725 383	725 383	725 383
Sosiale utgifter	94 309	119 463	121 597	131 124	131 124	131 124	131 124
Kjøp av varer og tjenester	344 439	323 982	352 386	348 258	342 197	346 197	346 197
Overføringer og tilskudd til andre	103 048	80 401	95 598	82 389	82 389	82 389	82 389
Avskrivninger	44 360	43 890	48 641	43 507	43 507	43 507	43 507
Sum driftsutgifter	**1 237 824**	**1 250 990**	**1 313 710**	**1 339 498**	**1 324 600**	**1 328 600**	**1 328 600**
Brutto driftsresultat	**-7 499**	**-31 777**	**-1 447**	**-53 135**	**-69 911**	**-53 311**	**-73 011**
Renteinntekter	-10 995	-8 680	-8 680	-10 080	-10 080	-10 080	-10 080
Utbytte	-66 222	-3 300	-300	-500	-500	-500	-500
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-1 756	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	47 549	60 215	67 215	67 215	67 215	67 215	67 215
Avdrag på lån	36 638	39 000	39 000	40 000	41 000	42 000	43 000
Netto finansutgifter	**5 213**	**87 235**	**97 235**	**96 635**	**97 635**	**98 635**	**99 635**
Motpost avskrivninger	-44 360	-43 890	-48 641	-43 507	-43 507	-43 507	-43 507
Netto driftsresultat	**-46 646**	**11 568**	**47 147**	**-6**	**-15 782**	**1 818**	**-16 882**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	92 749	3 000	3 000	3 150	3 150	3 150	3 150
Avsetninger til bundne driftsfond	11 151	612	1 047	155	155	155	155
Bruk av bundne driftsfond	-6 360	-4 680	-4 862	-149	-149	-149	-149
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	15 776	0	16 876
Bruk av disposisjonsfond	-50 896	-10 500	-46 332	-3 150	-3 150	-4 974	-3 150
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	**46 646**	**-11 568**	**-47 147**	**6**	**15 782**	**-1 818**	**16 882**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

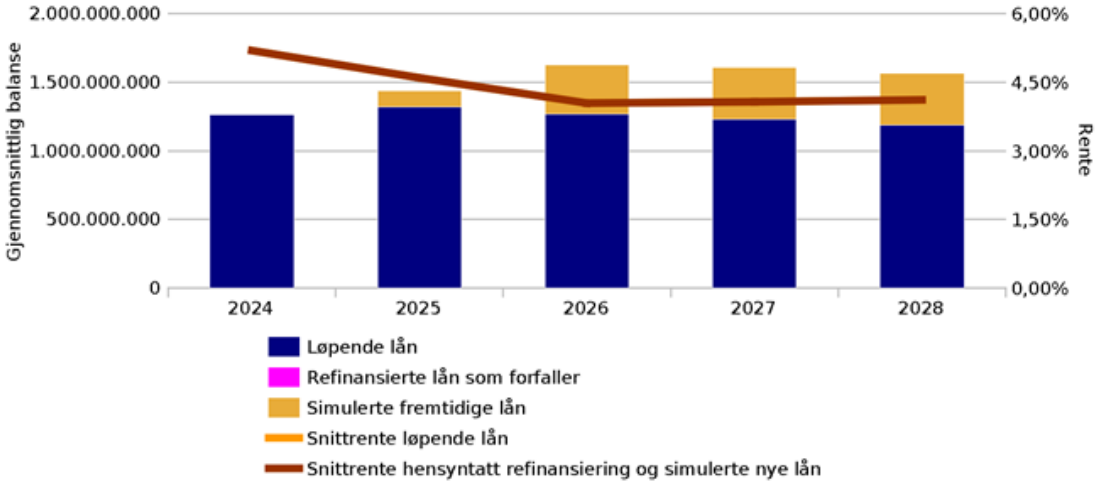
Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen (§5-7)

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal inneholde en oversikt over den årlige utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i planperioden.

Nedenfor fremgår en oversikt over utviklingen i langsiktig gjeld, samt renteutgifter knyttet til nye låneopptak i økonomiplanperioden.

3 Gjeldsprofil

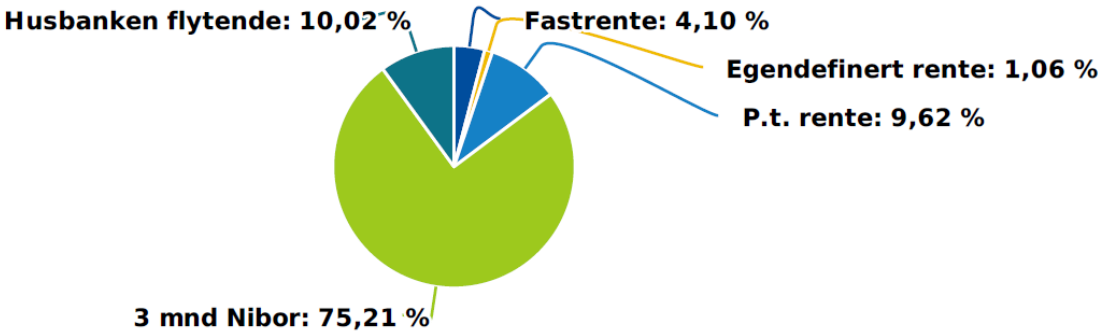
Prognose på fremtidig gjeldsprofil og gjennomsnittlig rente.
Dersom porteføljen inneholder lån som forutsettes refinansiert (f.eks. sertifikat- eller obligasjonslån), og/eller simulerte fremtidige låneopptak, vil også effekten av disse vises.

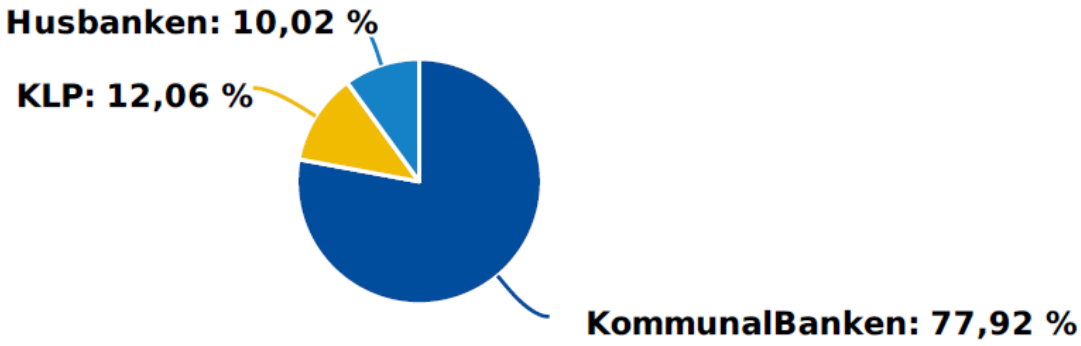
Grafen viser oversikt over langsiktig gjeld ved utløpet av hvert år i økonomiplanperioden, og viser balansen med og uten de simulerte låneopptakene som ligger inne på bakgrunn av foreslåtte låneopptak i økonomiplanperioden, ref. bevilgningsoversikt investering §5-5.

I simulerte låneopptak har kommunedirektøren benyttet 100 % gjennomførelsesgrad på opptak av lån. Dette vil si at rente og gjeldsprognoser som er benyttet i økonomiplanen vil investeringsprosjekter fullt ut gjennomføres i takt med det som budsjetteres hvert år. Det er benyttet 3 mnd-Nibor, med et marginpåslag på 0,6 %. I tallene over er forpliktelsene til Husbanken ikke inkludert.

Som det fremgår av diagrammet nedenfor, er Sortland kommune høyt eksponert for rentesvingninger i markedet. Dette medfører at kommunen følger nivået på flytende renter på lånestolen og må tilpasse seg nivået hvis bankene øker eller senker rentenivået på lån.

Diagrammet nedenfor viser at Sortland har hoveddelen av sin låneportefølje i Kommunalbanken, hvor ca. 22 % av porteføljen er i KLP og Husbanken. Bakgrunnen for at kommunen har den største andelen av lånestolen i Kommunalbanken er at de siste årene har margin vært noe lavere enn de andre tilbydere. På ellers like lånevilkår har kommunedirektøren foretatt loddtrekning og godtatt betingelse fra trukket part.

DEL 1 Forutsetninger, rammebetingelser og utfordringer

A) Økonomiplan og årsbudsjett

Forutsetninger og rammebetingelser for budsjett- og økonomiplan

I delkapittelet gjennomgås hvilke forutsetninger og rammebetingelser årsbudsjettet og budsjett og økonomiplan er bygget på.

Budsjett- og økonomiplan er på samme måte som tidligere også en handlingsplan, ved at noen styringsparametere utover økonomi er gitt fokus i dokumentet.

Det oppleves fortsatt at det er uroligheter i økonomien nasjonalt og internasjonalt. Dette preges Sortland kommune av, på lik linje med andre kommuner. Det er usikkerhet i finans- og rentemarkeder og gjennomgående høy lønns- og prisvekst som påvirker drift og planlagte investeringer. Strammere økonomiske utsikter krever at kommunen vurderer omstilling, og gjør tydelige prioriteringer som kan sikre en best mulig effektivitet i ressursbruken fremover.

Endring i kommunens demografi og mottak av flytninger fører til at organisasjonen får økt press på drift av de kommunale tjenestene. For budsjettåret 2025 er det lagt til grunn at Sortland kommune skal ta imot 100 nye flyktninger.

Selv med veksten i de frie inntektene til kommunesektoren som er lagt til grunn i Statsbudsjettet for 2025, forventes det en stram økonomi i årene fremover.

Forutsetninger i økonomiplandokumentet

Ved å budsjettere for en 4- års periode er det usikkerhet knyttet til flere av forutsetningene som fremmes i kommunedirektørens forslag til budsjett- og økonomiplan. De viktigste forutsetningene som er lagt til grunn er oppsummert i dette delkapittelet. Forslag til budsjett 2025 og budsjett- og økonomiplan 2025-2028 tar utgangspunkt i videreføring av vedtatt budsjettnivå for 2024 med tilhørende budsjettreguleringer gjennom året. Det er naturlig at det gjennom året har forekommet endringer fra opprinnelig budsjett og informasjon som ble lagt til grunn ved fremleggelse av forrige økonomiplan.

Økonomiplan og årsbudsjett

Kommunens økonomiplan skal vise hvordan det er planlagt å følge opp langsiktige utfordringer, mål og strategier. Økonomiplanen skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger med tilhørende mål og premisser som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. Dokumentet skal også vise utviklingen i kommunens økonomi, gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser.

Årsbudsjettet

Årsbudsjettet presenteres som en detaljoversikt for det første året i økonomiplanperioden. Budsjettet skal fremvise prioriteringer i økonomiplanen og fungerer som bevilgningsdokument.

Vedtatt budsjett angir de rammene kommunestyret har bevilget til kommunens virksomhet for det kommende året. Kommunedirektøren fremmer gjeldende praksis hvor investeringer som gjennomføres i budsjettåret vedtas på prosjektnivå, jfr. Tabell bevilgningsoversikt investeringer § 5-5 2. ledd.

Utgangspunkt

2. tertialrapport for 2024 er et viktig informasjonsgrunnlag i forarbeidet til budsjett- og økonomiplan for 2025-2028. I utarbeidelsen av budsjett for 2025 og økonomiplan 2025-2028 har kommunedirektøren gjennomgått tidligere vedtak og endringer for inneværende år. Økonomiske endringer som er vedtatt i 2024 som har økonomiske virkninger utover budsjettåret, justeres for dette i budsjettet for 2025.

Rammebetingelser

Budsjett- og økonomiplan 2025-2028 bygger på flere rammebetingelser:

- Vedtatt budsjett- og økonomiplan 2024-2027
- Kommuneproposisjonen og det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2025
- Kommunestyrets vedtatte budsjettreguleringer i 2024
- Handlingsregler for den økonomiske utviklingen, vedtatt av kommunestyret
- Statsbudsjettet for 2025

I tillegg til budsjettets rammebetingelser som er lagt til grunn i budsjettreguleringer, styrer kommunedirektøren etter klare mål og premisser for budsjettet. Disse er nærmere forklar i avsnittet nedenfor.

Mål og premisser

Det følger av kommunelovens § 14-4 andre ledd at årsbudsjettet skal vise de mål og premisser som budsjettet bygger på.

Budsjettforutsetninger og premisser for bruk av bevilgninger blir gitt når økonomiplanen vedtas.

- Budsjett vedtas på rammenivå, og kan ikke omprioriteres til andre formål eller tjenester uten politiske vedtak. Eventuelle endringer vil bli løftet frem ved budsjettregulering.
- Spesifikke budsjettendringer fra et år til neste og premissene for endringene fremkommer i økonomiplandokumentet i egne tabeller med tilhørende beskrivelser. Dette gjelder for rammeøkninger og ved «tiltak» i form av utgiftsreduksjon. Endringer i forutsetninger, utsettelse eller andre forhold omtales ved tertialrapporteringer og i årsrapporten dersom det er av større økonomisk betydning.
- Det budsjetteres med bruk av og avsetning til bundne fond og disposisjon der dette er planlagt i form av tidligere vedtak.
- For bevilgninger til investeringer beskrives premisser for bruk og framdrift i økonomiplanen, hvor endringer og eventuelle omprioriteringer av bevilgningene kun skjer ved politiske vedtak eller tildelinger.
- Det forutsettes mottak av 100 flyktninger i 2025.

Utover overnevnte mål og premisser benyttes flere prognoseverktøy som grunnlag i budsjetteringen, disse er:

- KS' prognosemodell for skatt- og rammeinntekter
- Kontali analyse for beregning av inntekter fra Havbruksfondet
- Kommunalbankens simuleringsmodell for budsjettering av finansutgifter
- KLP og Statens Pensjonskasse sine prognoser for pensjonsutgifter

- Gjennomgang og vurderinger av kapasitet og framdrift i kommunens investeringsprosjekter i planperioden

B) Statsbudsjettet for 2025 - Nasjonalt nivå

Generelt om kommuneopplegget i 2025

Kommuneproposisjonen presenterer politikk for kommunesektoren og det økonomiske opplegget for 2025. I dette delkapittel vil hovedtrekkene belyses.

Regjeringen la i kommuneproposisjonen opp til en realvekst i frie inntekter på 6,4 MRD kroner i 2025. Når nasjonalbudsjettet ble lagt frem vises det til et forslag om vekst i kommunesektorens frie inntekter på om lag 6,8 MRD kroner. Inntektsveksten er beregnet ut fra anslått inntektsnivå i 2024 i revidert nasjonalbudsjett. Nasjonalbudsjettet viser til høyere vekst i frie inntekter enn det som var varslet i kommuneproposisjonen, og skal gi sektoren handlingsrom til å bedre tjenestetilbudet. Det er avgjørende at kommunene har handlefrihet og ressurser til å løse oppgavene etter sine behov.

Kommunal deflator

I nasjonalbudsjettet for 2025 er veksten i kommunal deflator anslått til **4,1 prosent.**

Deflatoren benyttes til prisjustering av statlige rammetilskudd og øremerkede tilskudd i statsbudsjettet og beregnes ut fra prisvekst produktinnsats, prisvekst i investeringer og lønnsvekst.

Kommunal skattøre 2025

Kommunal skattøre angir andel skatt på alminnelig inntekt for personlige skatteytere som tilfaller kommunesektoren. Det er en langvarig praksis at skattøre fastsettes med sikte på at skatteinntektene skal utgjøre ca. 40 % av samlede inntekter for kommunen.

I forbindelse med Kommuneproposisjonen 2025 sluttet Stortinget seg til at den kommunale skattøren på formue skal halveres over to år, samt at netto eierinntekter tas ut av det kommunale inntektsgrunnlaget, i tråd med endringene i nytt inntektssystem for kommunene.

Omleggingene innebærer at skattørene fra og med inntektsåret 2025 skal ilegges på annen alminnelig inntekt, det vil si alminnelig inntekt eksklusive netto eierinntekt. Redusert skattegrunnlag og lavere kommunale inntekter fra formuesskatt skal erstattes gjennom økt skattøre på annen alminnelig inntekt.

Den kommunale skatteøren foreslås økt fra 10,95 prosent i 2024 til 12,75 prosent i 2025. Kommunesektorens inntekter fra skatt på inntekt og formue anslås med dette opplegget å tilsvare en nominell økning på om lag 7,5 prosent fra anslag på regnskap 2024.

Eiendomsskatt

Regjeringen vil ikke gjøre noen endringer i eiendomsskatteloven. Kommunene kan selv endre satser, bunnfradrag etc. innenfor lovgitte rammer.

Grunnrente for havbruk og vindkraft

Havbruk

Gjennom havbruksfondet fordeles en andel av inntektene fra Havbruksfondet til kommuner og fylkeskommuner med havbruk. Havbruksfondet tilføres inntekter fra produksjonsavgiften på oppdrettsfisk (laks, ørret og regnbueørret) og en andel av inntektene fra salg av nye oppdrettstillatelser. I forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 78 LS (2022-2023) Grunnrenteskatt på havbruk uttalte flertallet at den kommunale andelen av inntekter fra salg av nye tillatelser skulle økes fra 40 prosent til 55 prosent, jf. Innst. 372 L (2022-2023). Videre er avgiften på produksjon av fisk økt fra 40,5 øre i 2022 til 90 øre fra 1. juli 2023. Inntektene fra produksjonsavgiften utgjør et stabilt element i Havbruksfondet, mens salg av nye tillatelser normalt gjennomføres annet hvert år. I 2023 mottok 142 kommuner og sju fylkeskommuner inntekter fra Havbruksfondet.

Vindkraft

Regjeringen har varslet at lokalsamfunn som stiller sine naturressurser til disposisjon for utbygging får mer igjen for det og sikres en rettmessig andel av verdiskapningen. I Forslaget til nytt inntektssystem blir dette fulgt opp ved at inntekter fra naturressurser som vannkraft, vindkraft og havbruk fremdeles holdes utenfor inntektsutjevningen.

Grunnrenteskatt på landbasert vindkraft ble økt til 2,3 øre per kWh i 2024, og er gjeldende sats i budsjettåret 2025. Avgiftene innbetales til staten, men inntektene fordeles til vertskommunene året etter avgiftsåret. I 2023 for avgiftsperioden i 2022, var utbetalingen på drøyt 70 MNOK fordelt på 49 kommuner. I Prop. 2 LS (2023-2024) Grunnrenteskatt på landbasert vindkraft ble avgiften anslått til om lag 390 MNOK i 2024 (utbetales til kommunene i 2025).

Endringer i rammetilskudd

Nedenfor fremkommer oversikt over endringer i rammetilskuddet til kommuner som følge av endringer i oppgavefordeling, regelendringer, innlemming av øremerkede tilskudd og lignende.

Tabell 5.4 Endringar i rammetilskotet som følgje av endringar i oppgåver mv.

(i 1 000 2025-kroner)

	Kommunar	Fylkeskommunar
Statlege og private skular – endring i elevtal	-130 749	-57 861
Gevinstar ved nytt prøvegjennomføringssystem i skulen	-5 621	
Gratis deltidsplass på SFO på 3. trinn – heilårseffekt av endring i 2024	1 111 984	
Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen – heilårseffekt av endring i 2024	1 707 146	
Nominell vidareføring av maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2025	191 840	
Ny opplæringslov – heilårseffekt av endring i 2024	60 700	
Overgangsordninga for spesialiserte fosterheimar	8 534	

Tabell 5.4 Endringar i rammetilskotet som følgje av endringar i oppgåver mv.

(i 1 000 2025-kroner)

	Kommunar	Fylkeskommunar
Pensjon for fosterforeldre	63 500	
Vaksinasjonsprogram mot covid-19 og pneumokokk	198 300	
Auka behov for sosialhjelp ved endringar i engongsstønaden	31 230	
Auka minstesats i kvalifiseringsprogrammet – heilårseffekt av endring i 2024	17 177	
Trekk i skjønnstilskotet – eingongstiltak i 2024	182 175	
Landslinjer – opptrapping av tilskot til landslinje i flyfag i Trøndelag		-2 740
Overføring av klagebehandling frå fylkeskommunane til statsforvaltarane i samband med ny opplæringslov		-3 500
Krav til nullutslepp i offentlege anbod for ferjer og ferjetenester		50 000
Innlemming av tilskot til fylkesveg		431 500
Tannhelse – eingongsløyving i 2024		-109 305
Auka CO2-avgift – kompensasjon til fylkeskommunane		60 800
Sum	*3 436 215*	*368 894*

Kommunene og fylkeskommunene

Statlige og private skoler – endring i elevtall

Som følge av økningen i antallet elever i statlige og private skoler blir rammetilskuddet til kommunene og fylkeskommunene redusert med henholdsvis 130,7 mill. kroner og 57,9 mill. kroner., se grønt hefte (H-2558 N) for nærmere omtale av trekk- og korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler.

Kommunene

Gevinster ved nytt prøvegjennomføringssystem i skolen

Nytt prøvegjenomføringssystem øker graden av digitalisering og gir gevinster for kommunesektoren. Gevinstene henger i stor grad sammen med digitalisering av kartleggingsprøver i kommunene. Denne gevinsten er vudert til 5,6 mill. kroner i 2025, og rammetilskuddet blir redusert tilsvarende. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2024-2025) for Kunnskapsdepartementet.

Gratis deltidsplass på SFO for 3. trinn – helårseffekt av endring i 2024

Det er fra høsten 2024 innført 12 timer gratis SFO på tredje trinn. Som følge av dette øker rammetilskuddet med 856,3 mill. kroner i 2024. Tiltaket får helårseffekt i 2025, og rammetilskuddet øker derfor med ytterligere 1 112,0 mill. kroner. Midlene blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole, se nærmere omtale i Prop. 1 S (2024-2025) for Kunnskapsdepartementet.

Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen – helårseffekt av endring i 2024

Fra 1. august 2024 ble maksimalprisen i barnehage redusert til 2 000 kroner per måned. For kommuner i sentralitetssone 5 og 6 ble maksprisen redusert ytterligere til 1 500 kroner per måned. Som kompensasjon ble rammetilskuddet økt med 1 632,4 mill. kroner i 2024. Tiltaket har helårsvirkning i

2025, og rammetilskuddet øker derfor med ytterligere 1 707, 1 mill. kroner. Midlene blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnehage og med særskilte fordelinger (tabell C) til kommunene i innsatssonen i Finnmark og Nord-Troms der barnehage er gratis og til kommuner i sentralitetssone 5 og 6 der maksimalsatsen er lavere. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2024-2025) for Kunnskapsdepartementet.

Nominell videreføring av maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2025

Maksimal foreldrebetaling i 2025 blir videreført på samme nominelle nivå som høsten 2024. Som kompensasjon blir rammetilskuddet økt med 191,8 mill. kroner. Midlene blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnehage og med særskilte fordelinger (tabell C) til kommunene i innsatssone i Finnmark og Nord-Tromsø der barnehage er gratis og til kommuner i sentralitetssone 5 og 6 der maksimalsatsen er lavere. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2024-2025) for Kunnskapsdepartementet.

Ny opplæringslov – helårseffekt av endring i 2024

Ny opplæringslov trådte i kraft 1. august. 2024. Rammetilskuddet til kommunene ble i 2024 økte med 41,7 mill. kroner som kompensasjon for merkostnader ved innføring av rett til opplæring i egen skriftspråkgruppe på eget hovedmål for elever på ungdomstrinnet. Som kompensasjon for helårseffekten blir rammetilskuddet i 2025 økt med ytterligere 60,7 mill. kroner. Midlene blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole. Se nærmere omtale i Prop 1 S (2024-2025) for Kunnskapsdepartementet.

Overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem

I budsjettet for 2022 og 2023 ble kommunene kompensert for barnevernsreformen. Som følge av overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem blir kommunene kompensert for beregnet merutgift i 2025 gjennom en økning i rammetilskuddet på 8,5 mill. kroner. Midlene blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnevern. Se nærmere omtale i Prop 1 S (2024-2025) for Barne- og familiedepartementet.

Pensjon for fosterforeldre

Regjeringen har våren 2024 hatt et forslag på høring som vil gi fosterforeldre mer forutsigbare rammer, blant annet ved at alle fosterforeldre som er frikjøpt fra vanlig jobb skal kompenseres for manglende opptjening av pensjon. For å legge til rette for at kommunene tilpasser seg før lovendringen trer i kraft den 1. januar 2026, blir kommunene kompensert for deler av kostnaden allerede i 2025 gjennom en økning i rammetilskuddet på 63,5 mill. kroner. Midlene blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnevern. Se nærmere omtalte i Prop. 1 S (2024-2025 for Barne- og familiedepartementet.

Vaksinasjonsprogram mot covid- 19 og pneumokokk

Rammetilskuddet til kommunene øker med 198,3 mill. kroner for å dekke kostnader til gjennomføring av vaksinasjon mot covid- 19 og pneumokokk i kommunene i samband med etablering av vaksinasjonsprogram for voksne og risikogrupper. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2024-2025) for Helse og omsorgsdepartementet.

Økt behov for sosialhjelp ved endringer i engangsstønaden

Endringer i folketrygdloven gjør at en må ha vært medlem i folketrygden i tolv måneder sammenhengende for å få rett til engangsstønad ved fødsel og adopsjon. Dette vil øke kommunenes

utgifter til økonomisk sosialhjelp. Som kompensasjon blir rammetilskuddet økt med 31,2 mill. kroner. Midlene blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for sosiale tjenester. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2024-2025) for Barne- og familiedepartementet.

Økt minimumssats i kvalifiseringsprogrammet – helårseffekt av endring i 2024

Ved behandling av statsbudsjettet for 2024 ble rammetilskuddet økt med 17 mill. kroner som kompensasjon for økning i minstesatsen for deltagere i kvalifiseringsprogrammet. Endringen får helårseffekt i 2025, og rammetilskuddet øker med ytterligere 17,2 mill. kroner. Midlene blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for sosiale tjenester. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2024-2025) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Trekk i skjønnstilskuddet – engangstiltak i 2024

I forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2024 ble skjønnstilskuddet til kommunene redusert med 175 mill. kroner som et engangstiltak i 2024. Reduksjonen gjaldt Kommunal- og distriktsdepartementet sine tilbakeholdte skjønnsmidler, og ble sett i sammenheng med overførte midler fra 2023. Som følge av dette blir rammetilskuddet økt med 182,8 mill. kroner.

C) Statsbudsjettet for 2025 - Lokalt nivå for Sortland kommune

Økonomiske endringer for kommunesektoren i 2025 for Sortland kommune

I kommunedirektørens fremleggelse av budsjettet for 2025 er frie inntekter (ordinært skatt- og rammetilskudd) budsjettert til 820,1 MNOK. Sammenligner en med opprinnelig budsjett for 2024 er dette en økning på ca. 6,2 %.

Videre i delkapittelet fremgår noen av de økonomiske virkningene som regjeringens endringer og satsninger i statsbudsjettet får for Sortland kommune i 2025.

Havbruksfond

Utbetalinger fra Havbruksfondet til kommunen avhenger av flere forhold: Virksomheters kjøp av tillatelses- MTB (maksimal tillatt biomasse)/tillatelseskapasitet, produksjonsavgift og grunnrenteskatt.

Av det totale provenyet fra salg av tillatelses- MTB skal staten beholde 45 %, mens 55 % overføres til Havbruksfondet. Fra Havbruksfondet forutsettes det i nytt lovforslag at midlene utbetales til fylkeskommunen med 20 % og havbrukskommunene med 80 %.

Vertskommuner og fylker får inntekter i Havbruksfondet fra produksjonsaktiviteten. Produksjonsavgiften ble fra 1. juli 2024 økt til 93,5 øre per kg. Det er videre lagt frem forslag om å øke denne avgiften til 96,5 øre per kg fra 1. januar. 2025.

Stortinget bevilger beløp til Havbruksfondet basert på estimerte inntekter av produksjonsavgiften for foregående år.

Utover inntekter fra salg av tillatelseskapasitet og produksjonsavgift skal minst halvparten av bruttoprovenyet fra grunnrenteskatten på havbruk fordeles til kommunesektoren.

Sortland kommune hadde per 15.07.2024 klarert 30 212 tonn lokalitets- MTB, som utgjorde 0,8 % av total lokalitets-MTB, som er en økning på 0,1 % fra foregående år. Dette utgjør Sortland kommunes andel av utbetalingene gjennom Havbruksfondet, herunder beløp for salg av tillatelses-MTB og produksjonsavgift.

For omfordeling av grunnrenteskatten gjennom ekstrabevilgninger er Sortland kommunes andel – etter omfordeling og utjevning i kommunesektorens inntektssystem beregnet til 0,2 %.

Kommunedirektøren har basert på prognoser fra Kontali analyse budsjettert med følgende inntekter fra Havbruksfondet i planperioden:

	2024	2025	2026	2027	2028
Salg av tillatelses-MTB	17,3	7,5	18,3	3,4	24,7
hvorav ny klarert lokalitets-MTB		*5,0*		*0,0*	
Produksjonsavgift (bevilgning)	7,8	8,1	8,4	8,7	9,1
Ekstrabevilgning (grunnrenteskatt)		1,8		2,0	
Totalt (netto)	**25,1**	**17,4**	**26,7**	**14,1**	**33,8**

Tabell: Estimerte utbetalinger til Sortland kommune fra Havbruksfondet

Lønnsavsetning/felles lønnspott

For 2025 anslår regjeringen at lønnsveksten vil ende på 4,5 %. Mens budsjett- og økonomiplanen for 2025-2028 er i arbeid er det deler av lønnsoppgjøret for 2024 som det enda ikke foreligger endelig resultat for.

Med bakgrunn i forventet lønnsvekst, og at kommunen må sette av ekstra midler som følge av at oppgjør for 2024 ikke er ferdig behandlet, er det i kommunedirektørens forslag til budsjett- og økonomiplan for 2025-2028 avsatt 33,6 i felles lønnspott for år 2025. De øvrige årene i økonomiplanperioden er det avsatt 24,039 MNOK i felles lønnspott.

Pensjon

Estimatene for arbeidstakers andel av pensjonsutgifter som kommunedirektøren legger til grunn for 2025 (og resten av økonomiplanperioden) er:

- KLP fellesordningen 23,25 %
- KLP Sykepleiere 22,10 %
- Statens Pensjonskasse 8,80 %

Kommunedirektøren legger opp til bruk av premiefond med 20 MNOK per år i økonomiplanperioden 2025-2028.

Startlån

Formålet med startlån er å bidra til at husstander med utfordringer har muligheter til å få etablert egen bolig. Startlån er behovsprøvd og kan omfatte unge i etableringsfasen, barnefamilien, enslige forsørgere, funksjonshemmede, flyktninger, personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag og andre økonomisk vanskeligstilte. Søkere av startlån må dokumentere fremtidige inntekter at de er

tilstrekkelige for å betjene forpliktelsen i tillegg til ordinære levekostnader. Startlån kan gis til kjøp av bolig, utbedring av bolig eller refinansiering.

For økonomiplanperioden er det budsjettert med 30 MNOK i 2025, og 4 MNOK i årene 2026-2028.

Prisvekst

Kommunedirektøren gjør oppmerksom på at det verken i budsjett for 2025 eller i økonomiplanperioden tas hensyn til full prisstigning, slik at flere avtaler og forpliktelser er i nominell verdi.

D) Kommunale gebyrer - Selvkostbudsjett 2025

Sortland kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost.

Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. En annen sentral begrensning i kommunens handlingsrom er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene.

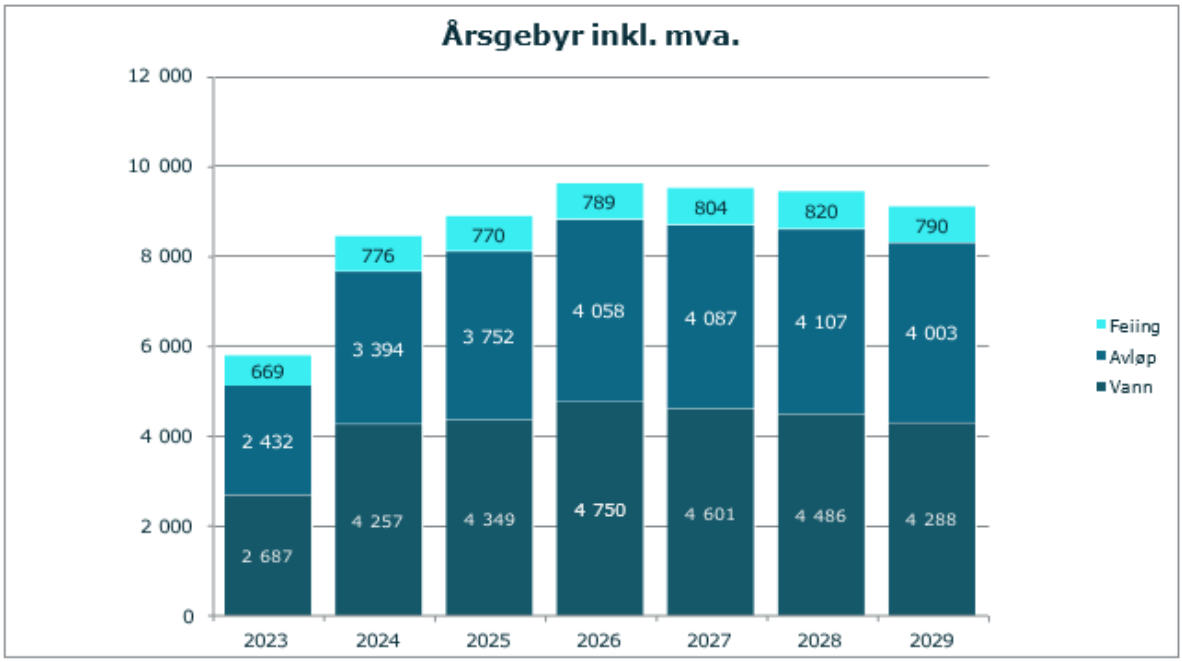
Dette betyr at hvis kommunen har bokført et overskudd som er eldre enn fire år, må dette brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2020 i sin helhet være disponert innen 2025.**Utfordringer med selvkostbudsjett**

Det er en rekke faktorer som påvirker selvkostresultatet og som ligger utenfor kommunens kontroll. De viktigste faktorene er budsjettårets forventede kalkylerente (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng), kapasitetsbegrensninger ved gjennomføring av planlagte prosjekter, samt usikre utgifter og inntekter. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe med budsjettet.**Generelle forutsetninger**

Kalkylerenten er anslått å bli 3,84 % i 2025. Budsjettet er utarbeidet den 24. oktober 2024. Tallene for 2023 viser endelig etterkalkyle, tallene for 2024 er prognostiserte verdier, mens tallene for 2025 til 2028 er budsjett-/økonomiplan. Ved behov for ytterligere grunnlagstall og beregningsmetoder henvises det til kommunens selvkostmodell Momentum Selvkost Kommune.

Gebyrutvikling for vann, avløp og feiing

Fra 2024 til 2025 foreslås en samlet gebyrøkning på rundt 5,3 %, hvor avløp øker mest i prosent med 10,5 %. Feiing reduseres med 0,8 %. I perioden 2023 til 2028 øker samlet gebyr med kr 3 627, fra kr 5 787 i 2023 til kr 9 414 i 2028. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 10,2 %. Gebyreksemplene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 120 kubikkmeter. Gebyrsatsene er inkl. mva. for gebyrområder hvor det er aktuelt.

Gebyrendring fra året før	2025	2026	2027	2028	2029
Vann	2,2 %	9,2 %	-3,1 %	-2,5 %	-4,4 %
Avløp	10,5 %	8,1 %	0,7 %	0,5 %	-2,5 %
Feiing	-0,8 %	2,5 %	1,0 %	2,0 %	-3,7 %
Samlet endring	**5,3 %**	**8,2 %**	**-1,1 %**	**-0,8 %**	**-3,5 %**

Tilknytningsgebyr for tilkobling til kommunalt vann- og avløp for nye boliger foreslås fra 01.01.2025 til følgende:

Tilknytningsgebyr vann: 8.000,- + mva.

Tilknytningsgebyr avløp: 8.000,- + mva.

Satsene er lik som foregående år.

E) Kommunalrapports kommunebarometer

Målingsparametere og vurderinger

Som en innledning til budsjett og økonomiplan legger kommunedirektøren fram Kommunalrapports kommunebarometer. Rapportdokumentet er en sammenligning av alle landets kommuner, basert på 2,5 millioner innsamlede verdier hentet fra flere ulike datakilder.

Formålet med kommunebarometeret er å gi beslutningstakere en oversikt over hvordan kommunene drifter. En slik rangering er ikke en kvalitetskontroll, og det er naturlig at en kommune ikke kommer like godt ut i plasseringer på tvers av organisasjonene. En kommune med lavere inntektsnivå vil jevnt over komme dårligere ut enn en kommune med høye inntekter. I det videre er det tatt med utvalgte hovedelementer direkte fra kommunebarometerets rapport.

- Sortland havner på 219. plass i den endelige utgaven av Kommunebarometeret 2024 fra Kommunal Rapport. Sortland har ikke vært del av noen større kommunesammenslåinger i løpet av femårsperioden som er omfattet av Kommunebarometeret. Vi kan derfor anta at resultatene er nokså sammenlignbare over tid.

- Grunnskole er første sektor i barometeret. Her ser vi at andelen lærere som oppfyller kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk, har økt de siste årene. I Sortland oppfylte 90,77 prosent av barneskolelærerne i norsk, engelsk og matematikk i 1.-7. trinn kompetansekravene i 2023. De beste kommunene ligger på 100 prosent. På ungdomsskolen oppfylte 87,8 prosent av lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til fordypning i fagene.
- Av dem som bor på sykehjem, var tendensen at 86 prosent hadde omfattende pleiebehov i 2022. Andelen øker over tid, innsatsen har over flere år dreid seg mot hjemmebasert omsorg. Man må nå være mer pleietrengende enn før for å få sykehjemsplass. Tallet har vært stabilt høyt over lang tid, og i dag er det slik at de fleste som bor på sykehjem har omfattende bistandsbehov. Samtidig har det vært en endring i demensomsorgen, der denne brukergruppen har gått over til andre tilbud. Utviklingen har vært som ønsket, og tallet fremstår i dag som overflødig. Derfor er dette et av nøkkeltallene vi har valgt å ta ut av Kommunebarometeret fra og med i år.
- Nasjonalt har andelen saker i barnevernet som tar mer enn tre måneder å behandle, gått litt ned de siste årene. Den nasjonale tendensen viser at kommunene nå overholder den normale saksbehandlingsfristen i lovverket i 91,42 prosent av sakene. Andelen fristbrudd er halvert på noen få år. I Sortland behandles 97 prosent av sakene innenfor tre måneder. Dette er bedre enn de fleste kommunene i landet.
- Sortland har ifølge statistikkene 5,5 barn per årsverk i de kommunale barnehagene. Andelen barn med minoritetsbakgrunn som går i barnehage gikk litt ned for første gang på flere år i 2022, og endte da på 86,2 prosent. Men nedgangen ble ingen trend. I fjor økte den på nytt, til 87,4 prosent. Det er den høyeste andelen siden SSB startet målingen i 2015. I Sortland går 88,8 prosent av barna med minoritetsbakgrunn i barnehage, ifølge tallene. Ulike telletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en feilkilde, om enn nokså marginal.
- Kommunal Rapport korrigerer netto driftsresultat for å vurdere driftsøkonomien. I 2016 ble det såkalte Havbruksfondet opprettet. Fondet fordeler kommunenes andel av inntektene fra vekst i oppdrettsnæringen og inntekter fra avgiften på produksjon av laks, ørret og regnbueørret. Den første utbetalingen til Kommune i Norge skjedde i 2017. I Kommunebarometeret er disse pengene trukket fra, for å gi et bedre bilde av den langsiktige, løpende driftssituasjonen. Gjennomsnittlig prosentverdi for korrigert netto driftsresultat var −3,77 i 2023. For dette nøkkeltallet kan det imidlertid være viktigere å se på kommunens eget resultat enn hvordan den klarer seg mot resten av landet.
- Sortland har penger på disposisjonsfond. Fondet var i fjor på 9,7 prosent av bruttoinntektene til kommunen. Det er mindre enn de fleste andre kommuner i landet.
- Netto renteeksponert gjeld for Sortland var i fjor på 65,7 prosent av brutto driftsinntekter, noe som er bedre enn de fleste kommunene i landet. Investeringsnivået i Sortland var i fjor 11,42 prosent av brutto driftsinntekter for de fire siste år, og dette er under tendensen for landet.

F) Befolkningsutvikling og demografikostnader

Befolkningsutviklingen danner grunnlag for hvordan kommunen bør planlegge for fremtiden og dimensjonere sitt tjenestetilbud i sektorene for kommunens innbyggere. Antall innbyggere i kommunen og alderssammensetning har direkte betydning for tjenestebehovet lokalt. I delkapittelet skal vi se nærmere på Sortland kommunes befolkningsutvikling per årsak fra 2019 frem til 2. halvår 2024, samt hva prognosene i befolkningsframskrivingene sier om tiden fremover i et ti-års perspektiv og for de kommende 25 år. Prognosene synliggjøres med tabeller og figurer.

Befolkningsutvikling per årsak 2019 – 1. halvår 2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Folketall ved inngangen av kvartalet	10 518	10 566	10 514	10 468	10 561	10 618
Fødte	93	100	100	76	94	49
Døde	79	80	102	83	105	39
Fødselsoverskudd	30	13	-2	-7	-11	10
Innvandring	54	54	81	200	87	41
Utvandring	21	20	42	44	62	36
Innflytting, innenlands	443	428	439	478	568	273
Utflytting, innenlands	458	529	522	528	522	164
Netto innvandring og flytting	18	-67	-44	106	71	114
Folkevekst	48	-52	-46	93	57	124
Folketallet ved utgangen av kvartalet	10 566	10 514	10 468	10 561	10 618	10 742

Tabell: Befolkningsutvikling per årsak

Tabellen synliggjør endringer i kommunens befolkning fra 2019, frem til de ferskeste statistiske tallene per utgangen av 2. kvartal 2024.

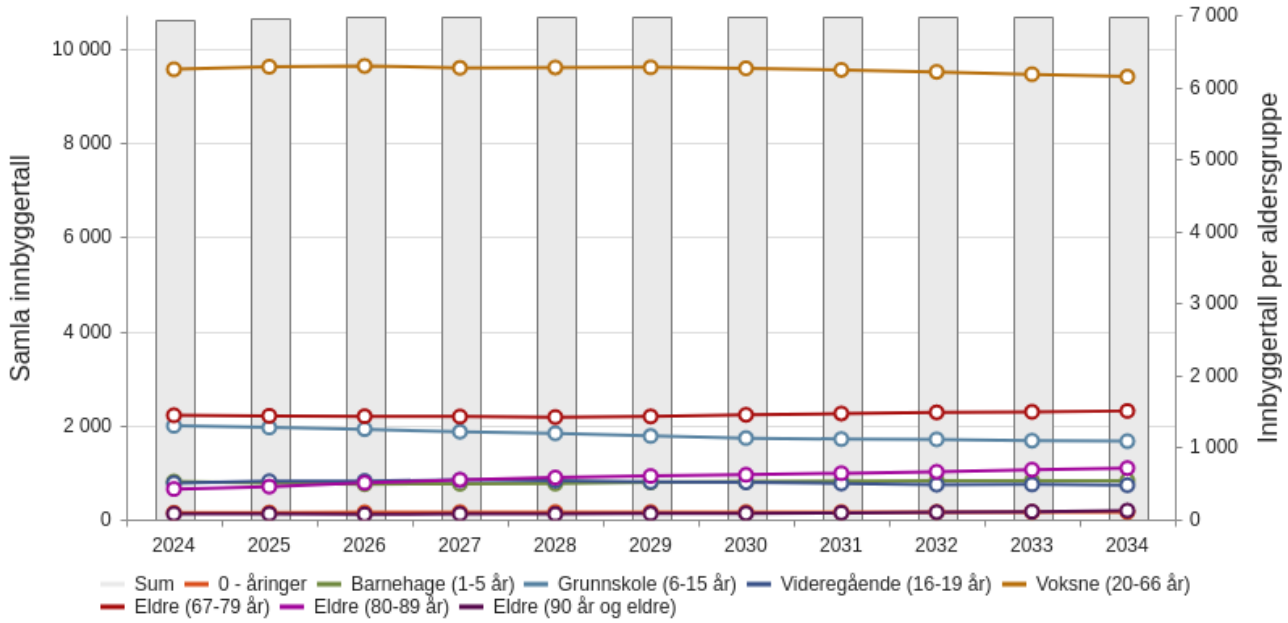
Av tabellen fremgår det en vekst i 2019, mens det i 2020-2021 var en nedgang i befolkningen i kommunen. Fra 2022 frem til og med 1. halvår 2024 har kommunen hatt en befolkningsvekst med 93 innbyggere i 2022, 57 innbyggere i 2023, og 124 personer per 1. halvår i 2024.

I årene 2021-2023 har kommunen hatt negativt fødselsoverskudd, som vil si at det er født færre barn per år enn antall døde i kommunen på samme tid. Hittil i 2024 ligger en foreløpig an til et positivt fødselsoverskudd. De siste årene er det hovedsaklig innvandring av flyktninger fra Ukraina som gjør at kommunen har befolkningsøkning. Hvis ikke det hadde vært for innvandringen ville befolkningstallet vært videre synkende i perioden.

Demografi 10 år

Prognosene for Sortland kommunes demografiutvikling i den kommende tiårsperioden fremkommer i tabellen nedenfor, spesifisert ved aldersintervaller per år.

Prognose befolkning Sortland kommune

Aldersgrupper	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
0 - åringer	93	96	99	101	103	103	103	103	103	103	103
Barnehage (1-5 år)	526	503	490	495	498	516	525	533	538	539	540
Grunnskole (6-15 år)	1300	1277	1253	1218	1196	1159	1130	1116	1112	1093	1086
Videregående (16-19 år)	505	531	535	548	539	521	516	500	483	486	476
Voksne (20-66 år)	6246	6282	6293	6267	6271	6274	6261	6238	6211	6178	6145
Eldre (67-79 år)	1446	1438	1433	1428	1421	1430	1452	1470	1486	1494	1506
Eldre (80-89 år)	423	456	509	550	582	603	621	642	661	691	713
Eldre (90 år og eldre)	79	78	71	78	76	83	84	91	100	109	123
SUM	**10618**	**10661**	**10683**	**10685**	**10686**	**10689**	**10692**	**10693**	**10694**	**10693**	**10692**

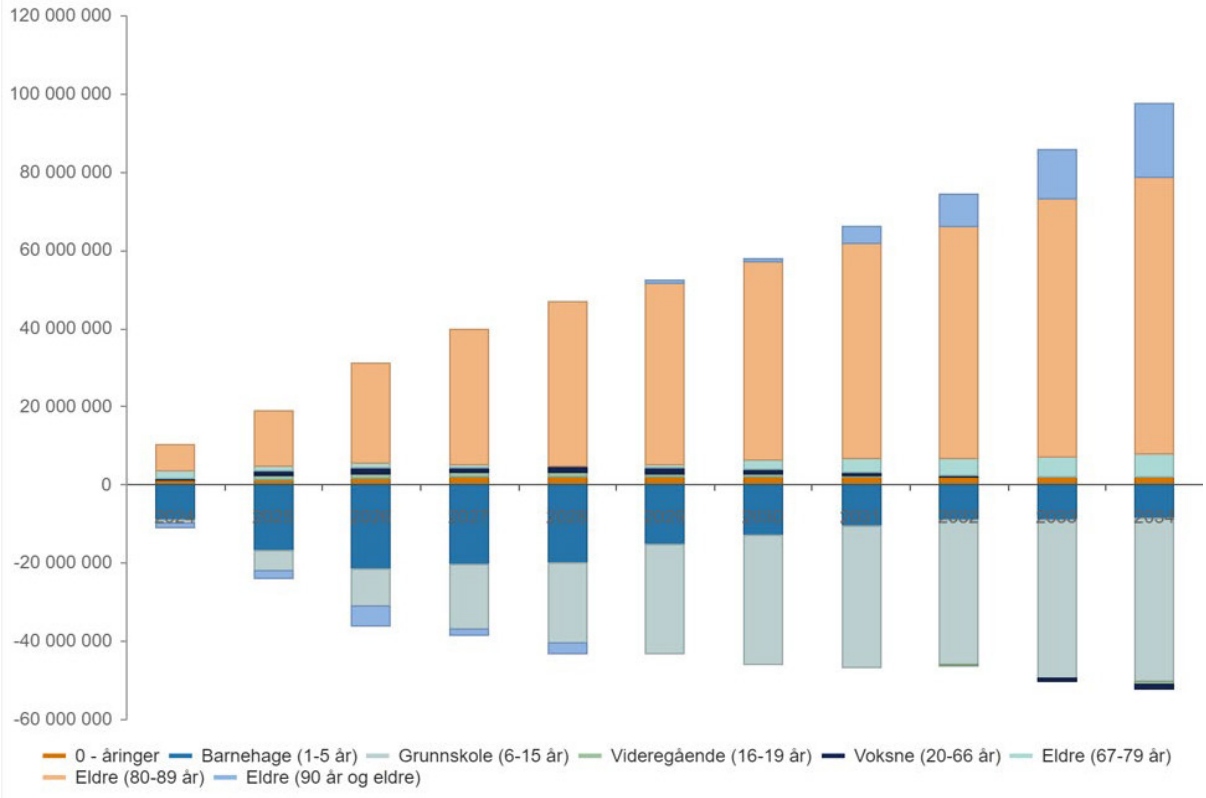
Tabellen viser en økning i antall 0- åringer med 10 personer fra 2024 frem til 2028-2034. I alderen 1-5 år forventes en økning på 14 personer i samme periode. Barn og unge i grunnskolealder fra 6-15 år er derimot ventet å syke betraktelig med totalt 214 personer i den kommende tiårs-perioden. Unge i alderen 16-19 år ventes å ha en nedgang på 29 personer frem mot 2034.

I kategorien voksne i alderen 20-66 år, som hovedsakelig representerer gruppen i yrkesaktiv alder forventes en endring ved reduksjon på 101 personer fra 2024 til 2034. For eldre som er 67 år og oppover er det totalt 1948 innbyggere i år 2024, mens det er ventet at tallet vil stige opp til 2342 innbyggere i 2034. En forventet økning på 394 personer i den kommende tiårsperioden.

Det er samlet sett forventet en økning i befolkningen fremover mot 2034 på 74 personer i perioden. Sammensetningen av denne økningen utgjør noe flere småbarn (0-5 år), mindre antall barn og unge i skolealder (6-19 år), mens andelen eldre (67 år +) forventes å øke mye i tiårsperioden.

Demografikostnader 10 år

Diagrammet nedenfor skisserer forventede endringer i demografikostnader for den kommende 10-års perioden:

Diagrammet synliggjør tydelig sammenheng i forholdet mellom befolkningsutvikling i aldersgruppene og endrede demografiske utgifter. Det vil i kommende tiårsperiode være behov for å redusere demografikostnader knyttet til grunnskole og til dels barnehage, mens pleie og omsorg vil få ytterligere økte demografiske utgifter som direkte konsekvens av større økning i andel eldre i kommunen.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0 - åringer	1 162 608	290 652	290 652	193 768	193 768	0	
Barnehage (1-5 år)	-8 950 242	-8 013 356	-4 332 786	1 026 766	471 434	4 636 424	2 4
Grunnskole (6-15 år)	-578 709	-4 436 769	-4 629 672	-6 751 605	-4 243 866	-7 137 411	-5 5
Videregående (16-19 år)	288 092	721 890	64 186	380 306	-212 182	-497 732	-1
Voksne (20-66 år)	336 336	817 748	473 966	-526 025	271 358	201 131	-
Eldre (67-79 år)	1 869 476	-534 136	-333 835	-333 835	-467 369	600 903	1 4
Eldre (80-89 år)	6 642 960	7 307 256	11 735 896	9 078 712	7 085 824	4 650 072	3 9
Eldre (90 år og eldre)	-1 383 789	-461 263	-3 228 841	3 228 841	-922 526	3 228 841	4
Total	-613 268	-4 307 978	39 566	6 296 928	2 176 441	5 682 228	2 6

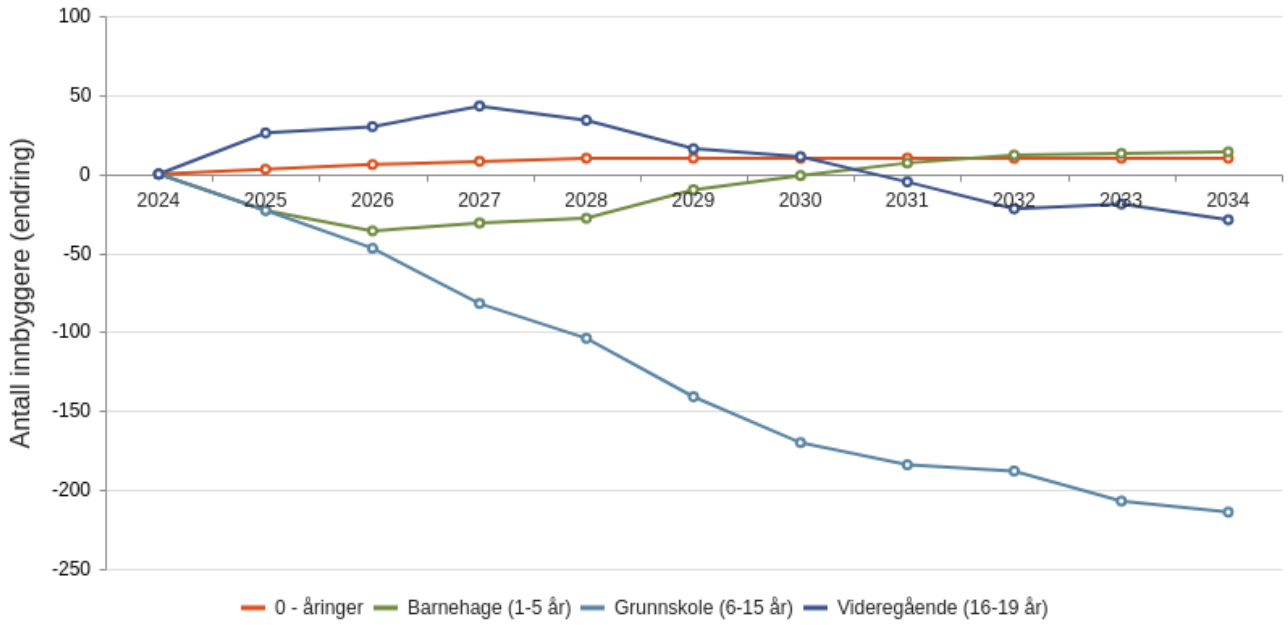
Tabell: Demografikostnader, prognose for de neste ti år

Kommunens forventede demografikostnader skisserer hvordan befolkningsutviklingen og endringen i alderssammensetning over tid får effekt for kommunens utgiftsnivå for å levere tjenester til innbyggerne.

Som en kan se av tabellen er det forventet en økning på 2,1 MNOK i utgifter for nyfødte i den kommende tiårsperioden. Videre ser en at utgiftsnivå for barn i barnehagealder samlet sett forventes å bli redusert med til sammen 8,5 MNOK i tiårsperioden. Endring vises spesielt tydelig for utgiftsnivået for barn i grunnskolealder, hvor det ventes at utgiftene til sammen vil reduseres med 41,86 MNOK i den kommende tiårsperioden. Dette kan ses i direkte sammenheng med den forventede reduksjonen i antall barn i grunnskolealder i perioden. Samlet sett for ungdom i videregående skolealder og voksne i yrkesaktiv alder forventes utgiftsnivået å være forholdsvis stabilt gjennom kommende tiårsperiode med en liten nedgang, mens det i alderen 67 år og oppover er forventet økt utgiftsnivå med 95,64 MNOK i løpet av tiårs-perioden.

Prognose, endring i barn og unge 0-19 år i de kommende 10 år

Endring antall barn og unge

Aldersgrupper	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
0 - åringer	0	3	6	8	10	10	10	10	10	10	10
Barnehage (1-5 år)	0	-23	-36	-31	-28	-10	-1	7	12	13	14
Grunnskole (6-15 år)	0	-23	-47	-82	-104	-141	-170	-184	-188	-207	-214
Videregående (16-19 år)	0	26	30	43	34	16	11	-5	-22	-19	-29
SUM	0	-17	-47	-62	-88	-125	-150	-172	-188	-203	-219

I løpet av den kommende 10-års perioden er det ikke særlig store endringer blant nyfødte og barn i barnehagealder. For barn i grunnskolen derimot er det ventet en større nedgang i de kommende 10 år. Det er ventet 141 færre grunnskolebarn allerede i løpet av de kommende 5 år, mens tallet forventes å stige til 214 færre barn i grunnskolealder om 10 år. Med en slik endring i aldersgruppen 6-15 år, vil det være naturlig å vurdere dagens tjenestetilbud i aldersgruppen, som følge av den forventede

reduksjonen og behovet for omstilling av tjenestetilbud til andre aldersgrupper hvor det er økning i demografien.

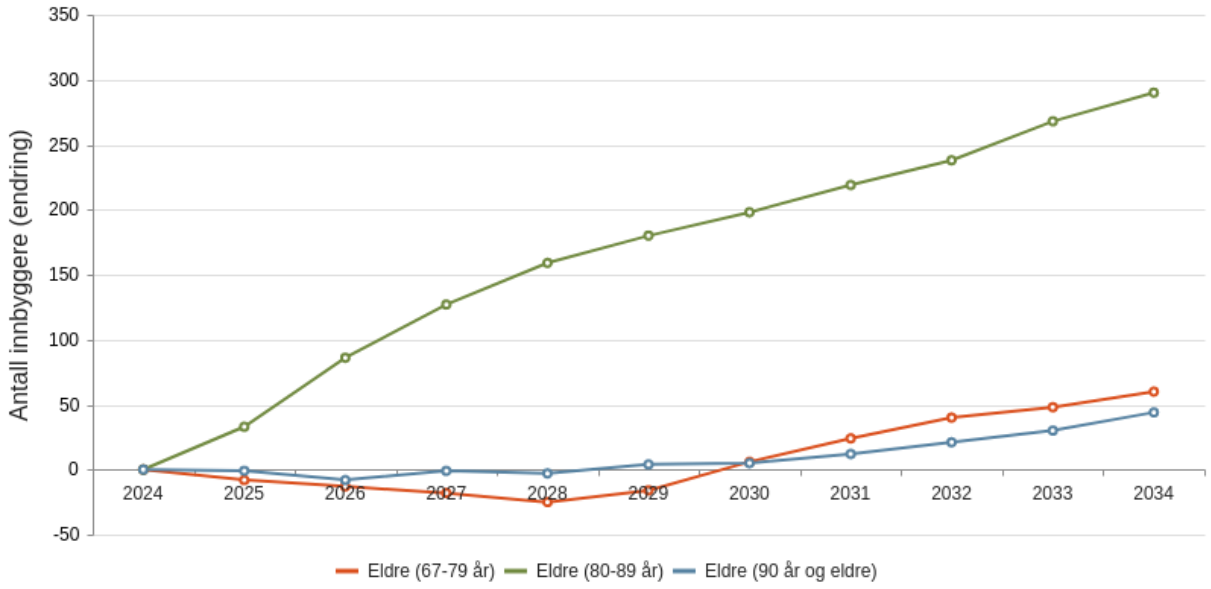
Tabell: Prosentvis fordeling andel barn i grunnskolealder (6-15 år) og hvilke grunnkretser de bor i per 01.01.24

Grunnkretser per 01.01.24	Prosent
Grunnkretser	6-15 år
Holm/Bremnes	1 %
Jennestad/Vik	4 %
Holmstad,Stranden,Valfjord,Sildpollen,Frøskeland	6 %
Holand/Bø	4 %
Sortland	57 %
Hognfjord,Liland,Reinsnes	5 %
Strand,Osvolldalen	10 %
Sigerfjord,Kjerringnesdalen,Ridderset	11 %
Blokken	0 %
Godfjord	0 %
Uoppgitt grunnkrets	1 %

Med hensyn til den forventede demografiske endringen i kommende tiårsperiode i antall barn i grunnskolealder, er det interessant å se på hvor barn i grunnskolealder er bosatt utfra kommunens grunnkretser/områder. Tabellen overfor viser prosentvis fordeling. Av tabellen overfor kan en se at de tre områdene hvor flest barn i grunnskolealder bor er Sortland med 57 %, Sigerfjord og omegn med 11 % og Strand/Osvoll med 10 %. Til sammen representerer de tre største 78 % av bosatte barn i grunnskolealder i kommunen.

Prognose, endring i eldre 67 år og oppover i de kommende 10 år

Endring i antall eldre

Aldersgrupper	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Eldre (67-79 år)	0	-8	-13	-18	-25	-16	6	24	40	48	60
Eldre (80-89 år)	0	33	86	127	159	180	198	219	238	268	290
Eldre (90 år og eldre)	0	-1	-8	-1	-3	4	5	12	21	30	44
SUM	0	24	65	108	131	168	209	255	299	346	394

Tabell: Prosentvis fordeling andel eldre fra 67-79 år og 80 + år og hvilke grunnkretser de bor i per 01.01.24

Grunnkretser per 01.01.24	Prosent	Prosent
Grunnkretser	67-79 år	80 +
Holm/Bremnes	1 %	0 %
Jennestad/Vik	3 %	2 %
Holmstad,Stranden,Valfjord,Sildpollen,Frøskeland	8 %	7 %
Holand/Bø	4 %	5 %
Sortland	58 %	68 %
Hognfjord,Liland,Reinsnes	6 %	4 %
Strand,Osvolldalen	7 %	5 %
Sigerfjord,Kjerringnesdalen,Ridderset	10 %	5 %
Blokken	2 %	2 %
Godfjord	1 %	1 %
Uoppgitt grunnkrets	0 %	0 %

Av tabellen overfor som viser fordeling av innbyggere over 67 år og hvilke grunnkretser de bor i, kan en se en tydelig tendens til at innbyggere over 80 år i større grad bor mer sentralt. I gruppen 67-79 år er det flere som bor utenfor sentrumsområde.

Demografi 25 år

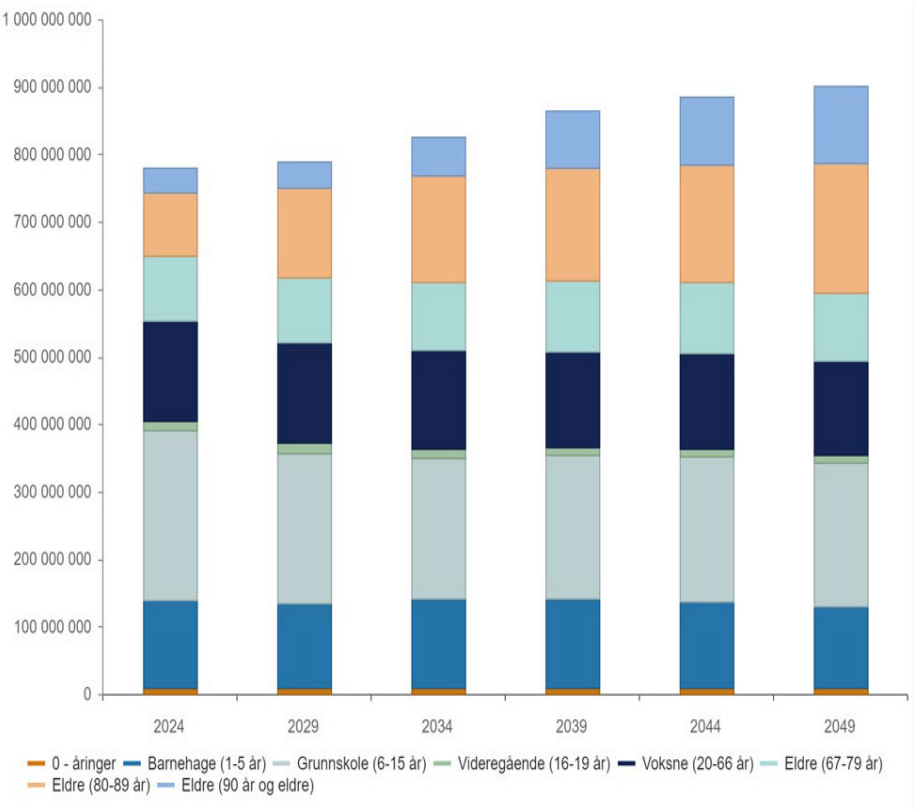
For framtidig planlegging og tilpasning av kommunes tjenestetilbud til innbyggere er det nyttig å også se på prognosene for et lengre tidsperspektiv. Prognosene for befolkningsutviklingen de neste 25 år vises nedenfor i tabellen.

	2024	2029	2034	2039	2044	2049
0 - åringer	93	103	103	101	95	91
Barnehage (1-5 år)	526	516	540	540	522	499
Grunnskole (6-15 år)	1 300	1 159	1 086	1 103	1 123	1 104
Videregående (16-19 år	505	521	476	426	436	446
Voksne (20-66 år)	6 246	6 274	6 145	5 985	5 847	5 769
Eldre (67-79 år)	1 446	1 430	1 506	1 579	1 596	1 521
Eldre (80-89 år)	423	603	713	755	784	871
Eldre (90 år og eldre)	79	83	123	179	217	246
Total	10 618	10 689	10 692	10 668	10 620	10 547

Frem mot år 2049 er det ventet at det vil være 71 færre innbyggere, sammenlignet med innbyggertallet per 01.01.24. Av tabellen vises det at andelen nyfødte og barn i barnehagealder holder seg med en liten men stabil nedgang mot 2049. For barn i grunnskolealder er det ventet en reduksjon med 196 barn frem mot 2049, mens det for unge i alderen 16-19 er det gradvis nedgang med totalt 59 personer i 25-års perioden. For voksne i yrkesaktiv alder (20-66 år) er det ventet en nedgang på 477 personer frem mot år 2049. I øvre aldersgruppe fra 67- 79 år vil det frem mot 2049 være en økning på 75 personer mens det i kategorien eldre over 80 år er en total økning i løpet av 25 år på 615 personer.

Demografikostnader 25 år

Nedenfor skisseres utviklingen i forventede demografikostnader i takt med kommunens befolkningsutvikling og endringer i alderssammensetningen på kommunens innbyggere fremover mot år 2049.

Graf: Demografiutgifter, forventet utvikling fra år 2024 frem til 2049

	2024	2029	2034	2039	2044	2049	Totalt
0 - åringer	9 010 212	968 840	0	-193 768	-581 304	-387 536	8 816 444
Barnehage (1-5 år)	130 505 064	-6 211 518	6 663 984	180 782	-4 094 078	-5 663 190	121 381 044
Grunnskole (6-15 år)	250 773 900	-27 199 323	-14 081 919	3 279 351	3 858 060	-3 665 157	212 964 912
Videregående (16-19 år	13 751 290	456 468	-1 242 292	-1 339 338	249 118	277 650	12 152 896
Voksne (20-66 år)	148 950 276	1 238 178	-2 914 245	-3 829 746	-3 482 024	-1 835 312	138 127 127
Eldre (67-79 år)	96 545 082	-1 068 272	5 074 292	4 873 991	1 135 039	-5 007 525	101 552 607
Eldre (80-89 år)	93 665 736	39 857 760	24 357 520	9 300 144	6 421 528	19 264 584	192 867 272
Eldre (90 år og eldre)	36 439 777	1 845 052	18 450 520	25 830 728	17 527 994	13 376 627	113 470 698
Total	779 641 337	9 887 185	36 307 860	38 102 144	21 034 333	16 360 141	901 333 000

Tabell: *Demografiutgifter, forventet utvikling fra år 2024 frem til 2049*

For nyfødte er det forventet en liten nedgang i 25-års perioden, som en naturlig konsekvens av forventet liten reduksjon i denne gruppen. For barn i barnehagealder er det forventet en reduksjon med i overkant av 9 MNOK frem mot år 2049.

Videre kan en av tabellen se at det er ventet en betydelig reduksjon i demografikostnader for gruppen barn og unge i grunnskolealder (6-15 år) med til sammen 37,8 MNOK i 25-års perioden.

I alderen unge fra 16-19 år er det en liten forventet reduksjon på 1,6 MNOK i kommende 25- års periode. For voksne i yrkesaktiv alder (20-66 år) forventes en reduksjon på 10,8 MNOK, i lys av forventet reduksjon i befolkningen i tidsperioden.

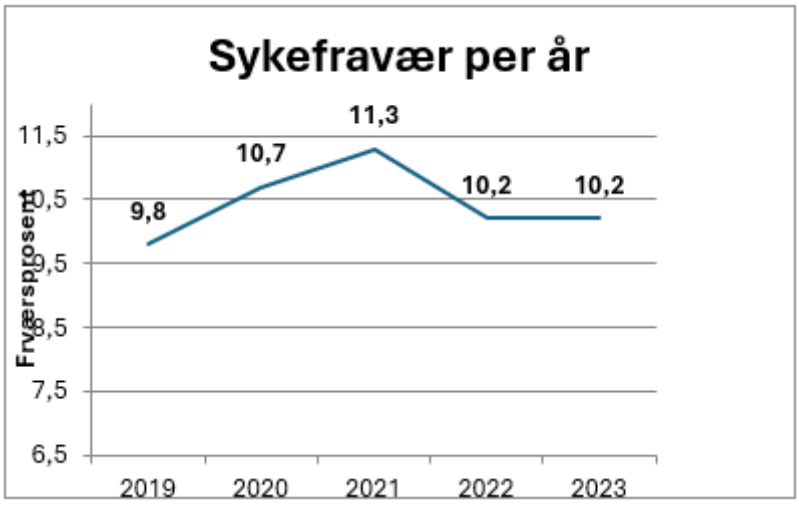
For gruppen eldre fra 67 år og oppover er det forventet størst endringer i utgiftsnivå i den kommende 25-års perioden. Totalt anslås det endring ved økte demografikostnader opp mot 181 MNOK i perioden frem mot år 2049.

G) Sykefravær og IA - arbeid

Godt arbeidsmiljø - økt nærvær og redusert sykefravær

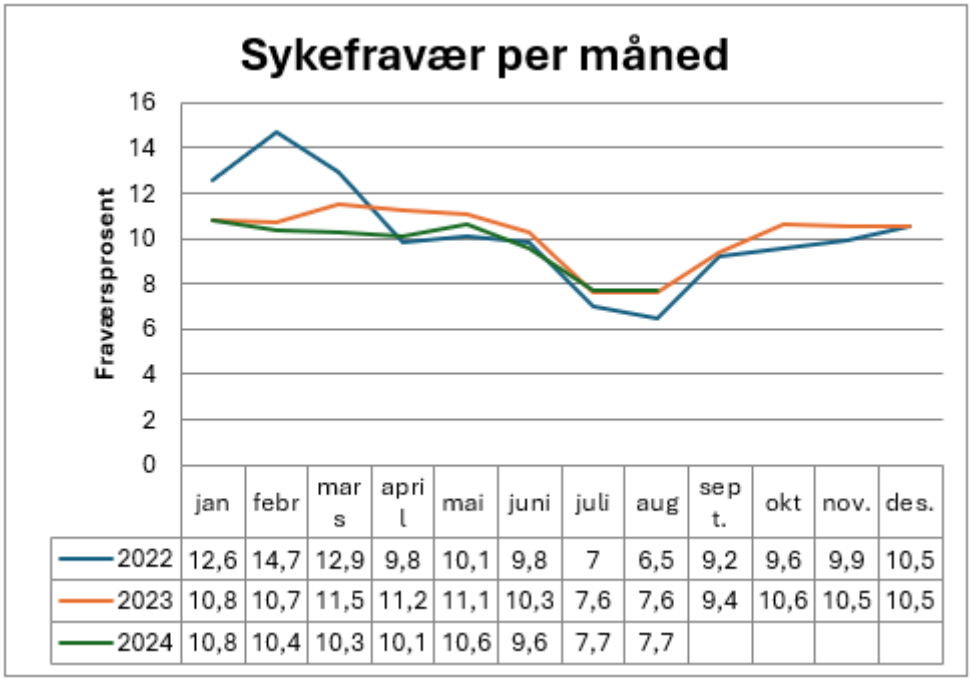
Sortland kommune arbeider målrettet for å få ned sykefraværet, og har et mål om å få redusert sykefraværet til 8,5 % i 2027.

Årlig sykefravær i perioden 2019-2023:

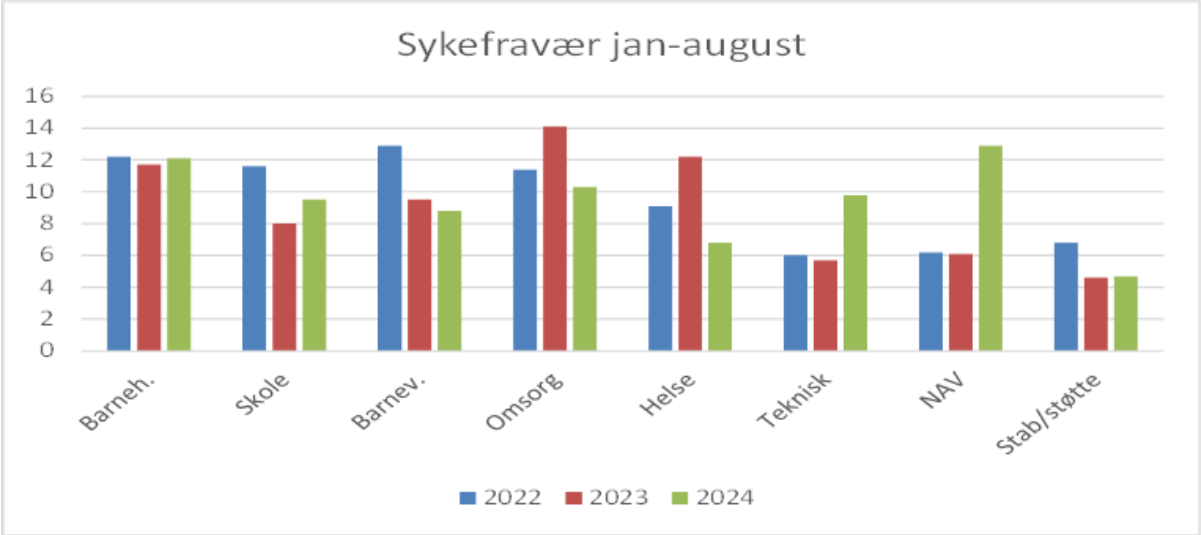
Sykefraværet for januar -august 2023 var 10,1%. Til sammenligning er sykefraværet for samme periode i 2023 på 9,7%. Vi ser en svak stigning i sykefraværet fra juni 2024 sammenlignet med fjoråret.

Tabell for månedlig prosentmessig utvikling av sykefraværet 01.01.22- 31.08.24:

	jan	febr	mars	april	mai	juni	juli	aug	sept.	okt	nov.	des.
2022	12,6	14,7	12,9	9,8	10,1	9,8	7	6,5	9,2	9,6	9,9	10,5
2023	10,8	10,7	11,5	11,2	11,1	10,3	7,6	7,6	9,4	10,6	10,5	10,5
2024	10,8	10,4	10,3	10,1	10,6	9,6	7,7	7,7				

Sykefraværet fordelt per fagområde i perioden januar- tom august i 2022-2024:

Sektor	2022	2023	2024
Barneh.	12,2	11,7	12,1
Skole	11,6	8	9,5
Barnev.	12,9	9,5	8,8
Omsorg	11,4	14,1	10,3
Helse	9,1	12,2	6,8
Teknisk	6	5,7	9,8
NAV	6,2	6,1	12,9
Stab/støtte	6,8	4,6	4,7

Status per fagområde januar - august 2024

Stab og helse ligger innenfor kommunens måltall på 8,5 %. Barnevernet ligger like i overkant. Helse og omsorg har hatt en betydelig nedgang i fraværet sammenlignet med forrige år.

Barnehager ligger stabilt høyt, og skole har noe økning sammenlignet med fjoråret. NAV og Teknisk har markant stigning i sykefraværet.

Tiltak

Sortland kommune har høyt fokus på helsefremmende arbeidsplasser og økt jobbnærvær. Sortland kommune har utarbeidet en nærværsstrategi, som ble vedtatt i ADMU 30.11.21. På bakgrunn av denne strategien utarbeides det årlige overordnede mål- og handlingsplaner.

Fokus for planperioden er partssamarbeid og forebyggende faktorer i arbeidsmiljø. Dette har også vært tema for et KLP-støttet prosjekt som har vært gjennomført på to arbeidsplasser, der funn fra prosjektet på tiltak viser effekt som skal implementeres ved andre avdelinger i planperioden.

Det jobbes kontinuerlig med forebygging og oppfølging av sykemeldte i Sortland kommune ute på enhetene. HR bistår i oppfølging av enkeltpersoner og på systemnivå i avdelinger etter behov. I dette arbeidet er det tett samarbeid mellom Sortland kommune, NAV lokal og NAV arbeidslivssenter. NAV lokal og NAV arbeidslivssenter har et eget innsatsteam knyttet opp mot kommunen.

Nærværsutvalget er et underutvalg av arbeidsmiljøutvalget. Nærværsutvalget arbeider med overordnet mål- og handlingsplan for IA-arbeidet. For å sikre forankring av arbeidet skal utvalgets mandat og sammensetning opp til ny vurdering, samtidig som en ser på roller og oppgaver for representantene.

Kommunen gjennomfører medarbeiderundersøkelse annet hvert år. Resultatet gir lederne i samarbeid med de ansatte et godt utgangspunkt i å jobbe konkret med utvalgte arbeidsmiljøfaktorer på egen arbeidsplass. Det er gjennomført undersøkelse høsten 2024, som skal følges opp på arbeidsplassene med arbeidsmiljøtiltak de neste to årene.

Sortland kommune har lovkrav om å ha avtale med en bedriftshelsetjeneste. Det har høsten 2024 vært anbud på BHT-leveranse, og fra 2025 vil HEMIS være kommunens BHT leverandør.

Det arrangeres 40 timers kurs for nye verneombud og HMS kurs for lederne årlig. Kommunen benytter også kurs for ledere som tilbys fra NAV.

Muskel og skjelettlidelser er den største årsak til sykefravær. Sortland kommune har tilbudt yoga som et aktivitetsfremmende og forebyggende tiltak i 2023. Aktivitet kan variere fra år til år.

Sortland kommune har arrangert IA uke med oppstart i 2023. I IA uken tilbys det en rekke kurs til ledere og ansatte med fokus på arbeidsmiljø og helse, og enhetene oppfordres til å ha ekstra fokus på arbeidsmiljøet i denne uken.

Sortland kommune har vedtatt en strategi om heltidskultur. Det er viktig for ansatte å ha ansettelsesforhold som gir en lønn og pensjon til å leve av, samt forutsigbar arbeidstid og fritid.

Sortland kommune har høyt sykefravær og behov for vikarer. Det er lav ledighet i kommunen, og svært vanskelig å få tak i vikarer Det er derfor opprettet en prosjektgruppe som arbeider bredt med blandt annet informasjonsmøter for arbeidssøkende, mennesker med redusert arbeidsevne, omdømme, jobbmesser, forenklet søknad for vikarer på hjemmesiden og bemanningsenhet. Dette arbeidet vil fortsette i 2025.

Sortland kommune har innført tilbud om trepartsamtaler mellom gravide arbeidstakere, ledere og jordmor. Dette for å ivareta arbeidsgivers tilretteleggingsplikt, samt finne trygge arbeidsmuligheter til tross for plager som kan oppstå i et svangerskap.

DEL 2 Økonomisk utvikling i planperioden

I denne delen gjennomgås økonomiske nøkkeltall, måltall og driftstiltak for planperioden.

Økonomiske måltall for bærekraftig utvikling i økonomiplanperioden

Kommunestyret vedtok i KS 070/19 Budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023 følgende handlingsregler:

1. **Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (0,1 %)**
2. **Netto langsiktig lånegjeld maksimalt 85 % av brutto driftsinntekter utenom selvkostområder ved utgangen av 2023.**
3. **Egenfinansiering av investeringene minimum 20 % av total finansiering ved utløp av økonomiplanperioden, med følgende utvikling: 2021 10 % og påfølgende år 20 %.**

Ved utforming av budsjett- og økonomiplan for perioden 2025-2028 er det måltallene oppgitt overfor som er gjeldende. Kommunedirektøren har forberedt og utformet forslag til nye måltall, som vil bli presentert for politisk nivå i løpet av høsten 2024. Forslag til nye måltall vil en kort si noe om nedenfor forklaring av gjeldende måltall.

1. Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter.

Nøkkeltallet viser hva kommunen sitter igjen med av løpende inntekter etter at løpende utgifter er trukket fra. I tillegg til inntekter og utgifter knyttet til den ordinære driften, inngår også finansinntekter- og utgifter. Netto driftsresultat kan benyttes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk, og gir dermed en indikasjon på kommunens økonomiske handlefrihet. Det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anbefaler et netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene på 1,75 prosent for kommunene.

2. Netto langsiktig lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

I langsiktig lånegjeld inngår all langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Nøkkeltallet omfatter dermed utlån, der hvor mottatte avdrag skal inntektsføres i investeringsregnskapet, i tillegg til innlån som skal avdras i driftsregnskapet

3. Egenfinansiering av investeringene i % av total finansiering

Nøkkeltallet viser hvor stor del av kommunens investeringer som ikke er lånefinansiert. Høy egenkapitalandel er et virkemiddel for å begrense gjeldsveksten, og fører til mindre belastning på fremtidige driftsbudsjetter. Aktuelle finansieringskilder er statlige tilskudd (herav også merverdiavgiftskompensasjon), salg av fast eiendom og bruk av tidligere oppsparte midler avsatt på investeringsfond eller overføring fra drift. Begrepet defineres som brutto investeringsutgifter minus bruk av lån. Formidlingslån inngår ikke i definisjonen.

Ved utforming av budsjett- og økonomiplan for perioden 2025-2028 er det måltallene oppgitt overfor som er gjeldende. Kommunedirektøren har forberedt og utformet forslag til nye måltall, som vil bli presentert for politisk nivå i løpet av høsten 2024.

Kommunedirektørens forslag til nye måltall for planperioden 2025-2028, men som ikke enda er politisk behandlet er følgende;

1. Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter med løpende tilnærming til anbefalte 1,75 %, fra 2028.
2. Disposisjonsfond på 10 % av brutto driftsinntekter, fra 2027.
3. Netto langsiktig lånegjeld maksimalt 90 % av brutto driftsinntekter.
4. Fra år 2027, opptak av lån til investering skal være mindre enn minimumsavdraget for året, inntil 45 MNOK. Låneopptak over dette beløpet må finansieres av egenkapital.

Fra år 2027, opptak av lån til investering skal være mindre enn minimumsavdraget for året, inntil 45 MNOK. Låneopptak over dette beløpet må finansieres av egenkapital.

Økonomisk handlingsrom Sortland

Disposisjonsfond

Sortland kommune hadde ved inngangen av 2024 et disposisjonsfond på 100,9 MNOK. Gjennom året har det vært bruk av disposisjonsfondet, og dette fremkommer i tabellen under. Foreløpige beregninger antyder at kommunens saldo på disposisjonsfond kan være ca. 54,6 MNOK ved utgangen av 2024.

Beløp i 1000	2024
IB Disposisjonsfond	-100 931
Kommunestyret 77/20 Inndekning drifts-/investeringstiltak	5 350
Kommunestyret 42/23 og 45/23 Inndekning driftstiltak	1 500
Egenkapitalinnskudd i investering	3 000
Oppgradering bygdehus (KS 14.12.2023)	400
Endring opprinnelig budsjett - Bruk av fond - tilrettelegging kontorplasser	*250*
Bud. Reg 2 - Merforbruk tjenesteområdet	*19 604*
Bud. Reg 2 - Reduserte innekter skatt og ramme	*4 046*
Bud. Reg 2 - Redusert forventet utbytte	*3 000*
Bud. Reg 2 - Økt prognoser rentekostnader	*7 000*
Bud. Reg 2 - Finansiering 5 VTA-plasser	*500*
Bud. Reg 2 - Økt tilskudd til Kulturfabrikken Sortland KF	*1 682*
Saldering økplan	-
Netto avsetning til eller bruk av disp. fond	**46 332**
Årets mindreforbruk/merforbruk etter strykninger	
UB Disposisjonsfond	-54 599
Bevegelse UB-IB:	46 332

Som det fremgår av budsjettskjema 1A i plandokumentet under "Avsetninger til- eller bruk av disposisjonsfond", er det samlede avsetningen til disposisjonsfond i denne økonomiplanperioden på 18,2 MNOK. Dette skyldes først og fremst store overføringer fra Havbruksfondet som er forventet i 2026 og 2028, mens det i 2027 er forventet bruk av disposisjonsfondet på 1,8 MNOK.

Ubundne fond

Ubundne fond gir kommunen en viss økonomisk frihet, da de kan brukes til å møte ulike behov eller investeres på en måte som kommunen finner hensiktsmessig. Det er viktig å merke seg at kommunene må følge lover og regler når det gjelder bruken av slike midler, og det kan være restriksjoner på hvordan midlene kan investeres eller brukes. Dette er fond som er bygget opp gjennom avsetning av frie midler og som står til kommunestyrets disposisjon, under vises «disposisjonsfondet» ulike fond.

Status før 2.tertial 2024

FORDELING DISP.FOND (tall i mill. kr)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ubundet driftsfond	0,6	0,6	0,3	27,5	31,5	79,3	84,8	99,09	69,09	23,01
Pensjonsfond	14,0	18,5	23,2	23,2	23,2	23,2	23,2	23,15	2,26	2,26
Vedlikeholdsfond	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,50	1,50	1,50
Veifond	0,4	0,1	0,0	0,0	5,0	5,0	7,3	7,32	7,32	7,32
Flyktningetilskudd 2016	1,5	1,5	0,0	0,0	1,5	1,5	1,5	1,50	1,50	1,50
Næringsfond 2011/2012	1,0	0,8	2,3	1,6	1,6	1,6	1,6	1,58	1,58	1,33
Renteregueringsfond	13,1	13,0	17,7	17,7	17,7	17,7	17,7	17,69	17,69	17,69
Sum disposisjonsfond	**32,1**	**36,0**	**44,9**	**71,4**	**82,0**	**129,7**	**137,6**	**151,83**	**100,93**	**54,60**

Bundne fond

Bundne fond refererer til økonomiske ressurser eller midler som er satt av til spesifikke formål og som ikke kan brukes fritt av kommunen. Disse midlene er øremerket og bundet til bestemte formål i samsvar med lover, regler eller bestemmelser.

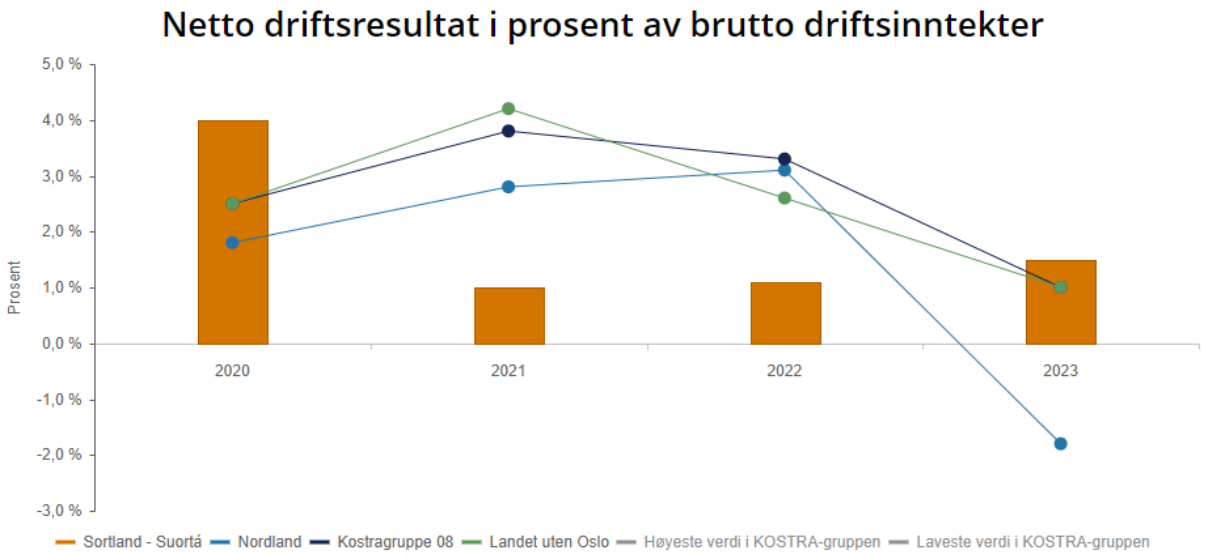
Bundne fond gir kommunen en økonomisk struktur som sikrer at midlene blir brukt til det de er ment for, og det kan være juridiske eller regnskapsmessige krav knyttet til bruken av disse midlene. Under fremkommer de ulike bundne fondene som kommunen har (med verdi over 500 TNOK), det bemerkes at dette er inngangsverdier til 2024 som legges til grunn - hvor bruk og avsetninger i 2024 vil endre utgående verdier.

Bundne fond – per 31.12.23

Sortland Kommune 2023	IB	Avsetning 2023	Bruk 2023	UB	Tilskuddsgiver
Konto: 251080309 Avløpsfond	0,00	-527 518,00		-527 518,00	
Konto: 251080394 LOS-funksjon for oppfølging	-533 888,50			-533 888,50	Bufdir
Konto: 251080422 Kommunalt næringsfond (tilf	-1 155 059,67	-22 626,44	559 000,00	-618 686,11	Rest Coronatilskudd
Konto: 251080150 Viltfond 2000	-920 683,70	-34 288,87	34 788,92	-920 183,65	Felleingsavgifter, ansvar 140230
Konto: 251080190 LOVE-beredskapsfond	-1 280 377,77	-324 924,03	37 614,00	-1 567 687,80	Interkommunalt, ansvar 167000
Konto: 251080277 Persontilskudd IMDI Voksen	0,00	-1 670 400,00		-1 670 400,00	IMDI
Konto: 251080816 - 819, T2-midler	-55 895,00	-2 186 710,00	55 895,00	-2 186 710,00	IMDI, persontilskudd
Konto: 251080831 - 840, T2-midler	0,00	-3 435 833,00		-3 435 833,00	IMDI, persontilskudd
Konto: 251080421 Eget næringsfond (tilføres	-4 584 565,32	-317 546,38	450 000,00	-4 452 111,70	Konsesjonsavgift Vesterålskraft Prod. AS
Sum bundet fond drift	**- 16 779 398,23**	**- 10 773 099,72**	**5 981 327,70**	**- 21 571 170,25**	
Konto: 253080100 Ubundne investeringsfond	-547 222,75	0,00	0,00	-547 222,75	Ubundne investeringsfond
Konto: 253080105 Næringsområder	-4 546 460,00	0,00	0,00	-4 546 460,00	Ubundne investeringsfond
Konto: 253080110 Salg Jennestad H.Sted 02	-400 000,00	0,00	0,00	-400 000,00	Ubundne investeringsfond
Sum Ubundne investeringsfond	**- 5 493 682,75**	**-**	**-**	**- 5 493 682,75**	
Konto: 255080101 Frikjøpsordning parkering	-20 894,43	0,00	0,00	-20 894,43	Bundne investeringsfond
Konto: 255080102 Avsetn avdrag etabl.lån	-1 882 132,91	0,00	949 669,44	-932 463,47	Bundne investeringsfond
Sum Bundne investeringsfond	**- 1 903 027,34**	**-**	**949 669,44**	**- 953 357,90**	

Økonomisk utvikling i planperioden

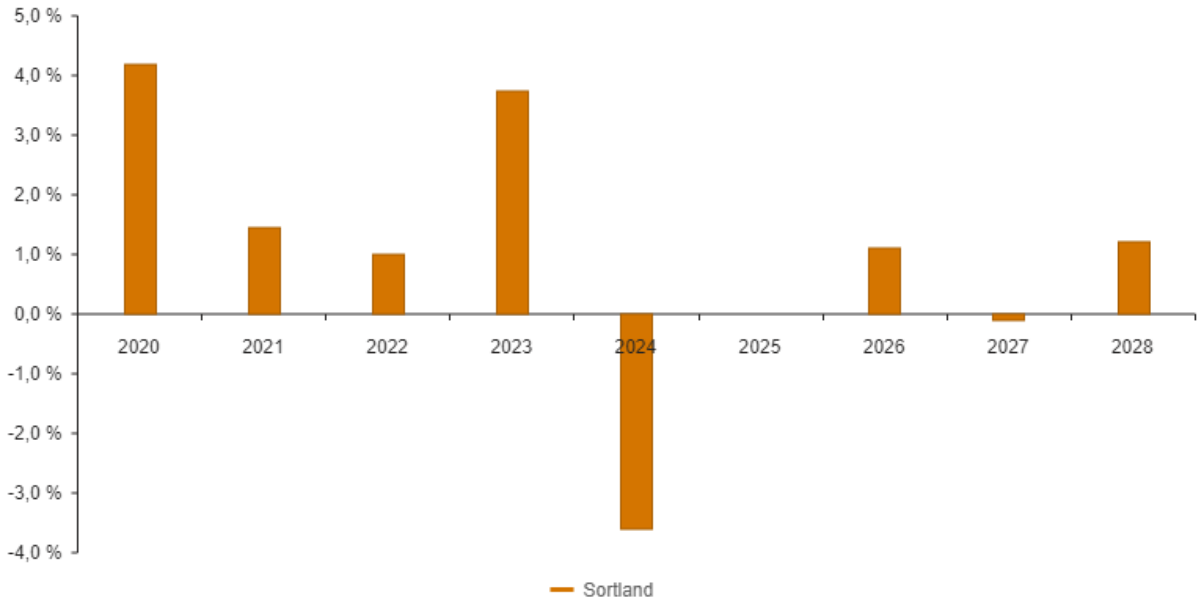
I det videre synliggjør kommunedirektøren tidligere års resultater med bakgrunn i vedtatte måltall/handlingsregler, samt noen utvalgte økonomiske nøkkeltall for kommunen.

	2020	2021	2022	2023
Sortland - Suortá	4,0 %	1,0 %	1,1 %	1,5 %
Nordland	1,8 %	2,8 %	3,1 %	-1,8 %
Kostragruppe 08	2,5 %	3,8 %	3,3 %	1,0 %
Landet uten Oslo	2,5 %	4,2 %	2,6 %	1,0 %

Tabellen viser resultat for de fire foregående årene sett opp mot andre sammenlignbare kommuner (KOSTRA-gruppen), Nordland og landet for øvrig. Sortland kommune har innfridd dette gjeldende måltall for netto driftsresultat i årene 2020-2023.

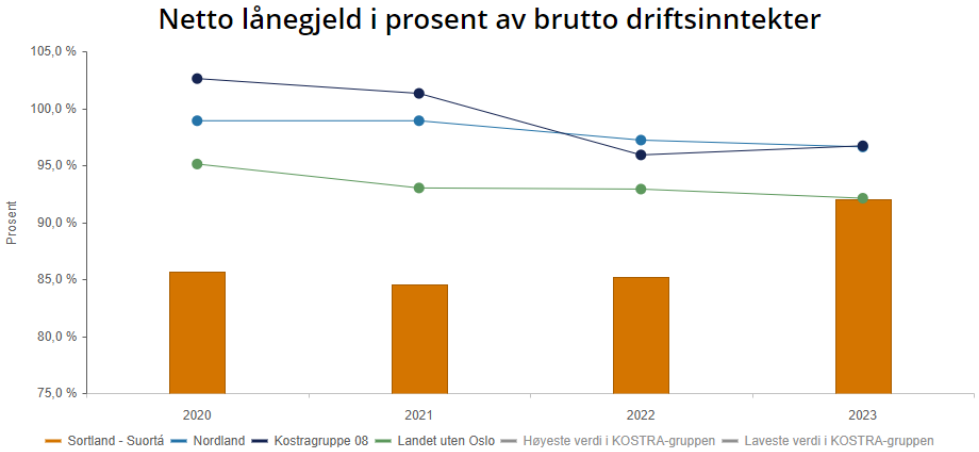
Nedenfor fremgår Sortland kommunes stipulerte netto driftsresultat i prosent av inntektene, historiske resultater fra 2020, i budsjett 2024 (slik anslag foreligger før budsjettregulering nummer 3 formelt er vedtatt) og for økonomiplanperioden 2025-2028.

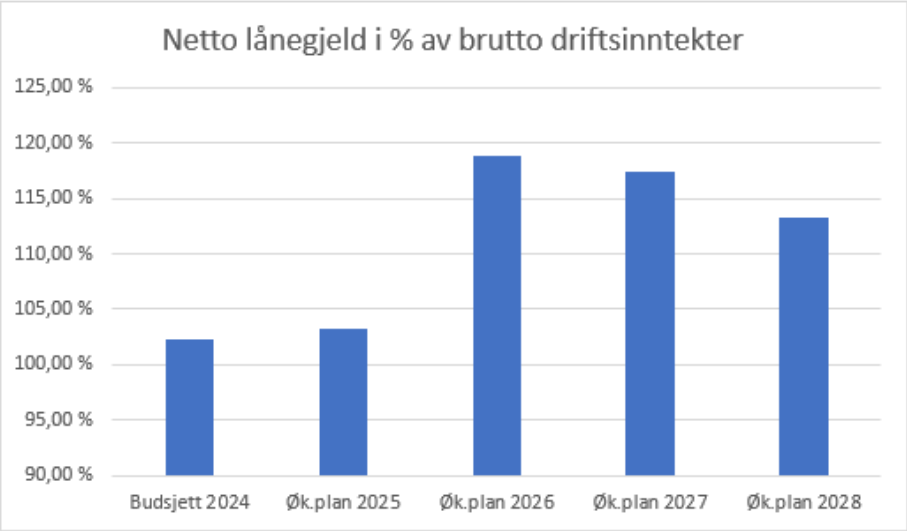
Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Sortland	4,2 %	1,4 %	1,0 %	3,8 %	-3,6 %	-	1,1 %	-0,1 %	1,2 %

Kommunedirektøren har gjennom arbeidet med budsjett og økonomiplan planlagt med utgangspunkt i å bedre resultatmålet for netto driftsresultat. Det er likevel en større utfordring med betydelige påbegynte og planlagte investeringsprosjekter hvor lånegjelden vil øke betraktelig i planperioden, samtidig med høy lønns- og prisvekst og økte renteutgifter på lån.

I 2024 ligger kommunen an til et negativt netto driftsresultat på -3,6 %. I planperioden 2025-2028 forventes driftsresultat på 0 % i budsjett for år 2025, negativt driftsresultat med -0,1 % i 2027, mens det i 2026 og 2028 forventes resultat på henholdsvis 1,1 % og 1,2 %.

	2020	2021	2022	2023
Sortland - Suortá	85,7 %	84,5 %	85,2 %	92,0 %
Nordland	98,9 %	98,9 %	97,2 %	96,6 %
Kostragruppe 08	102,6 %	101,3 %	95,9 %	96,7 %
Landet uten Oslo	95,1 %	93,0 %	92,9 %	92,1 %

	Budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Sortland	102,30 %	103,30 %	118,90 %	117,40 %	113,20 %

I første tabell overfor fremgår netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter for de foregående fire år, og tabellen nedenfor viser fremtidig prognoseberegning for økonomiplanperioden. Tallet på 102,7 % for budsjett 2024 er før regulering 3 er behandlet. Tabellene viser at Sortland kommune i løpet av den kommende økonomiplanperioden vil oppnå en netto lånegjeld på ca. 119 %. Oversikten som fremgår i tabellene viser kommunens hele låneportefølje inkludert selvkostområdene. KF-ene er ikke inkludert i denne oversikten.

Per dags dato har vi ikke noe eksakt beregningsgrunnlag for å skille selvkostområdene fra total lånestol, men kommunedirektøren foretar en stipulering på området hvert år med hensyn til gitte måltall. Det er videre viktig å være oppmerksom på at i nivåene som presenteres, så inkluderes også investeringer som kommunen mottar kompensasjon for.

Under vises den totale lånestolen til Sortland kommune som første tall, og tallet etter skrå strek er lånegjeld eksklusive selvkostområdene (tallene er estimater), slik at vi anslår netto lånegjeld med følgende utvikling i planperioden:
2025: 1 440/1 098 MNOK *2026:* 1 658/1 261 MNOK *2027:* 1 622/1 219 MNOK *2028:* 1 585/1 182 MNOK

Det gjøres oppmerksom på at det også er flere store investeringsprosjekter som er skjøvet frem i tid denne økonomiplanperioden, og disse vil i fremtiden øke kommunens måltall, følgelig også lånegjelden og renteutgiftene/avdragsutgiftene.

Oppsummert stipuleres måltall 2 slik : 2025: 79 % 2026: 90,5 % 2027: 88 % 2028: 84,3%

Egenfinansiering av kommunens investeringer
Kommunestyret har vedtatt måltall på at egenfinansiering av investeringene skal være minimum 20 % av total finansiering ved økonomiplanens utløp, med følgende utvikling; 10 % første år og påfølgende år 20 %. Med hensyn til planlagte/ vedtatte investeringer i økonomiplanperioden, kombinert med økte renteutgifter, vil kommunen ikke ha anledning til å nå dette måltallet. Kommunedirektøren vil i løpet av høsten 2024 komme med en sak om nye måltall/handlingsregler, og det antas at det vil bli vedtatt nye måltall innen utgangen av dette året. Det er uansett et faktum at kommunen fullfinansierer investeringer med kun bruk av lån, og hvor fratrekk for merverdiavgift er den eneste faktoren som reduserer låneopptaket til egne investeringer.

DEL 3 Hovedtallene i budsjettet (sentrale kapitler)

Sentrale kapitler i budsjettet består av skatteinntekter, rammeoverføringer, bruk av- og avsetninger til fond, finansinntekter og utgifter, eiendomsskatt og andre generelle statstilskudd.

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
	Regnskap 2023	Oppr. bud. i fjor 2024	2025	2026	2027	2028
Skatt på inntekt og formue	-338 111	-369 742	-428 236	-428 236	-428 236	-428 236
Ordinært rammetilskudd	-394 954	-405 031	-393 158	-393 158	-393 158	-393 158
Skatt på eiendom	-32 728	-38 345	-38 347	-38 344	-38 344	-38 344
Andre direkte eller indirekte skatter	-149	-142	-142	-142	-142	-142
Andre generelle statstilskudd	-11 973	-10 685	-10 685	-10 685	-10 685	-10 685
Havbruksfond	-12 946	-19 800	-17 400	-26 700	-14 100	-33 800
Sum sentrale inntekter	**-790 862**	**-843 745**	**-887 968**	**-897 265**	**-884 665**	**-904 365**

Kommentar

Skatt på inntekt og formue og ordinært rammetilskudd

Kommunedirektøren benytter KS prognosemodell i budsjetteringen av skatteinntekter og ordinært rammetilskudd. Det er prognosene per 11.10.24 som er lagt til grunn i budsjettet for økonomiplanperioden. Å benytte KS sin prognosemodell har vært fast praksis i kommunen de senere år.

Fra 2025 er det nytt inntektssystem for kommunene, hvor målet har vært å sikre en bedre omfordeling av ressurser mellom kommunene. Som en kan se av budsjetterte tall for rammetilskudd, er det forventet en liten nedgang i rammetilskuddet for Sortland kommune, sammenlignet med foregående år. På den andre siden er det forventet en større økning i skatteinntekter. Denne forventede økningen kommer som følge av økt kommunal skattøre og økt andel skatteutjevning til kommuner som ligger under landsgjennomsnittet for skatteinntekter.

Skatt på eiendom

Dagens maksimalsats på 4 ‰ holdes på samme nivå gjennom hele økonomiplanperioden. For næring er eiendomsskatten fortsatt uendret på 7 ‰. Eiendomsskattetakstene i kommunen ble tatt sist i 2009. Det ble i år 2020 vedtatt å utføre kontorjustering på 10 % på skattetakstene. Kontorjustering går ut på at en kan øke eiendomsskattegrunnlaget med 10 % hvert år, opp til markedsverdi. I kommunedirektørens forslag til budsjett- og økonomiplan er det forutsatt kontorjustering for budsjettåret 2025. Det er ikke foretatt justering for årene 2026-2028. Minstefradraget som ble vedtatt for budsjett 2024 er ikke med i økonomiplanperioden 2025-2028. Dette utgjør 3,9 MNOK.

Andre direkte eller indirekte skatter

Denne inntektsposten dreier seg om konsesjonsavgift til kommunen.

Andre generelle statstilskudd

Andre generelle statstilskudd er vertskommunetilskudd som kommunen mottar fra Helsedirektoratet. Det er budsjettert med en omtrentlig verdi utfra foregående års historikk. Endelig tilsagn med beløpsstørrelse blir først kjent tidlig i 2025.

Havbruksfond

Havbruksfondet fordeler den kommunale sektorens andel inntekter fra vekst i oppdrettsnæring og ved inntekter fra produksjonsavgift på fisk. Sortland kommune har i 2025 lagt til grunn at kommunen vil motta 17,4 MNOK i inntekter. Samlet sett forventes inntekter på 92 MNOK i økonomiplanperioden. Dette er basert på prognoser fra Kontali analyse. Prognostiserte inntekter fra Havbruksfondet er budsjettert i sin helhet og tatt med i den løpende kommunale driften.

Driftsutgifter per tjenesteområde (1B)

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
	Regnskap 2023	Oppr. bud. i fjor 2024	2025	2026	2027	2028
Kommunedirektør	1 417	66 800	73 966	62 166	62 166	62 166
Oppvekst	309 451	266 307	285 546	285 396	285 396	285 396
Helse og omsorg	339 753	317 673	349 388	351 658	351 658	351 658
Teknisk og Samfunnsutvikling	103 861	98 494	95 348	95 348	99 348	99 348
Investeringer	0	0	0	0	0	0
Sentrale poster	-6 574	17 367	-14 373	-12 173	-12 173	-12 173
Driftsutgifter per tjenesteområde	**747 908**	**766 641**	**789 875**	**782 395**	**786 395**	**786 395**

Kommentar

Overfor vises oversikt over driftsutgifter per tjenesteområde. Disse er nærmere kommentert under rammeområdenes egne kapitler i plandokumentet.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
	Regnskap 2023	Oppr. bud. i fjor 2024	2025	2026	2027	2028
Renteinntekter og utbytte	-77 018	-11 980	-10 580	-10 580	-10 580	-10 580
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	47 471	60 210	67 210	67 210	67 210	67 210
Avdrag på lån	36 638	39 000	40 000	41 000	42 000	43 000
Netto finansinntekter/finansutgifter	**7 091**	**87 230**	**96 630**	**97 630**	**98 630**	**99 630**
Finansutgifter i tjenesteområdene	-122	5	5	5	5	5
Totale finansutgifter	**6 969**	**87 235**	**96 635**	**97 635**	**98 635**	**99 635**
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0	0

Kommentar

Renteinntekter og utbytte

Det er for år 2025 budsjettert med 10,58 MNOK i renteinntekter og utbytte. Budsjettet fordeler seg med 10,080 MNOK i renteinntekter fra innskudd bank, morarenter og renter på forvaltningslån, mens resterende 0,5 MNOK er budsjettert utbytte.

Renteutgifter

Hensyntatt nåværende lånegjeld og opptak av nye lån blir renteutgifter beregnet med grunnlag i 3 måneders Nibor, i tillegg til marginalpåslag på 0,6 %. Beregning av renteutgiftene er gjort med grunnlag i Kommunalbankens porteføljesimulering per september 2024, hvor kommunedirektøren forutsetter at nye lån tas opp i tråd med skjema 2 A.

Med bakgrunn i dette er det budsjettert med årlige renteutgifter på 67,21 MNOK i økonomiplanperioden 2025-2028. Dette tilsvarer samme utgiftsnivå som regulert budsjett i 2024. Renteutgiftene er budsjettert med samme nivå gjennom planperioden, til tross for bygging av ny flerbrukshall til 250 MNOK, med anslagsvis årlig økning i kapitalutgifter på ca. 10 MNOK. Dette skyldes at Sortland kommune har store deler av sin lånegjeld på flytende rente og renteprognosene forventes synkende gjennom perioden.

Avdrag på lån

I kommuneloven er det fastsatt bestemmelser ved beregningsmetode for kommunens minimumsavdrag for nedbetaling av lån per år. Avdrag skal være minimum lik kommunens avskrivninger for regnskapsåret, justert for forholdet mellom størrelse på lånegjeld og kommunens avskrivbare anleggsmidler/varige driftsmidler. Det er utfordrende å skulle gjøre en nøyaktig beregning på minsteavdrag før endt regnskapsår, men Kommunedirektøren har stipulert en avdragskostnad på 40 MNOK i 2025, hensyntatt periodens planlagte investeringsprosjekter.

Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner

Beløp i 1000

			Økonomiplan			
	Regnskap 2023	Oppr. bud. i fjor 2024	2025	2026	2027	2028
Til bundne avsetninger	377	442	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-50 896	-10 500	-3 150	-3 150	-4 974	-3 150
Bruk av bundne avsetninger	-5 665	-4 600	-149	-149	-149	-149
Overføring til investering	0	0	3 150	3 150	3 150	3 150
Til ubundne avsetninger	0	0	0	15 776	0	16 876
Netto avsetninger	**-56 183**	**-14 658**	**-149**	**15 627**	**-1 973**	**16 727**
Netto avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner i tjenesteområdene	10 639	170	155	155	155	155
Totale avsetninger	**46 646**	**-11 568**	**6**	**15 782**	**-1 818**	**16 882**

Bruk av ubundne avsetninger

Reversering bruk av disposisjonsfond.

- Tilrettelegging kontorplasser (250 TNOK)
- Oppgradering bygdehus, tilskuddsmidler kulturfabrikken (400 TNOK)
- Tilskudd til Sortland Byforening (250 TNOK i 2025)

Satsingsområder

Kommuneplanens samfunnsdel er et viktig styringsdokument for å peile ut retningen for utviklingen til Sortland kommune frem mot år 2034. Kommunedelplanen består av en samfunnsdel med tilhørende langsiktig arealstrategi.

Samfunnsdelen består av 5 hovedmål for utviklingen av kommunen som samfunn og organisasjon:

1. Sortland er motoren i et attraktivt og bærekraftig Vesterålen
2. Sortlandssamfunnet er raust, sunt og helsefremmende
3. I Sortlandssamfunnet skapes mestring, trivsel og grunnlag for livslang læring
4. Sortlandssamfunnet er grønt, smart og bærekraftig
5. Sortland kommune er en handlekraftig og innovativ organisasjon og samfunnsaktør

Måloppnåelse krever at oppgaver og utfordringer løses i samarbeid mellom kommunen, innbyggere, frivillige, lag og foreninger og næringslivet. Sortland må som kommunedelplanens samfunnsdel sier; Samarbeide «Ilag om fremtidas Sortland».

Samfunnsplanens hovedmål reflekterer at bærekraftig utvikling fremmes i tre dimensjoner, miljømessig, sosial og økonomisk utvikling.

Rammeområdenes hovedmål i sitt utviklingsarbeid bygger på samfunnsdelens hovedmål og delmål. Deres mål er videre spesifisert under rammeområdenes kapitler.

Les mer om Sortland kommunes mål, delmål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel.

Visjon

Ilag om fremtidas Sortland - raus, attraktiv og bærekraftig

Visjonsbeskrivelse

Sortland kommune sin visjon er et fremtidsbilde på hvor og hvordan vi ønsker å utvikle oss i planperioden.

Raus - vi synliggjør, verdsetter og fremmer mangfoldig og gjensidig respekt.

Attraktiv - vi er en trygg, god og levende kommune å bo i, etablere og drive næringsvirksomhet i, arbeide i og besøke.

Bærekraftig - i alle valg vi tar, tenker vi på fremtidens generasjoner, miljø og naturmangfold.

Hovedmål for kommunen

- 1. Sortland er en motor i et attraktivt og bærekraftig Vesterålen
  Målet for arbeidet med attraktivitet er å skape vekstkraftige og inkluderende lokalsamfunn. Veksten skal være bærekraftig og ivareta klima, miljø, mennesker og samfunn. Lavere befolkningsvekst med store demografiske endringer, med færre unge og sterk økning i antall eldre, gjør at vi må styrke vår bo- og næringsattraktivitet for å få en fremtidig økonomisk, miljømessig og sosial bærekraft i Vesterålen.

- 2. Sortlandssamfunnet er raust, sunt og helsefremmende
  God helse er samfunnets viktigste kapital og den enkelte sin forutsetning for å utvikle seg og delta i samfunnet. Vi må sørge for at alle opplever gode oppvekstkår, trygge rammer og universelle løsninger som fjør det lett for alle og ta sunne valg for seg og sine medborgere.

- 3. I Sortlandssamfunnet skapes mestring, trivsel og grunnlag for livslang læring
  Nøkkelen til all utvikling ligger i utdanning. Det gjelder både for samfunnet og for den enkelte. For at vi skal lære og utvikle oss må en rekke forutsetninger være oppfylt. Opplevelsen av god livskvalitet, mestring og trivsel er sentrale elementer i dette. Det gjelder for enhver Sortlending, enten en er 9 eller 90 år.

- 4. Sortlandssamfunnet er grønt, smart og bærekraftig
  Det grønne skiftet handler om hvordan Norge skal bli et lavutslippsland innen 2050. For å få til dette må vi omstille oss til et samfunn hvor vekst og utvikling skjer innenfor naturens tålegrenser. For at Sortland skal være et klima- og miljøvennlig samfunn må vi være ilag om et grønt skifte. Det innebærer at kommunen, utbyggere, næringslivet, havn- og samferdselsaktører og innbyggere ilag må endre holdninger og handlinger som i sum reduserer Sortlandssamfunnets klimafotavtrykk.

- 5. Sortland kommune er en handlekraftig og innovativ organisasjon og samfunnsaktør
  Sortland kommune som organisasjon skal bidra i arbeidet med å realisere målene og satsningsområdene i samfunnsplanen. For å oppnå dette, må kommuneorganisasjonen aktivt involvere interessenter, utvikle seg i takt med samfunnet og sørge for å rekruttere og beholde rett kompetanse.

DEL 4 Kommunens tjenesteområder

Kommunedirektør

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	-47 022	28 056	32 804	21 347	21 347	21 347
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	13 649	13 807	14 300	13 957	13 957	13 957
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	33 518	31 780	30 560	30 560	30 560	30 560
Overføringsutgifter	14 341	9 020	11 372	11 372	11 372	11 372
Finansutgifter	-7 061	-9 701	-8 979	-8 979	-8 979	-8 979
Sum Driftsutgifter	**7 425**	**72 962**	**80 057**	**68 257**	**68 257**	**68 257**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-998	-3 525	-3 735	-3 735	-3 735	-3 735
Refusjoner	-4 630	-2 195	-2 356	-2 356	-2 356	-2 356
Overføringsinntekter	-149	-142	-142	-142	-142	-142
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 033	-80	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-6 810**	**-5 942**	**-6 233**	**-6 233**	**-6 233**	**-6 233**
Sum	**616**	**67 020**	**73 824**	**62 024**	**62 024**	**62 024**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Under rammeområde kommunedirektør tilhører det som ofte omtales som stab og støttefunksjoner, herunder økonomi, IT, organisasjon og utvikling, stab, kultur (overføring til Kulturfabrikken Sortland KF), Kirkelig fellesråd og felles kapitler v/kommunedirektøren som omhandler pensjon og felles lønnspott. I tillegg ligger også politiske overføringer og «tjenester» under rammeområde Kommunedirektør. Politiske overføringer omhandler blandt annet dekning av utgifter til kontrollutvalg, møtegodtgjørelser og øvrige godtgjørelser til folkevalgte.

Samlet er det budsjettert med 38,97 årsverk i rammeområde kommunedirektør 2025, herunder ordfører og varaordfører (samlet 1,5 årsverk), samt tillitsvalgte og verneombud.

Utfordringer og strategi

Budsjett og økonomiplanen de neste 4 årene anses av Kommunedirektøren som utfordrende, og det vil bli krevende både å følge opp budsjett- og økonomiplanen, samtidig som en skal utvikle kommunen videre fremover.

Budsjettdisiplin og måloppnåelse vil være sentrale elementer i det å kunne nå de mål og tiltak som budsjettet krever.

Kommunedirektøren forventer at tiltakene i organisasjonen innfris innenfor de forutsetningene som dette dokumentet bygger på. Rammeområdet har fokus på å være en pådriver for at rammeområdene ivaretar en felles forståelse og oppnåelse av driftstiltakene som er lagt til grunn.

Hovedmål

- Bygge kultur for læring, nytenkning og innovasjon i organisasjonen
  Hvordan gjør vi det:
  - Revisjon av kommunens arbeidsgiverstrategi
  - Utarbeide årlige handlingsplaner til arbeidsgiverstrategien
  - Vektlegge kompetanseutvikling innen innovasjon og nytenking
  - Sortland kommune skal jobbe etter en målsetting om ha minst 2,5 lærlinger per tusen innbyggere.

- Innføring av virksomhetsstyring
  Kommunedirektøren har som ambisjon å innføre virksomhetsstyringsmodulen i rapporteringsverktøyet Framsikt i løpet av 2025.

- Kommunedirektøren skal sikre administrative rutiner for internkontroll og rapportering i tråd med kommunelovens bestemmelser
  Hvordan gjør vi det:
  - I planperioden skal det utarbeides en overordnet plan for risikobasert internkontroll og rutiner for gjennomføring og rapportering fra sektorene

- Mål om å være attraktiv, inkluderende, tillitsskapende og åpen i all kommunikasjon
  Hvordan gjør vi det:
  - Enhetlig i all kommunikasjon internt og eksternt
  - Sikre åpenhet, samarbeid og innbyggerdialog
  - Styrke og utvikle informasjonen og kommunikasjonen internt og eksternt
  - Jobbe kunnskapsbasert og dele erfaringer med innbyggere og samarbeidspartnere
  - Kommunens kommunikasjonsstrategi implementeres i planperioden
  - Informasjon skal være lett tilgjengelig og bygge på prinsippene til “klart språk”

- Strategisk arbeid i et langsiktig perspektiv for å sikre rekruttering av riktig kompetanse til kommunen
  Hvordan gjør vi det:
  - Overordnet kompetanseplan revideres og utvikles i planperioden til overordnet strategisk kompetanseplan i tråd med utfordringsbildet for rekruttering og kompetansemobilisering.
  - Det utarbeides strategiske kompetanseplaner på hvert tjenesteområde
  - Sortland kommune skal jobbe etter en målsetting om ha minst 2,5 lærlinger per tusen innbyggere.

- Ta i bruk digitale løsninger i tjenestene for å gi innbyggerne økt mestring i egen hverdag
  Hvordan gjør vi det:
  - Utarbeide sektorvise tiltaksplaner for digitalisering
  - Sortland kommune skal samarbeide med de øvrige kommunene i regionen på aktuelle digitaliseringsprosjekt
  - Implementere digitale løsninger som kan bidra til økt kvalitet og mer effektiv drift av kommunale tjenester

- Ta vare på arbeidstakerne gjennom systematisk arbeid for nærvær og helsefremmende arbeidsmiljø
  Hvordan gjør vi det:
  - Kommunen skal i planperioden arbeide mot et mål om å redusere sykefraværet til 8,5 % i planperioden.
  - Inkluderende arbeidsplass preget av åpenhet
  - Nærværsstrategi for Sortland kommune med definerte satsningsområder for nærvær
  - Årlige handlingsplaner for IA-arbeidet
  - Gjennomføre aktiviteter som bidrar til lederutvikling
  - Implementere HMS-årshjul og handlingsplaner i alle enheter

Sammendrag budsjett

Kommunedirektøren har økt detaljbudsjettet for 2025 med ca. 7,1 MNOK sammenlignet med opprinnelig ramme for året. Nye tiltak og endringer utgjør 7,1 MNOK. I det videre spesifiseres økningen fra opprinnelig ramme.

Økningen skyldes i hovedsak høyere lønnspott, som følge av siste lønnsoppgjør ikke er avklart ved budsjett tidspunktet og dermed ikke fordelt ut på rammene. Dette gir en økning på utgiftene på 11,2 MNOK og differansen er effekt tiltak som er gjort under Kommunedirektøren for 2025.

Nye tiltak og endringer utgjør 7,1 MNOK:

- - 4,5 MNOK effekt tiltak og tidligere års tiltak
- 50 TNOK til ny profilhåndbok for Sortland kommune
- Økning av felles lønnspott på 11,2 MNOK. Økning av felles lønnspott er basert på fortsatt høy prisvekst og ikke fordelt lønnspott fra 2024 som også må avsettes til 2025.
- 550 TNOK til Stortingsvalg.

Engangstiltak

Profilhåndbok
Kostnader for implementering og markering av ny profilhåndbok for Sortland kommune (50 TNOK).

Reversering Visit Vesterålen
Reversering Visit Vesterålen (700 TNOK).

Vedtatt beløp for 2024 som skulle dekkes fra disposisjonsfond. Tar ut utgiften fra drift i økonomiplanen 2025-2028.

Stortingsvalg 2025
Budsjettering av utgifter til gjennomføring av Stortingsvalg 2025 (550 TNOK).

Økning lønnspott
Lønnsforhandlinger er ikke ferdigstilt for 2024, og lønnspott må økes for å hensynta helårsvirkning i budsjettet for 2025 (11,2 MNOK).

Kutt i tiltak / reduserte ytelser

Effekt tiltak 1% på rammeområdene: Kommunedirektør
Beregnet 1 % effekt tiltak nedtrekk på rammeområdene basert på rammestørrelse (592 TNOK).

Justering ramme for tiltak som bare gjaldt for 2024, rammeområdet kommunedirektør
Justering rammen for engangshendelser som bare gjaldt for 2024 og som skulle dekkes av bruk disposisjonsfond.

- Tatt bort ny profilhåndbok for Sortland kommune 0,150 MNOK.
- Tatt bort Forvaltningsrevisjon på Sortland kommunes byggesaksbehandling for velfungerende behandling 0,5 MNOK.

Reversering Tilrettelegging kontorplasser
Reversering Tilrettelegging kontorplasser vedtatt for økonomiplan 2024-2027 dekket av disposisjonsfond. (250 TNOK)

Reversering tilskudd Sortland Byforening (250 TNOK i 2025)
Vedtak KS-042/23 tilskudd til Sortland Byforening. Vedtatt skulle dekkes av disposisjonsfond.

Reversering øremerkede midler
Reversering øremerkede midler Kulturfabrikken som skulle dekkes fra disposisjonsfondet:

- Åpen hall kultur (100 TNOK)
- Helårsdrift dirigent demenskor kultur (70 TNOK)
- Gerdas Hus kultur (200 TNOK)
- Lærling i medieteknikk, kultur (150 TNOK)

Stab

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	6 227	4 891	6 030	6 030	6 030	6 030
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 074	1 766	1 016	1 016	1 016	1 016
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 048	2 227	1 527	1 527	1 527	1 527
Overføringsutgifter	3 598	2 013	2 013	2 013	2 013	2 013
Finansutgifter	21	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**12 968**	**10 898**	**10 587**	**10 587**	**10 587**	**10 587**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-77	-50	-50	-50	-50	-50
Refusjoner	-438	-118	-118	-118	-118	-118
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-579	-80	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-1 094**	**-248**	**-168**	**-168**	**-168**	**-168**
Sum	**11 874**	**10 649**	**10 418**	**10 418**	**10 418**	**10 418**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Staben er i hovedsak en støttefunksjon som bidrar til det interne arbeidet i kommunen. Enhet stab består av kommunedirektøren, næringssjef og næringskonsulent og kommuneadvokat.

Økonomi

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	12 582	11 057	12 044	12 044	12 044	12 044
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 784	5 162	6 162	6 162	6 162	6 162
Overføringsutgifter	1 353	562	722	722	722	722
Finansutgifter	7	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**19 726**	**16 781**	**18 929**	**18 929**	**18 929**	**18 929**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-207	-220	-220	-220	-220	-220
Refusjoner	-2 396	-1 276	-1 437	-1 437	-1 437	-1 437
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-4	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-2 607**	**-1 496**	**-1 657**	**-1 657**	**-1 657**	**-1 657**
Sum	**17 118**	**15 285**	**17 272**	**17 272**	**17 272**	**17 272**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Økonomiavdelingen omfatter kommunens sentrale økonomifunksjoner og kommunens IT-avdeling. Enheten har 14,2 årsverk totalt, hvorav 8,7 årsverk ved økonomi og resterende 5,5 ved IT avdelingen.

Enhet økonomi har overordnet ansvar for økonomi og finans, og utøver konsernfunksjoner innen økonomiområdet og har faglig ansvar for den overordnede budsjettprosessen herunder analyser og utredninger, årsregnskap, finansforvaltning og har ansvar for løpende oppfølging og rapportering. Økonomiavdelingen bistår enhetene i organisasjonen med økonomisk veiledning, budsjettering og økonomirapportering. Seksjonen forvalter også relevante reglement innen fagområdet.

IT-avdelingen ivaretar kommunenes systemer, maskinvare, digitalisering, sikkerhet samt deltagelse og styring i fagrelaterte prosjekter. IT-avdelingens arbeid bidrar til effektivisering og digitalisering av den kommunale tjenesteproduksjonen hvor teknologien er en sentral del av grunnlaget for videreutvikling i tjenestene.

IT-avdelingen vurderer sikkerhet og risiko i sine tjenester og kommuniserer videre til kommunens ledelse om behov for endringer og eventuelle investeringer for sikkerhetstiltak i driften. Det gjennomføres fornyelser i og av systemene for å sikre kontinuitet og stabilitet.

Organisasjon og utvikling

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	20 987	19 787	22 077	21 820	21 820	21 820
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	6 740	6 493	6 736	6 393	6 393	6 393
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 792	2 972	2 972	2 972	2 972	2 972
Overføringsutgifter	1 165	772	772	772	772	772
Finansutgifter	89	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**31 773**	**30 025**	**32 558**	**31 958**	**31 958**	**31 958**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-312	-315	-315	-315	-315	-315
Refusjoner	-1 790	-766	-766	-766	-766	-766
Sum Driftsinntekter	**-2 102**	**-1 081**	**-1 081**	**-1 081**	**-1 081**	**-1 081**
Sum	**29 671**	**28 943**	**31 477**	**30 877**	**30 877**	**30 877**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Organisasjon og utvikling

Området organisasjon og utvikling består av avdelingene kommunikasjon og service, HR og lønn.

Organisasjon og utvikling er tillagt ansvar for det overordna internkontrollsystemet, driftsutvalget og har forhandlingsansvar etter avtaleverkets forhandlings- og drøftingshjemler. Kommunalsjef har også ansvar for koordinering av arbeidet med utvikling av kommunens digitaliseringsarbeid, samt ansvar for det kommunens regionale kompetanseutviklingsarbeid.

Kommunikasjon og service er kommunens førstelinjetjeneste og har overordnet ansvar for kommunens kommunikasjonsstrategi og publikumsservice. Avdelingen har ansvar for publisering av digital informasjon og veiledning til innbyggerne på tvers av fagområder i hele kommunen. Gjennom sentraliserte oppgaver innen post, arkiv og sentralbord er kommunikasjon og service også tilrettelegger for den interne kommunale virksomheten. Fellestjenestens oppgaver utføres i hovedsak på vegne av de ulike enhetene. I tillegg er ansvaret for politisk sekretariat og bevillingsordningene etter serverings- og alkoholloven tillagt avdelingen.

HR har ansvar for kommunens arbeidsgiver- og personalpolitikk samt opplæring, rådgiving og veiledning til ledere og ansatte på fagområdet. Avdelingen har videre ansvar for saksutredning til arbeidsmiljøutvalg og administrasjonsutvalg, samt overordnet ansvar for HMS, IA/nærværsarbeid, strategisk kompetanseutvikling og bistår ledere med rekrutteringsprosesser.

Lønnsavdelingen har ansvar for lønnskjøring, refusjoner og rapportering for Sortland kommune, Sortland havn, Kulturfabrikken, kirkekontoret og Vesterålsrådet, Vesterålen kultursamarbeid og Vesterålen friluftsråd.

Felles kapitler v/ kommunedirektør

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	-86 818	-9 869	-7 347	-18 547	-18 547	-18 547
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	52	385	385	385	385	385
Overføringsutgifter	455	34	34	34	34	34
Finansutgifter	-7 178	-9 701	-8 979	-8 979	-8 979	-8 979
Sum Driftsutgifter	**-93 488**	**-19 152**	**-15 908**	**-27 108**	**-27 108**	**-27 108**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-402	-2 940	-3 150	-3 150	-3 150	-3 150
Refusjoner	-5	-34	-34	-34	-34	-34
Overføringsinntekter	-149	-142	-142	-142	-142	-142
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-450	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-1 006**	**-3 116**	**-3 326**	**-3 326**	**-3 326**	**-3 326**
Sum	**-94 495**	**-22 268**	**-19 234**	**-30 434**	**-30 434**	**-30 434**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Felles kapitler v/kommunedirektør utgjør felles unntekter og utgifter for kommunen, herunder konsesjonskraft, produksjonsavgift vindkraft, avsetning til og bruk felles lønnspott, samt felles pensjonsutgifter for organisasjonen.

Kultur

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	28 678	26 580	26 060	26 060	26 060	26 060
Sum Driftsutgifter	**28 678**	**26 580**	**26 060**	**26 060**	**26 060**	**26 060**
Sum	**28 678**	**26 580**	**26 060**	**26 060**	**26 060**	**26 060**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Enhet Kultur omhandler overføringer av kommunalt tilskudd fra Sortland kommune til Kulturfabrikken Sortland KF. Overføringen består av tre elementer; kapitalkostnader og administrative kostnader til eiendomsselskapet Kulturfabrikken Eiendom AS, FDV-kostnader fra Sortland kommune v/eiendomsdrift og til sist kulturdriften.

Det er for budsjett og økonomiplanperioden 2025-2028 lagt til grunn en overføring på 26,060 MNOK per år.

Det er for planperioden hensyntatt indeksregulering av tilskuddet på 0,6 MNOK, mot opprinnelig tilskudd. Øvrige tiltak som ble vedtatt for 2024 gjaldt for et år og er følgelig ikke tatt med videre i planperioden 2025-2028.

Kirkelig fellesråd

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	0	2 191	0	0	0	0
Overføringsutgifter	7 769	5 639	7 830	7 830	7 830	7 830
Sum Driftsutgifter	**7 769**	**7 830**	**7 830**	**7 830**	**7 830**	**7 830**
Sum	7 769	7 830	7 830	7 830	7 830	7 830

Beskrivelse av dagens virksomhet

Tilskuddet til Den Norske kirke (DNK) er hjemlet i Lov om tros- og livssynsamfunn § 14 og i Lov om gravplasser, kremasjon og gravferd § 3. Medlemstallet for DNK i Sortland kommune er ca. 8 000 og Sortland kommune er prostesete for Vesterålen. Prostesete driftes som en integrert del av Sortland kirkekontor.

Kommunens tilskudd til kirkens virksomhet lokalt går til bygging, drift og vedlikehold av kirkebygg, til anlegg drift og forvaltning av gravplasser/kirkegårder og til lovpålagt bemanning og drift av kirkekontor og prostesete. Etter avtale med soknet kan kommunen yte tjenester i stedet for å gi tilskudd. I Sortland er det inngått tjenesteytingsavtaler for merkantile tjenester og for drift og vedlikehold av gravplasser.

Tilskudd for 2025 fordeler seg som følger:

- Kr 5.639.359 i tilskudd/overføring til drift og vedlikehold av kirkebygg og lovpålagt bemanning og drift av kirkekontor og prostesete i 2025.
- Kr 2.020.948 gjelder tjenesteytingsavtale for drift og vedlikehold av gravplasser.
- Kr 170 000 til tjenesteytingsavtale for merkantile tjenester.

Oppvekst

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	343 654	333 340	373 252	373 102	373 102	373 102
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	53 326	49 519	47 018	47 018	47 018	47 018
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	107 499	99 375	125 211	125 211	125 211	125 211
Overføringsutgifter	61 054	43 107	49 513	49 513	49 513	49 513
Finansutgifter	9 329	405	405	405	405	405
Sum Driftsutgifter	**574 861**	**525 747**	**595 398**	**595 248**	**595 248**	**595 248**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-13 092	-14 396	-14 396	-14 396	-14 396	-14 396
Refusjoner	-142 990	-119 304	-149 094	-149 094	-149 094	-149 094
Overføringsinntekter	-108 857	-125 040	-145 662	-145 662	-145 662	-145 662
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 054	-5 300	-700	-700	-700	-700
Sum Driftsinntekter	**-267 994**	**-264 040**	**-309 852**	**-309 852**	**-309 852**	**-309 852**
Sum	**306 867**	**261 707**	**285 546**	**285 396**	**285 396**	**285 396**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Oppvekstområdet dekker grunnskole, voksenopplæring, barnehager, NAV integrering og sosial, samt vertskommune for det regionale samarbeidet i Vesterålen barnevern. Disse fagområdene representerer et stort område av kommunens tjenesteproduksjon og virksomhet, med stor grad av kompleksitet.

Utfordringer og strategi

Kommunedelplan for kvalitet i skole og barnehage ble vedtatt for perioden 2021-2025. Denne planen styrer fortsatt mye av satsningene innenfor oppvekstfeltet. I løpet av 2024 ble det etablert en handlingsplan som skal sikre at alle skoler og barnehager arbeider målrettet for å nå felles mål om god inkludering, trygt og godt skole- og barnehagemiljø, og muligheter for hvert barn og elev å nå sitt potensiale. For å sikre helhetlig og kvalitativ utvikling i fagområdene barnehage og skole vil systematisk oppfølging, forventningsavklaring og støtte være viktige momenter. Planen ble framlagt i kommunestyret høsten 2024.

Gjennom 2024 er Sortland kommune fortsatt etter folketall, en av de kommunene i Norge som har tatt imot flest ukrainske flyktninger. I løpet av november måned passerte mottakstallet for kommunen for andre året på rad mer enn 200 flyktninger. Det har vært utfordrende på mange tjenester i kommunen, men gjennom tett samarbeid mellom tjenester, med frivilligheten, og privat engasjement har kommunen lyktes godt i sitt mottaksarbeid. Samarbeidet mellom Integrering, Voksenopplæring, barnehage, grunnskole, helsestasjon, legetjenester og teknisk drift har også vært helt avgjørende. Vi ser og at det private næringsliv er kommet aktivt på banen i forbindelse med å rekruttere en god andel av de ankomne flyktningene inn på sine arbeidsplasser. For å kunne ivareta flyktningene på best mulig måte vil det i 2025 bli tatt imot 100 flyktninger.

Sortland kommune er vertskommune for Vesterålen barnevern. I 2022 ble barnevernsreformen innført. Denne reformen utfordrer kommunen til å arbeide aktivt og målrettet med forebygging i møte med

sårbare barn, unge og familier. I oppfyllelsen av reformen har Sortland kommune utviklet og vedtatt en Forebyggende plan for barn og unge, etablert gode strukturer og forpliktelse fra tjenester i Laget rundt barnet og eleven, og dette arbeidet fortsetter i 2025. Det har vært økende tendenser på barn som er plassert av barnevernet i 2024 og vi ser at det mest sannsynlig vil fortsette inn i 2025 også.

Hele oppvekstsektoren har gjennom hele 2024 hatt til dels store utfordringer knyttet til mangelen på kort- og langtidsvikarer. Dette skyldes i all hovedsak at det er svært lav arbeidsledighet. Dette utfordrer den daglige driften, spesielt i skoler og barnehager. Det forventes at liten tilgang til vikarer vil fortsette i 2025.

Sortland kommune er vertskommune for Sortland videregående skole. Dette er en viktig utdanningsaktør for Sortland. Det vil være en prioritert oppgave å få etablert og videreført både samarbeidsavtale med Nordland fylkeskommune som skoleeier og Sortland VGS som samarbeidspartner for å sikre gode overganger og redusert utenforskap.

Hovedmål

- Barn og elever skal møte høye og realistiske forventninger i en mestringsorientert læringskultur. Barn og elever skal utfra egne forutsetninger utvikle seg i et inkluderende læringsfelleskap.
  Hvordan gjør vi det?
  - Vi skal utvikle systemer som sikrer at samarbeid og ansvarsfordeling i laget rundt barnet fungerer.
  - Vi skal utvikle prosedyrer og systemer der involvering av hjemmet ligger som en naturlig del av arbeidet.
  - Vi skal utvikle og ta i bruk verktøy og systemer som for å kunne avdekke og sette inn tiltak på rett nivå så tidlig som mulig.
  - Vi skal gi barn og elever en praktisk, variert og relevant undervisning i skolen, og barna en barnehagehverdag med varierte aktiviteter.
  - Vi skal ha tidlig fokus på høyt fravær og tydelige arbeidsverktøy for å forebygge at barn/elever ikke ønsker å gå i barnehagen/på skolen.
  - Vi skal legge til rette for at ansatte får utvikle sin kompetanse.
  - Vi skal samarbeide langsiktig og målrettet med universitets- og høyskolesektoren.

- Barn og elever skal møte trygge og tydelige voksne som bygger sterke relasjoner gjennom utøvelse av god læringsledelse. Barn og elever skal oppleve anerkjennelse i et inkluderende fellesskap gjennom hele oppveksten.
  Hvordan gjør vi det?
  - Vi skal jobbe systematisk og målrettet med å skape et godt lek- og læringsmiljø for alle.
  - Vi skal bruke målrettede og evidensbaserte verktøy og metoder for å forhindre mobbing, avdekke mobbing og sette i gang tiltak dersom mobbing skjer.
  - Vi skal utvikle og ta i bruk systemer som sikrer at samarbeid og ansvarsfordeling i laget rundt barnet fungerer.
  - Vi skal utvikle prosedyrer og systemer der involvering av hjemmet ligger som en naturlig del av arbeidet.
  - Vi skal legge til rette for at ansatte får utvikle sin kompetanse.
  - Vi skal samarbeide langsiktig og målrettet med universitets- og høyskolesektoren.

- Vi skal utvikle god systematikk og rutiner for overgang mellom barnehage – skole, mellom hovedtrinnene og mellom skolene.

- Trygge og engasjerte barn og elever som mestrer livene sine og bidrar i fellesskapet. Nysgjerrige og kompetente barn som er rustet for fremtiden. Barn og elever skal møte barnehage- og skolemiljø som gir et solid grunnlag for sunn og god fysisk og psykisk helse.
  Hvordan gjør vi det?
  - Vi skal invitere fagområder som inngår i «laget rundt barnet», til å utarbeide konkrete forslag til hvordan samhandling kan gjøres til beste for barn og unge.
  - Vi skal i samarbeid med «laget rundt barnet» om å utvikle systemer som sikrer at arbeid og ansvarsfordeling fungerer.
  - Vi skal samarbeide tverrfaglig og flerfaglig, der vi har barn og unges livsmestring i sentrum.
  - Vi skal utvikle systemer der vi vurderer, samarbeider, tar en spørrende tilnærming og er endringsvillig.
  - Vi skal bruke arbeidsmåter som fremmer nysgjerrighet, kreativitet, innovasjon og problemløsing.
  - Vi skal delta aktivt i samskaping av møteplasser som bidrar positivt til barn og unges oppvekstsvilkår.
  - Vi skal legge til rette for at ansatte får utvikle sin kompetanse.
  - Vi skal samarbeide langsiktig og målrettet med universitets- og høyskolesektoren.
  - Vi skal formidle kunnskap og trygghet om at nytenkning og handling, kan påvirke og bremse klimaendringer.

Sammendrag budsjett

Totalt sett har rammeområde oppvekst en økning i budsjett for 2025 på 23,84 MNOK sammenlignet med opprinnelig budsjett 2024. Økningen representerer alle enheters drift, hvor en kort vil oppsummere hovedtrekk av endringene per enhet nedenfor:

Utdanning

For enhet utdanning er budsjettet i 2025 økt med ca. 9,5 MNOK sammenlignet med opprinnelig budsjett 2024. Dette utgjør ca. 22,1 MNOK i økte utgifter til lønn og pensjon, lavere utgifter til kjøp av varer og tjenester i kommunal egenproduksjon med 4,4 MNOK, samt ca. 9,52 MNOK i økte driftsinntekter, hovedsakelig refusjonsinntekter. Økningen i lønn- og pensjonsutgifter skyldes hovedsakelig lønnsoppgjøret i 2024. I tillegg er det økt andel ressursbruk grunnet mottak av flyktninger fra Ukraina, og økte utgifter til spesialpedagogisk personell grunnet elever med særskilte behov.

Det er for budsjettåret 2025 lagt inn et effekt-tiltak for innsparing i oppvekst som utgjør ca. 2,9 MNOK. Dette vises i redusert budsjett i tjenesteproduksjon.

Barnehage

For barnehage er det i 2025 en økning mot opprinnelig budsjett i 2024 på ca. 10,9 MNOK. Hovedårsaken til økningen i 2025 er at det i 2024 ble budsjettert for lavt tilskudd til private barnehager. Dette er i 2025 justert opp mot regnskap hittil i 2024, hvor økningen utgjør ca. 7,75 MNOK for året. Utover justeringen i tilskudd til private barnehager utgjør resterende økning stort sett lønns- og pensjonsutgifter som følge av lønnsoppgjøret i 2024.

NAV

For enhet NAV er det forventet økt mindreforbruk på 7,134 MNOK sammenlignet med opprinnelig budsjett 2024. Forventet budsjettert mindreforbruk skyldes at integreringstilskudd fra IMDI samlet sett er større enn øvrig utgiftsnivå som gir et samlet mindreforbruk i enheten. Endring i NAV sitt budsjett for 2025 sammenlignet med opprinnelig budsjett for 2024 utgjør i hovedsak:

Driftsbudsjett	**Budsjett 2024**	**Budsjett 2025**	**Endring**	**Vesentlige endringer gjelder:**
Driftsutgifter	86,456 MNOK	96,994 MNOK	+10,538 MNOK	• Økte lønns- og pensjonsutgifter 5,76 MNOK • Økte overførings-utgifter, 2,85 MNOK, • Kjøp av varer og tjenester, 2 MNOK
Driftsinntekter	-131,120 MNOK	-148,792 MNOK	-17,672 MNOK	• Økt tilskudd fra IMDI 20,6 MNOK • Økt refusjonsinntekt 1,65 MNOK • Ingen budsjettert bruk av bundne fond i 2025. I 2024 var det budsjettert med 4,6 MNOK i bruk av bundne fond.
Sum endring fra 2024 til 2025			**7,134 MNOK**	• **Økt mindreforbruk i 2025.**

Økte lønns- og pensjonsutgifter skyldes lønnsoppgjøret i 2024. Økte overføringsutgifter gjelder justert budsjett for ventestønad på 2,85 MNOK. Videre er det økte utgifter for kjøp av varer og tjenester med 2 MNOK som gjelder økte utgifter til husleie for innleide boliger til flyktninger.

På inntektssiden er det gjort beregninger utfra allerede bosatte flyktninger og planlagt bosetting av 100 nye flyktninger i 2025. Med det som grunnlag forventes økte inntekter på 20,6 MNOK sammenlignet med opprinnelig budsjett for 2024. Det forventes også økte refusjonsinntekter med 1,65 MNOK. I 2025 er det ikke budsjettert med bruk av bundne fond, som utgjør en reduksjon på 4,6 MNOK i inntekter sammenlignet med opprinnelig budsjett for 2024.

Vesterålen barnevern

Sortland kommune er vertskommune for Vesterålen Barnevern. Utgiftene til driften fordeles kommunene og det gjøres avregning mot årets slutt slik at inntekter og utgifter til drift balanseres. Samlet budsjett for Vesterålen barnevern har økt med 18 MNOK i 2025, sammenlignet med opprinnelig budsjett i 2024. Denne økningen fordeles kommunene.

Det forventes ut fra økt antall institusjonsplasseringer tilhørende Sortland kommune at økt utgiftsnivå for Sortland i 2025 sammenlignet med foregående år vil være ca. 10,7 MNOK.

Engangstiltak

Justering ramme for tiltak som bare gjaldt for 2024, rammeområdet oppvekst
Tar bort tiltak som ble vedtatt for bare budsjett 2024 og skulle dekkes av bruk disposisjonsfond:

- Utenforskap til innenforskap, sam.avt. Sortland Arbeidssenter AS (700 TNOK).

Sommer SFO
Sommer SFO (150 TNOK i 2025)

Tilpasning til aktivitetsnivå

Økning tilskudd private bhg. til 2024 nivå.
Øker rammen til samme nivå som tilskuddet ble regulert opp til i 2024 (+ 7,755 MNOK). Fortsatt mulig økning fra 2024 nivå, men dette har vi ikke prognose på enda.

Kutt i tiltak / reduserte ytelser

Effekt tiltak 1% på rammeområdene: Oppvekst
Beregnet 1 % nedtrekk på rammeområdene basert på rammestørrelse.

Utdanning

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	178 265	169 612	191 714	191 564	191 564	191 564
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	27 348	26 157	21 720	21 720	21 720	21 720
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	8 964	8 002	8 002	8 002	8 002	8 002
Overføringsutgifter	4 271	1 127	1 127	1 127	1 127	1 127
Finansutgifter	4 421	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**223 269**	**204 899**	**222 564**	**222 414**	**222 414**	**222 414**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-4 232	-4 462	-4 462	-4 462	-4 462	-4 462
Refusjoner	-46 051	-29 107	-37 250	-37 250	-37 250	-37 250
Overføringsinntekter	-25	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 527	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-51 835**	**-33 569**	**-41 712**	**-41 712**	**-41 712**	**-41 712**
Sum	**171 434**	**171 330**	**180 851**	**180 701**	**180 701**	**180 701**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Alle barn og elever i barnehager og skoler i Sortland kommune skal oppleve et trygt, tilrettelagt og godt barnehage- og skolemiljø som fremmer læring, danning, trivsel og helse – dette gjelder både det fysiske og sosiale miljøet (Kommunedelplan for kvalitet i barnehager og skoler 2021-2025, KIBS). Dette er vår felles visjon for barn og unge i Sortland og skal være ledetråd for arbeidet som utøves hver eneste dag av våre ansatte.

For å følge opp målene i KIBS, utarbeides det en handlingsplan for hvert barnehage-/skoleår. I denne framgår blant annet tiltak som skal imøtekomme kompetansebehov hos alle ansatte. For skole er fokusområdene i 2024/2025 knyttet til håndtering av ufrivillig skolefravær, vold og trusler, KI og høyfrekvente vansker knyttet til lesing og skriving. Det tverrfaglige- og sektorielle arbeidet gjennom Laget rundt barnet videreføres i henhold til BTI samhandlingsmodell. For å imøtekomme særskilte kompetansekrav i skolen, vil det også i året som kommer være behov for å ha lærere på videreutdanning.

I 2024 har skolene hatt utfordringer med å få tak i vikarer. I enkelte perioder har det derfor vært utfordrende og vanskelig å gi den tette og daglige oppfølgingen for både enkeltelever og grupper. Det forventes at 2025 vil gi samme utfordringer med å få tak i vikarer.

I henhold til Sortland kommunes trafikksikkerhetsplan vedtatt av kommunestyret, er det igangsatt arbeid med opprettelse av hjertesone rundt alle skolene tilhørende Sortland kommune. Den private Montessoriskolen er også tilbudt å være med på prosjektet. Hjertesone er et prosjekt som i hovedsak skal være elev- og foreldrestyrt. Alle skolene med elevråd og FAU er godt i gang med å få etablert en hjertesone rundt skolen sin. Det er et prosjekt som tar tid, og vi ser for oss at hjertesonene vil være ferdige i løpet av 2026.

Barnehage

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	74 518	64 828	69 928	69 928	69 928	69 928
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 741	3 807	3 598	3 598	3 598	3 598
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	55 585	52 682	60 437	60 437	60 437	60 437
Overføringsutgifter	2 035	3 533	3 533	3 533	3 533	3 533
Finansutgifter	348	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**136 229**	**124 850**	**137 496**	**137 496**	**137 496**	**137 496**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-8 861	-9 934	-9 934	-9 934	-9 934	-9 934
Refusjoner	-10 850	-6 107	-7 862	-7 862	-7 862	-7 862
Overføringsinntekter	-166	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-120	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-19 996**	**-16 041**	**-17 796**	**-17 796**	**-17 796**	**-17 796**
Sum	**116 232**	**108 809**	**119 700**	**119 700**	**119 700**	**119 700**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Barnetallet i Sortland er synkende hvilket gir seg utslag i antall barn i barnehage. Sortland kommune har en desentralisert struktur for barnehage. Det har over tid vært utfordrende å rekruttere pedagoger og annet personell til barnehagene, hvilket er en økende trend også nasjonalt. Av den grunn søker barnehagene årlig om dispensasjoner både fra pedagognorm, utdanningskravet og bemanningsnorm. Også for barnehagene er sykefravær og problemer med å skaffe vikarer et vedvarende problem. De minste barnehagene med usentral beliggenhet har de største utfordringene.

Sortland kommune startet i januar 2022 opp med et lavterskeltilbud på barnehageområdet som tilbyr veiledning og skal bistå barnehagene i forarbeidet før henvisning til PPD. Målet med lavterskeltilbudet er tidlig innsats, utvikle barnehagene og styrke kompetansen nært barna, samt utnytte den samlede kompetansen i systemet bedre. Lavterskeltilbudet består av spesialpedagogisk rådgiver og logoped. Trenden viser ved utgangen av 2024 at antall barn som får spesialpedagogisk hjelp går ned, men flere av disse har i tillegg behov for særskilt tilrettelegging som følge av for eksempel andre alvorlige diagnoser. Andelen barn som både får spesialpedagogisk støtte og særskilt tilrettelegging, er større i Sortland sammenlignet med andre kommuner som også tilhører KOSTRA-gruppe 8.

I KIBS handlingsplan fremgår tiltak som skal imøtekomme kompetansebehov hos alle ansatte. For 2024/2025 er fokusområdet knyttet til språk, kommunikasjon og samspill, som er den vansken som barnehagene oftest melder til PPD. Kompetansetiltakene gis med støtte i partnerskapet med OsloMet. Fokusområdet knyttes til inkluderende praksis og OMNI-modellen. For å imøtekomme dette fokusområdet, herunder særskilte kompetansebehov i barnehagene, er det ønskelig at flere barnehagelærere tar videreutdanning i spesialpedagogikk.

Som for skole, videreføres det tverrfaglige- og sektorielle arbeidet gjennom Laget rundt barnet i henhold til BTI samhandlingsmodell.

Barnevern

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	27 732	26 021	36 792	36 792	36 792	36 792
Sum Driftsutgifter	**27 732**	**26 021**	**36 792**	**36 792**	**36 792**	**36 792**
Driftsinntekter						
Sum Driftsinntekter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum	27 732	26 021	36 792	36 792	36 792	36 792

Beskrivelse av dagens virksomhet

Utgifter Barnevern er Sortland kommunes andel av utgiftene til Vesterålen Barnevern, nærmere beskrevet i eget avsnitt. Disse utgiftene blir fakturert fra Vesterålen Barnevern til Sortland kommune.

NAV

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	47 372	53 256	59 019	59 019	59 019	59 019
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	9 555	5 074	7 060	7 060	7 060	7 060
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	61	210	150	150	150	150
Overføringsutgifter	43 480	27 515	30 365	30 365	30 365	30 365
Finansutgifter	4 556	400	400	400	400	400
Sum Driftsutgifter	**105 025**	**86 456**	**96 994**	**96 994**	**96 994**	**96 994**
Driftsinntekter						
Refusjoner	-3 593	-780	-2 430	-2 430	-2 430	-2 430
Overføringsinntekter	-108 665	-125 040	-145 662	-145 662	-145 662	-145 662
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 297	-5 300	-700	-700	-700	-700
Sum Driftsinntekter	**-113 556**	**-131 120**	**-148 792**	**-148 792**	**-148 792**	**-148 792**
Sum	-8 531	-44 664	-51 798	-51 798	-51 798	-51 798

Beskrivelse av dagens virksomhet

NAV Sosial arbeider målrettet for å utvikle gode tjenester nær brukeren. Dette innebærer også at tjenestene samhandler godt med øvrige relevante kommunale tjenester og private aktører. I arbeidet med å utvikle bedre tjenester skal samhandlingskvalitet og brukerstemmen få større plass. For å styrke oppfølgingen av spesielt unge i utenforskap, er det et behov for å få på plass flere forpliktende avtaler mellom kommunale tjenester og NAV. I løpet av høsten 2024 har NAV samarbeidet med Sortlandshjelpa Ung for å skape gode rammer for sårbare unge i arbeidsutprøving.

For Nav Integrering endret Integreringstjenesten i 2023 noe av strukturen i tjenesteveien. Ettersom det har vært et par ekstraordinære år med uvanlige høye ankomsttall for flyktninger, spesielt Ukrainske, har tjenesten blitt midlertidig lagt i direkte linje til kommunalsjefen. Denne strukturen har vært videreført i 2024. I tillegg er det blitt gjort et svært godt arbeid for å utvikle en «Helhetlig integrerings- og inkluderingsplan for Sortland kommune». Denne vil bli arbeidet videre med i 2025, og gjennom det arbeidet stadfestet hvilket plannivå den skal ha.

Vesterålen barnevern

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	43 499	45 644	52 591	52 591	52 591	52 591
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	12 681	14 480	14 639	14 639	14 639	14 639
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	15 156	12 460	19 830	19 830	19 830	19 830
Overføringsutgifter	11 267	10 931	14 487	14 487	14 487	14 487
Finansutgifter	3	5	5	5	5	5
Sum Driftsutgifter	**82 607**	**83 521**	**101 552**	**101 552**	**101 552**	**101 552**
Driftsinntekter						
Refusjoner	-82 497	-83 311	-101 552	-101 552	-101 552	-101 552
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-110	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-82 607**	**-83 311**	**-101 552**	**-101 552**	**-101 552**	**-101 552**
Sum	**-0**	**210**	**0**	**0**	**0**	**0**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Sortland kommune er vertskommune for Vesterålen barnevern, og fakturerer alle sine tjenester til de øvrige samarbeidskommunene i sin helhet.

Vesterålen barnevern implementerte nye fagsystem, som Visma flyt barnevern og Visma sikker sak i 2023, og i 2024 har ytterligere fagsystemer som er knyttet til lønn og økonomi blitt tatt i bruk. Målet er å sikre høy sikkerhet og gode effektive løsninger.

Vesterålen barnevern har over tid levert gode resultater og tjenesten vurderes som en kompetent og godt drevet tjeneste. Vesterålen barnevern arbeider aktivt med å søke og legge til rette for løsninger i egen familie og nettverk når barn har behov for støttetiltak, eller når det er behov for at barn bor utenfor hjemmet. Forskning viser at det å benytte disse nettverkene, sikrer at det i større grad går bra med barn og unge som trenger tiltak fra barnevernet. I budsjettet for 2024 var det tatt hensyn til at 12 barn hadde tiltak plassert ut av barnevernet. Når vi nærmer oss slutten av 2024 er det i alt 23 barn som er under tiltak av Vesterålen barnevern. Vesterålen barnevern vil i årene framover fortsatt ha stort fokus på evidensbaserte tiltak og å videreutvikle tjenesten i tråd med barnevernsreformen, lover og forskrifter.

Helse og omsorg

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	356 955	327 346	365 163	367 933	367 933	367 933
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	34 527	35 831	30 631	30 131	30 131	30 131
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	30 193	27 348	29 768	29 768	29 768	29 768
Overføringsutgifter	12 106	7 007	8 080	8 080	8 080	8 080
Finansutgifter	762	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**434 542**	**397 532**	**433 641**	**435 911**	**435 911**	**435 911**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-21 401	-20 399	-22 787	-22 787	-22 787	-22 787
Refusjoner	-73 237	-59 459	-61 467	-61 467	-61 467	-61 467
Overføringsinntekter	-151	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 574	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-97 364**	**-79 858**	**-84 254**	**-84 254**	**-84 254**	**-84 254**
Sum	**337 178**	**317 673**	**349 388**	**351 658**	**351 658**	**351 658**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Helse og omsorg omfatter tjenester på helsefeltet, herunder legetjenester, helsestasjon samt omsorgstjenester som sykehjem og hjemmetjeneste. Helse og Omsorg sysselsetter i alt 360,28 årsverk.

De siste årene har viktige inntektsposter til Helse og Omsorg blitt redusert. Det skyldes hovedsakelig svikt i tradisjonelle inntekter som tilskudd til ressurskrevende tjenester.

Sammenligningstall viser at Helse- og omsorgstjenesten i Sortland fortsatt drives med lave utgifter og med jevnt over god kvalitet. Hvis tjenestene sammenlignes med noen få svært effektive kommuner kan det likevel framstå som om det er et potensiale for effektivisering. Det er i løpet av 2024 gjort en omstrukturering i helse og omsorg som man forventer skal gi en effekt i form av mulighet til strategi- og utviklingsarbeid i større grad enn tidligere organisering lot seg gjøre. Dette er viktig for å møte utfordringsbildet som vi allerede står i og som vi ser vil komme i økende takt fremover i forhold til økonomi og tilgang på nok og riktig kompetanse. Videre utover i 2020-årene må en forvente at helse og omsorgstjenesten må tilføres ytterligere ressurser for å kunne gi et forsvarlig tilbud som holder tritt med den forventede demografiske utviklingen.

Etter pandemien hadde vi som mange andre kommuner et svært høyt sykefravær, men vi har gjennom 2024 sett at sykefraværet har gått noe ned. Dette er nok et resultat av at det blant annet har vært gjort systematisk arbeidsmiljøtiltak og ulike avklaringer på langtidsfravær. Likevel ser man at tilgangen på vikarer er mangelfull og man må ty til andre løsninger som overtidsbruk og vikarbyrå for å sikre forsvarlig drift. Dette gjelder både fagutdannede og ufaglærte. Det har ført til store utfordringer i alt fra ferieavvikling til å holde forsvarlige tjenester i gang. Dette gjør forutsigbar og stødig økonomistyring, utfordrende. Arbeidsmarkedet ser ut til å være svært godt sett fra arbeidstakernes side. Helse og Omsorg har i 2024 fortsatt arbeidet med å utforske alternative måter å komme i kontakt med arbeidssøkere på, noe man for 2024 så på som svært vellykket.

Vi ser et økende utfordringsbilde i forhold til psykisk uhelse blant barn og unge, rusbruk generelt i befolkningen og i stadig yngre årsklasser. Det vil være behov for å jobbe enda tettere opp mot foreldreveiledning, forebygging og samarbeid mellom flere etater.

Utfordringer og strategi

For Helse og omsorg er den største utfordringen at etterspørselen etter tjenester øker samtidig som den reelle ressurstilgangen reduseres eller holdes stabil. Dette skaper et kontinuerlig behov for endring og effektivisering. Det er stadig flere som har behov for og har forventninger til tjenesteomfanget som kommunen kan tilby.

Samhandlingsreformen har utfordret kommunen i svært stor grad gjennom overføring av ansvar fra spesialisthelsetjenesten til kommunen. Samhandlingsreformen startet i 2012 og store endringer ble gjennomført de første årene. Imidlertid har ikke ansvarsoverføringen stoppet opp på noe tidspunkt, selv om det har gått noe saktere etter hvert.

I 2021 ble det etablert helsefellesskap mellom Nordlandssykehuset og kommunene i sykehusets nedslagsfelt. I helsefellesskapet skal sykehuset og kommunene gå fra å være parter til å bli partnere. I 2022 ble det etablert strategisk samarbeidsutvalg (SSU) og det første dialogmøtet ble avholdt. Kommunene i Nordlandssykehuset har også fått på plass felles kommunalt samhandlingssekretariat. Det forventes at kommunen og sykehuset i stadig større grad skal fremstå som likeverdige parter i samarbeidet. Dette vil få positive konsekvenser for pasientene som må forvente et bedre og noe mer sømløst tilbud. Både sykehuset og kommunene bør bruke denne muligheten til å få bedre kontroll over økonomien. I 2024 ble det utarbeidet og vedtatt nye samhandlingsavtaler mellom Nordlandssykehuset og kommunene. Det ble i regi av Helsefellesskapet søkt og innvilget midler til et felles prosjekt for kommunene i 2024, Digital hjemmeoppfølging. Sortland kommune ser på dette som svært positivt. Det vil i løpet senhøst 2024 og tidlig 2025 søkes om midler til nye prosjekter som fordrer samhandling mellom kommune og spesialsithelsetjenesten. Dette er prosjekter som er positive sett opp mot samhandling, god utnyttelse av kompetanse og gode pasientforløp.

Det regionale helseforetaket (Helse Nord) gjennomførte et arbeid med funksjons og oppgavedeling i hele regionen i 2023. Deler av resultater av dette arbeidet er konkret rettet mot prosjekter man nå tenker å jobbe videre med for og sikre god samhandling og samordning av tjenestene til innbyggerne i kommunen. Det kan komme prosjekter som følge av endringer i ansvar og oppgaver for kommunene.

Bygging av kommunens nye sykehjem er godt i gang og bygget forventes ferdigstilt i andre halvdel av 2025. Det forutsettes at Håløygtunet sykehjem nedlegges og pasientene overføres til det nye sykehjemmet. Netto vekst i antall plasser blir da 14. Etter opprinnelig plan skulle nytt sykehjem stå ferdig i 2023, men er altså 2 år forsinket. Denne forsinkelsen medfører ekstra utfordringer i perioden fram til 2025. Veksten i antall eldre bremser ikke tilsvarende, men går sin gang. Det betyr at Sortland kommune vil ha en tilsvarende endring av utfordringsbildet. Det er lagt inn tiltak for å styrke dagtilbudet for hjemmeboende med demensutfordringer og det er behov for å fortsette utviklingen av digitale tjenester, samt innkjøp av digitale hjelpemidler. I tillegg er det behov for å se på muligheten for ytterligere avlastningsplasser for å styrke pårørende i å ha sine hjemme lengst mulig.

Det er behov for flere boliger som er tilrettelagt for eldre med demensutfordringer - såkalte bofellesskap, omsorgsboliger, boliger til personer med rus og/eller psykiatriutfordringer og unge med utfordringer innenfor adferdsproblematikk. Det er ønskelig med utredning av samlokalisering av forebyggende helsetjenester i tilknytning til legekontor. Dette kan ses i sammenheng med behovet for å se på hvordan man kan utnytte tilgjengelig bygningsmasse i kommunen.

Nytt legekontor er under etablering og forventes ferdigstilt våren 2025. Det er planlagt en ekstra legehjemmel med tanke på å øke på kapasiteten i fastlegedekningen i kommunen.

Boliger for unge med funksjonsnedsettelser har i løpet av 2024 vært under planlegging og man fortsetter arbeidet med prosjektering og mulig oppstart av bygging i løpet av 2025. Leilighetene vil gi et økt tilbud om boliger for unge personer med funksjonsnedsettelse.

Vi har i 2024 jobbet med TØRN. TØRN er et program hvor målsettingen er å innføre heltidskultur i kommunen. Sortland kommune ble tatt opp i programmet i regi av KS i 2023. Denne målsettingen kombineres i ulike kull med andre mål. I kullet som Sortland er tatt opp i er det også fokus på oppgavedeling. Oppgavedeling handler i hovedsak om å fordele oppgaver etter personalets kompetanse. På den måten får kommunen utnyttet yrkesgruppenes kompetanse maksimalt og alle yrkes- og utdanningsgrupper gis så interessante oppgaver som mulig. Arbeidet fortsetter ut over 2025 og implementeres fortløpende i de ulike enhetene.

Høsten 2024 inngikk vi i samarbeid med Vesterålskommunene en avtale om innkjøp av et nytt KI verktøy for å planlegge turnus, SynPlan. Verktøyet gir en effekt i form av tidsbruk til turnusplanleggingen, samt gjør det lettere å planlegge for en mer stabil bemanning gjennom hele året.

Hovedmål

- Arbeide systematisk og tverrfaglig for å gi barn og unge like muligheter og utvikle innenforskap
    - Æ e mæ
    - Utvikle tverrfaglig habiliteringskompetanse
    - Samordne frivillige og kommunale ressurser
    - Fysisk tilrettelegging ved universell utforming og bruk av hjelpemidler
    - Sortlandshjelpa ung

- Arbeide tverrfaglig for å gi innbyggere og brukere helhetlig og koordinert tjenestetilbud
  Hvordan gjør vi det:
    - Sammenheng i tjenester
    - Økt satsning på forebyggende tiltak og informasjon
    - Bedre koordinering og samarbeid
    - Utvikling av kompetanse
    - Effektiv bruk av tilgjengelige ressurser
    - Fokus på friskhetsperspektivet
    - Danne møtepunkter via en bedre organisering av helse og omsorg
    - Danne en god kommunikasjonsplattform
    - Videre interkommunalt samarbeid med tanke på løsning av komplekse oppgaver

- Gjennom planlegging og utforming av aktiviteter og tjenester fremme fellesskap, inkludering og deltagelse for alle aldersgrupper.
  Hvordan gjør vi det:
    - Kontinuerlig fokus på kompetanse, motivasjon, holdning og egnethet.
    - Sørge for trygge og gode rammer rundt personer med demens.
    - Bruke demensteamet som ressurs for hele rammeområde helse og omsorg.
    - Dagtilbud hvor brukere har et godt og forsvarlig aktivitets- og tjenestetilbud, uavhengig av botilknytning.
    - Styrke pårørendearbeid.

- Gjenoppta arbeid med mål om å etablere helsehus med hensikt å samlokalisere relevante aktører som jobber med friskelementet i helsen vår
- Ha bygg og anlegg av høy kvalitet får både organisert og uorganisert aktivitet innen idrett, kultur og fritid
  Hvordan gjør vi det:
  - Øke hallkapasiteten i kommunen.

- Helsestasjon: Alle skal motta tilbud om hjemmebesøk av jordmor innen 3 dager etter hjemkomst
- Legge til rette for at alle som vil kan delta i arbeids-, fritids- og samfunnsliv
  Hvordan gjør vi det:
  Det er en målsetning at stadig flere skal ha mulighet til å kunne gå eller sykle til barnehage, skole, arbeid eller fritidsaktiviteter, og at dette skal bli det mest naturlige valget å ta.

- Legge til rette for en mangfoldig frivillig sektor og anvende ressursene i seniorstyrken
  Hvordan gjør vi det:
  Prioritere frivilligsamarbeid og pårørendesamarbeid.

- Planlegge alle offentlige rom ut fra krav til universell utforming
  Arbeid med universell utforming i offentlig rom for å styrke kommunens satsningsområder; "Et aldersvennlig Sortland" og "Bo trygt hjemme".

  Nytt sykehjem i 2025 vil bidra til dette.

- Planlegge boligareal med krav til gode kvaliteter med nærhet til hverdagsfunksjoner som barnehager og skoler, rekreasjonsområder, trygge trafikkforhold og lignende
  Hvordan gjør vi det:
  - Fokus på at brukere i miljøtjenesten har et optimalt tilrettelagt botilbud/boligstruktur ved god organisering og ressursutnyttelse.
  - Nytt sykehjem i 2025.

- Prioritere forebygging og tidlig innsats som bidrar til økt selvhjulpenhet og mestring i egen hverdag
  Hvordan gjør vi det:
  - Satsning på dagtilbud og aktivitetstilbud
  - Personsentrert omsorg er gjennomgående "Hva er viktig for deg"?
  - Helsetjenester som supplement til egen funksjon/egen tilrettelegging
  - Pasienter i hjemmetjenesten følges systematisk opp på ernæring
  - Satsning på hverdagsmestring - fokus på ressurser hos bruker
  - Styrke botilbud til utsatte grupper

- Ta i bruk digitale løsninger og velferdsteknologi i tjenestene for å gi innbyggere økt selvhjulpenhet og mestring i egen hverdag
  Hvordan gjør vi det:
  - Plan for velferdsteknologi.
  - Gi innbyggerne mulighet til å mestre egne liv.
  - Ta i bruk ny teknologi for å øke opplevd kvalitet i tjenestene.
  - Fremme aktivitetstilbud som fører til en bedre helse og aktive liv.

- Tjenestene i helse og omsorg er samordnet og effektivt organisert, forutsatt satsning på bruk av ny teknologi
  Hvordan gjør vi det:
  - Utvikling og rekruttering av arbeidskraft gjennom kvalifikasjonsprogrammer, nyorganisering eller lignende.
  - Skaffe nye samhandlingsløsninger som kjernejournal, nytt journalsystem og velferdsteknologiske løsninger.
  - Styrke befolkningen til økt mestring og ivaretakelse av egen helse.

- Vektlegge universell utforming i all planlegging
  Hvordan gjør vi det:
  - Fokus på universell utforming vil bidra positivt i arbeidet med kommunens satsningsområder; et aldersvennlig Sortland, aktivitet og fellesskap og "Bo trygt hjemme".

Sammendrag budsjett

Helse og Omsorgs budsjett for 2025 er utarbeidet med sikte på at tjenestenivået for 2024 skal beholdes. I tillegg er det lagt opp til ett effekt-tiltak i form av innsparing på om lag 3,8 MNOK for helse og omsorg i 2025. Det må det finnes inndekning til tiltaket i budsjettåret 2025. Dette kan påvirke omfanget av dagens tjenesteproduksjon. Det er imidlertid vanskelig å forutsi eksakt hvor mye utfordringsbildet endrer seg på et år og i hele økonomiplanperioden.

Utvikling i budsjettrammen

Helse og omsorg har økt detaljbudsjettet for 2025 med 31,715 NOK sammenlignet mot opprinnelig ramme for 2024. Driftsutgifter har samlet sett økt med 36,1 MNOK sammenlignet med opprinnelig budsjett 2024, mens det forventes økte driftsinntekter med 4,7 MNOK i 2025.

Engangstiltak

Justering ramme for tiltak som bare gjaldt for 2024, rammeområdet helse og omsorg
Tatt bort tiltak som ble dekket av disposisjonsfond og var enkelthendelser for 2024, og ikke skulle inngå i rammen for 2025.

- Utredning helsehus KS(14.12.2023): 1,0 MNOK

Reversering Styrke frivilligheten.
Reversering tiltaket "styrke frivilligheten" på 1,0 MNOK som skulle dekkes av disposisjonsfondet.

Utredning av boligbehov (0,5 MNOK)
Det er behov for flere boliger som er tilrettelagt for eldre med demensutfordringer - såkalte bofellesskap, omsorgsboliger, boliger til personer med rus og/eller psykiatriutfordringer og unge med utfordringer innenfor adferdsproblematikk. Det er ønskelig med utredning av samlokalisering av forebyggende helsetjenester i tilknytning til legekontor. Dette kan ses i sammenheng med behovet for å se på hvordan man kan utnytte tilgjengelig bygningsmasse i kommunen.

Tilpasning til aktivitetsnivå

Nytt legekontor - Ny fastlege
Halvårseffekt i 2025 (0,62 MNOK) og 1,24 MNOK per år i økonomiplanen for 2026-2028.

Kutt i tiltak / reduserte ytelser

Effekt tiltak 1% på rammeområdene: Helse og Omsorg
Beregnet 1 % nedtrekk på rammeområdene basert på rammestørrelse.

Kommunestyrets vedtak

Nytt sykehjem - utvidelse 14 plasser
Ved utvidelse av nytt sykehjem er det behov for:

Drift av nye sykehjemsplasser: 14 nye plasser, 12,0 årsverk og driftsutgifter

2025: 2,15 MNOK, 2026-2028: 4,3 MNOK per år.

Stab Helse og omsorg

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	5 557	5 296	4 976	4 976	4 976	4 976
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 157	2 476	532	532	532	532
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	25	204	204	204	204	204
Overføringsutgifter	249	41	41	41	41	41
Finansutgifter	348	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**7 336**	**8 018**	**5 752**	**5 752**	**5 752**	**5 752**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-1	0	0	0	0	0
Refusjoner	-1 822	-332	-182	-182	-182	-182
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-199	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-2 022**	**-332**	**-182**	**-182**	**-182**	**-182**
Sum	**5 314**	**7 686**	**5 570**	**5 570**	**5 570**	**5 570**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Etter omorganiseringen i helse og omsorg er det gjort endringer i Kommunalsjefens stab. den består nå av en økonomirådgiver og enhetsledere for de ulike enhetene. Vi har flyttet oppgaver som tidligere lå til ulike rådgivere over til enhetslederne for den enkelte fagenhet, samt tatt bort rollen som assisterende kommunalsjef. Kommunepsykolog, kommuneoverlege, SLT-koordinator og folkehelsekoordinator er organisert under nyopprettet utviklingsavdeling.

Helse

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	852	852	852	852
Sum Driftsutgifter	**0**	**0**	**852**	**852**	**852**	**852**
Sum	**0**	**0**	**852**	**852**	**852**	**852**

Fellesfunksjoner

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	15 924	15 186	15 773	15 773	15 773	15 773
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 888	2 029	1 387	1 387	1 387	1 387
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	6 473	6 180	6 187	6 187	6 187	6 187
Overføringsutgifter	5 542	4 735	4 788	4 788	4 788	4 788
Finansutgifter	300	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**30 127**	**28 129**	**28 135**	**28 135**	**28 135**	**28 135**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-720	-914	-700	-700	-700	-700
Refusjoner	-5 854	-4 421	-5 197	-5 197	-5 197	-5 197
Overføringsinntekter	-2	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 339	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-8 915**	**-5 335**	**-5 897**	**-5 897**	**-5 897**	**-5 897**
Sum	**21 212**	**22 794**	**22 238**	**22 238**	**22 238**	**22 238**

Enslige mindreårige flyktninger

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	22	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**22**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum	22	0	0	0	0	0

Helsestasjon

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	13 028	13 472	14 826	14 826	14 826	14 826
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 221	1 233	1 342	1 342	1 342	1 342
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	553	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	167	64	100	100	100	100
Finansutgifter	34	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**15 003**	**14 769**	**16 269**	**16 269**	**16 269**	**16 269**
Driftsinntekter						
Refusjoner	-2 820	-1 071	-818	-818	-818	-818
Overføringsinntekter	-136	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-2 956**	**-1 071**	**-818**	**-818**	**-818**	**-818**
Sum	12 047	13 698	15 451	15 451	15 451	15 451

Beskrivelse av dagens virksomhet

Helsestasjonen har ansvar for svangerskaps- og barselomsorg, oppfølging av spe- og småbarn samt skolehelsetjeneste i grunnskole, ungdomsskole og videregående skole og Helsestasjon for ungdom (HFU).

Ved Sortland helsestasjonen er det ansatt 11 helsesykepleiere (10,5 still.) samt 1,5 stilling for jordmor. I tillegg er det barnekoordinator i 100%, fysioterapeut i 50 %, merkantil i 50% og en psykisk helserådgiver 100 % stilling.

Ifølge KOSTRA – tall har Sortland en helsestasjonstjeneste som har ligget lavt dimensjonert. Dette er i bedring med bakgrunn i opprettelse av nye stillinger de siste årene.

Sortland kommune har over mange år mottatt tilskudd til styrking av helsestasjon og skolehelsetjenesten. Det har vi også fått for 2024 og håper å få det videre. Deler av prosjektmidlene i 2024 benyttes i Sortlandshjelpa UNG; 50% stilling for helsesykepleier.

I 2022 kom prosjektet med LOS – funksjon i gang. LOS er et tiltak der en arbeider for å redusere bekymringsfullt fravær i grunnskolen. Det arbeides både på individ- og systemnivå. Prosjektet er finansiert delvis gjennom statlige midler og delvis med egenandel fra Sortland kommune. Prosjektets resultater er svært gode. Prosjektet varer til april 25.

Kommunen har mottatt over 600 ukrainske flyktninger ved utgangen av 2024. Å kunne imøtekomme de koordineringsutfordringer dette har medført har det fra 2022 vært benyttet ca. 50% stilling til en koordinatorfunksjon. Det har vært innleid pensjonert helsesykepleier for å kunne ivareta disse oppgavene.

Helsestasjonens ansatte har over tid opplevd at ungdomsmiljøet på Sortland er utfordrende. Denne erkjennelsen ser ut til å eskalere. Ungdom starter tidligere å eksperimentere med rus. Det er økende utfordringer i forhold til psykiske uhelse og bekymringsfullt skolefravær blant barn og unge i grunnskole og videregående skole.

Hjemmetjenesten

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	87 360	77 759	86 898	86 898	86 898	86 898
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	6 481	5 664	4 802	4 802	4 802	4 802
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	7 731	5 950	10 520	10 520	10 520	10 520
Overføringsutgifter	1 165	204	529	529	529	529
Finansutgifter	29	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**102 765**	**89 577**	**102 749**	**102 749**	**102 749**	**102 749**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-601	-584	-687	-687	-687	-687
Refusjoner	-12 948	-6 468	-11 636	-11 636	-11 636	-11 636
Overføringsinntekter	-10	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-13 559**	**-7 053**	**-12 323**	**-12 323**	**-12 323**	**-12 323**
Sum	**89 207**	**82 524**	**90 426**	**90 426**	**90 426**	**90 426**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Hjemmetjenesten i Sortland er organisert i 3 lag. Inndelingen er gjort etter faglige føringer. Lag 1 har hovedvekt på hverdagsmestring/rehabilitering, lag 2 på rus og psykisk helse samt palliasjon og lag 3 på demens og kognitiv svikt. En slik organisering gjør at de ansatte kan spesialisere seg faglig, ha kontakt med færre pasienter og dermed gi et bedre faglig tilbud med større nærhet til hver enkelt pasient. Det er en viss fare for at organisasjonsformen kan gå ut over effektiviteten i og med at kjøring eller tid i bil kan bli noe forlenget. Organiseringen praktiseres i sin helhet i sentrale områder av kommunen og «tynnes ut» jo lenger ut i distriktet pasienten bor. Bor pasienten langt fra sentrum må flere oppdrag slås sammen og således bli uavhengige av lagstilhørighet. Dette for å unngå unødig mye kjøring.

Hjemmetjenestens store utfordring over mange år har vært at samhandlingsreformen har medført en betydelig endring av brukergruppen. Pasienter som skrives ut fra sykehus har blitt mye mer syk og står ofte på kompliserte behandlingsformer som krever personell med høy kompetanse. Dette er i første rekke en kompetanseutfordring, men selvsagt også en ressursmessig utfordring. Hjemmetjenesten har

klart å omstille seg på en svært god måte. De nye oppgavene handteres godt. Ressursmessig har det vært utfordrende, og tjenesten har blitt tilført ressurser over flere år. Hjemmetjenesten har lite egnede og små lokaler. Dette vil bli løst gjennom bygging av nytt sykehjem hvor hjemmetjenesten får nye og tidsriktige lokaler i underetasjen.

Hjemmetjenesten opplever også å være hardt rammet av rekrutteringsproblemer. Særlig har det vært utfordrende å rekruttere til praktisk bistand (renhold i hjemmet). På bakgrunn av dette er det inngått samarbeid med renholdsavdelingen ved teknisk avdeling som nå ivaretar de fleste oppdragene knyttet til praktisk bistand i hjemmene.

Dagtilbudet for personer med demenssykdom er også organisert under hjemmetjenesten og er et viktig tiltak for at personer med demens kan bo lengre hjemme. Behovet for denne type tilbud er større enn man har ressurser til i dag, men det er lagt inn behov for økning av dette tilbudet i budsjett- og økonomiplanen.

Enheten skal ha ansvar for organiseringen av mat til hjemmeboende som ikke kan eller klarer å lage mat selv. Ordningen er søknadsbasert og vil bli vurdert av Tjenestekontoret i hvert enkelt tilfelle. Utkjøring av mat er et samarbeids mellom Frivilligsentralen og hjemmetjenesten. Tilbudet baseres på selvkost.

Institusjon

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	90 147	83 114	96 035	98 185	98 185	98 185
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	13 466	13 668	13 214	12 714	12 714	12 714
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 405	275	1 524	1 524	1 524	1 524
Overføringsutgifter	2 539	1 219	1 912	1 912	1 912	1 912
Finansutgifter	31	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**108 589**	**98 276**	**112 685**	**114 335**	**114 335**	**114 335**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-15 765	-14 660	-17 160	-17 160	-17 160	-17 160
Refusjoner	-9 063	-6 157	-7 762	-7 762	-7 762	-7 762
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-24 831**	**-20 817**	**-24 922**	**-24 922**	**-24 922**	**-24 922**
Sum	**83 758**	**77 459**	**87 763**	**89 413**	**89 413**	**89 413**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Sortland kommune driver 2 sykehjem. Det er Lamarktunet med 60 plasser og Håløygtunet med 18 plasser. Lamarktunet har 4 avdelinger. Kårstua (18) - hovedsakelig for korttidsplasser, palliasjon og rehabilitering. Laen (18) som er tilrettelagt for omfattende somatisk pleie samt Stabburet (12) og Gammelstua (12) som gir tilbud til personer med demens/kognitiv svikt. Håløygtunet med 18 plasser gir tilbud til personer med demens/kognitiv svikt. 2 av disse plassene brukes til avlastning.

Sjøgata bofellesskap er også organisert under institusjonstjenesten. Her er det 12 plasser i heldøgns bofellesskap samt 19 omsorgsboliger som driftes i samarbeid med hjemmetjenesten

I løpet av høsten 2025 vil nytt sykehjem være klart til å tas i bruk. Det nye sykehjemmet vil erstatte Håløygtunet sykehjem og i tillegg gi 14 nye sykehjemsplasser

Tilbud om sykehjem gis til personer som ikke lenger kan gis tilbud i eget hjem eller omsorgsbolig. Terskelen for å motta tjenesten er, og skal være, høy i den forstand at tilbudet kun skal brukes der det ikke kan gis et forsvarlig tilbud i heimen. I de seneste årene har Sortland slitt med at pasienter har blitt liggende på sykehuset etter at de har vært utskrivningsklar. Dette er ugunstig for sykehuset, kommunen og ikke minst for pasientene som har behov for et annet tilbud. Situasjonsbildet på dette området er i stadig endring. Kommunen har i en lang periode opplevd en økning i antall overliggere på sykehus. Antallet overliggere har doblet seg i 2024 sammenlignet med 2023. Detter er svært bekymringsfullt med tanke på pasienten, kommuneøkonomien og akuttberedskapen i sykehuset.

Tjenestetilbud i sykehjem er avgrenset i form av at antall pasienter er fast. Behandlingen som gis i sykehjem er stadig mer avansert og krever en annen kompetanse enn før samhandlingsreformen. Utfordringene i sykehjem er særlig av faglig karakter. Kommunens strategi er å fortsette med å bygge kompetanse blant personellet som jobber i avdelingene. I tillegg må kommunen lykkes med rekruttering av alle personellgrupper.

Videre er det viktig at kommunen viderefører arbeidet med kvalitetsforbedring. I hele 2024 har det vært jobbet med oppgavedeling og heltidskultur gjennom kommunens deltakelse i KS prosjektet TØRN.

Legetjenesten

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	40 436	37 264	40 481	41 101	41 101	41 101
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 048	6 441	5 230	5 230	5 230	5 230
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	12 791	13 525	10 245	10 245	10 245	10 245
Overføringsutgifter	1 682	359	359	359	359	359
Sum Driftsutgifter	**59 957**	**57 589**	**56 315**	**56 935**	**56 935**	**56 935**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-4 314	-4 240	-4 240	-4 240	-4 240	-4 240
Refusjoner	-15 704	-20 350	-12 019	-12 019	-12 019	-12 019
Overføringsinntekter	-3	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-20 021**	**-24 590**	**-16 259**	**-16 259**	**-16 259**	**-16 259**
Sum	**39 936**	**32 999**	**40 056**	**40 676**	**40 676**	**40 676**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Legetjenesten i Sortland består av 16 fastleger og 2 leger i spesialisering 1 (LIS1). Tjenesten er fordelt på 2 kontorer. Det er Parkveien legekontor (gamle Rådhus II legekontor) og Blåbyen legekontor. Blåbyen legekontor ble tatt i bruk i 2020 og begge legekontorene er beliggende til Rådhus II.

I 2024 startet arbeidet med etablering av et 3. legekontor i leide lokaler i Sortland sentrum. Dette kontoret er planlagt satt i drift våren 2025. I det nye legekontoret er det budsjettert med en ekstra legehjemmel for å øke kapasiteten i fastlegedekningen i kommunen.

Vi har hatt utfordringer med rekrutering av leger som har medført økt bruk av vikarbyrå i 2024, dette ser ut til å vedvare utover 2025.

Miljøtjenesten

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	83 129	74 109	82 348	82 348	82 348	82 348
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 493	3 318	3 167	3 167	3 167	3 167
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	206	1 205	226	226	226	226
Overføringsutgifter	376	230	288	288	288	288
Sum Driftsutgifter	**87 204**	**78 861**	**86 029**	**86 029**	**86 029**	**86 029**
Driftsinntekter						
Refusjoner	-22 482	-19 991	-22 385	-22 385	-22 385	-22 385
Sum Driftsinntekter	**-22 482**	**-19 991**	**-22 385**	**-22 385**	**-22 385**	**-22 385**
Sum	**64 722**	**58 871**	**63 643**	**63 643**	**63 643**	**63 643**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Miljøarbeidertjenesten i helse og omsorg gir tjenester til mennesker med varig nedsatte fysiske og/eller kognitive funksjonsvansker, særlig personer med psykisk utviklingshemming.

Miljøarbeidertjenesten består av flere boliger både i bofellesskap og frittliggende boliger, avlastning til foreldre med særlig tyngende omsorgsoppgaver, aktivitetssenter og barneboliger.

For kommunen er det en utfordring at flere av disse botilbudene har begrenset størrelse (antall enheter samlokalisert). Det kan i noen tilfeller gi liten mulighet for å effektivisere tjenestene f. eks gjelder bruk av nattevakt. Det meste av boligmassen som benyttes i miljøtjenesten er av eldre type. Mye er bygget opp rundt HVPU – reformen som ble iverksatt i 1991 uten at det er gjort vesentlige oppgraderinger. Boligstrukturen er preget av at det er relativt små klynger av boliger. Det er mulig at denne strukturen ikke er formålstjenlig på lang sikt. Større klynger gir større muligheter for effektiv tjenesteyting og større faggrupper/nettverk. Det er behov for å se på alternativ bruk av dagens tilgjengelige boligmasse. I 2024 startet ett prosjekt med bygging av nye boliger for unge personer med funksjonsnedsettelse, i samarbeid med Sortland Boligstiftelse.

Man ser en generell økende utfordring med rekruttering av personell til denne brukergruppa og til omfattende tjenester i det enkelte hjemmet.

Rus/psykisk helse

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	17 448	17 515	20 331	20 331	20 331	20 331
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 541	898	847	847	847	847
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	10	10	10	10	10	10
Overføringsutgifter	357	147	47	47	47	47
Sum Driftsutgifter	**19 356**	**18 569**	**21 234**	**21 234**	**21 234**	**21 234**
Driftsinntekter						
Refusjoner	-2 263	-662	-1 362	-1 362	-1 362	-1 362
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-33	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-2 296**	**-662**	**-1 362**	**-1 362**	**-1 362**	**-1 362**
Sum	**17 060**	**17 908**	**19 873**	**19 873**	**19 873**	**19 873**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Sortlandshjelpa, Psykisk helse og avhengighet gir tilbud til personer med forskjellige former for psykiske helseplager og rusutfordringer. Avdelingen ble bygget opp gjennom statens opptrappingsplan for psykisk helse (1990 og 2000 – tallet). Avdelingen har i dag 22 årsverk. Nytt i 2024 er 2 nye årsverk i Foyer, botilbud 16-25 år som trenger oppfølging og botrening i en periode.

I 2024 så man en økende grad av henvendelser fra mennesker som ønsker hjelp fra Sortlandshjelpa.

Sortlandshjelpa er et lavterskeltilbud uten ventetid og som gis etter prinsippet – «Hjelp som hjelper». Det er den som har behov for hjelp som vet best hva den trenger hjelp til og terapeuten eier ikke verken hjelpa eller «oppskrifta på hva som er best for den enkelte». Hjelp gis i stor grad gjennom kurs, grupper, og selvhjelpsgrupper. Det gis fortsatt individualtilbud, men en tilstreber å redusere det i størst mulig grad.

Sortland samarbeider med andre kommuner i Vesterålen og spesialisthelsetjenesten om tilbudet kalt FACT. Dette tilbudet gis til personer som har alvorlige diagnoser og som trenger tett oppfølging. Et annet eksempel på moderne og effektivt tilbud til gruppen er IPS (Individuell jobbstøtte). NAV, spesialisthelsetjenesten og Sortlandshjelpa samarbeider slik at personer med helseutfordringer kan komme ut i ordinært arbeidsliv.

Sortland har en særlig utfordring innenfor psykisk helsefeltet. Dette skyldes større utfordringer enn gjennomsnittlig blant kommunene i Nordland.

Sortlandshjelpa UNG åpnet 14. oktober 24 som er en samhandling mellom Sortlandshelpa, Helsestasjon og Oppvekst, og er en sammensetning av fast ansatte og ansatte i prosjektstillinger

Det er et tiltakende problem at enkelte personer med rusutfordringer mangler bolig og samtidig mangler kompetanse i det å bo. Sortland kommune har ikke boliger til dette formålet.

Tjenestekontoret

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	3 925	3 631	3 495	3 495	3 495	3 495
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	209	104	112	112	112	112
Overføringsutgifter	30	8	15	15	15	15
Finansutgifter	20	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**4 183**	**3 742**	**3 622**	**3 622**	**3 622**	**3 622**
Driftsinntekter						
Refusjoner	-282	-8	-105	-105	-105	-105
Sum Driftsinntekter	**-282**	**-8**	**-105**	**-105**	**-105**	**-105**
Sum	**3 900**	**3 734**	**3 517**	**3 517**	**3 517**	**3 517**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Tjenestekontoret har ansvar for vurdering og behandling av søknader om helse og omsorgstjenester samt fatte vedtak i de samme sakene. Dette gjelder alle kommunale helse- og omsorgstjenester bortsett fra Sortlandshjelpa og dagtilbudet for personer med demens.

Tjenestekontoret har også funksjon som koordinerende enhet i kommunen. Det vil si at de tar imot og følger opp henvendelser om koordinerte tjenester for personer med omfattende behov, samt håndtering av elektronisk meldingsutveksling med spesialisthelsetjenesten, andre samarbeidspartnere som for eksempel rehabiliteringsavdelinger og våre egne kommunale tjenester.

I tillegg har kontoret et administrativt ansvar for Brukerstyrt personlig assistanse, støttekontakt og omsorgsstønad. Kontoret har også ansvar for vurdering og tildeling av kommunale omsorgsboliger, samt boligtilbud tilknyttet miljøtjenestens baser.

Tjenestekontoret disponerer 4,5 årsverk.

Tjenestekontoret har over de siste par årene hatt en merkbar økning i saksmengde i tråd med demografisk utvikling, og opplever også økning i antall mottatte klagesaker. Dette merkes særlig med tanke på at klagesaksbehandling er spesielt krevende både tidsmessig og ressursmessig.

Teknisk og Samfunnsutvikling

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	85 538	79 332	86 018	86 018	86 018	86 018
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	68 151	66 215	69 495	64 277	68 277	68 277
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	10 150	8 726	9 384	9 384	9 384	9 384
Overføringsutgifter	15 266	20 867	13 024	13 024	13 024	13 024
Finansutgifter	13 615	17 358	15 795	15 795	15 795	15 795
Sum Driftsutgifter	**192 720**	**192 498**	**193 716**	**188 498**	**192 498**	**192 498**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-49 759	-57 811	-64 302	-59 084	-59 084	-59 084
Refusjoner	-38 905	-36 193	-34 065	-34 065	-34 065	-34 065
Overføringsinntekter	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-232	0	-149	-149	-149	-149
Sum Driftsinntekter	**-88 896**	**-94 004**	**-98 517**	**-93 299**	**-93 299**	**-93 299**
Sum	**103 824**	**98 494**	**95 199**	**95 199**	**99 199**	**99 199**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Teknisk sektor; "Teknisk og Samfunnsutvikling", består av enhetene Teknisk drift, Prosjekt og utvikling, Plan og forvaltning, samt Brann og redning. I tillegg har sektoren kompetanse og ressurser som ivaretar sektorens økonomiarbeid og kommunens eiendomsforvaltning.

Sektoren produserer tjenester som berører hele befolkningen i Sortland kommune, direkte og indirekte. Mange av tjenestene er av samfunnskritisk art som krever særskilt kompetanse. Ved årsskiftet har Teknisk og Samfunnsutvikling nødvendig kompetanse på alle områder, om enn ikke tilstrekkelig for å dekke alle løpende oppgaver. Det arbeides fortløpende med å dekke avviket.

Sum antall årsverk budsjett 2025: 113,26. Antall ansatte budsjett 2025: 137.

Utfordringer og strategi

Knapphet på ressurser vil alltid være en stor utfordring– bemanningsmessig så vel som økonomisk. Vi opplever stadig at det kan være vanskelig å rekruttere personell, så enkelte stillinger kan bli stående ledig over lengre tid. Språkbarrierer kan vanskeliggjøre både rekruttering og ansettelsesforhold. Å gjøre gode rekrutteringer er utfordrende, men av stor betydning.

Økende vedlikeholdsetterslep på bygg og anlegg og utdaterte anlegg som dels ikke er i bruk krever mer ressurser enn medarbeidere med ansvar for disse opplever at stilles til rådighet. Det er nødvendig å fremme sak(er) for avklaring av enkelte eiendommers fremtid.

Økende behov for digital kompetanse, økte krav fra myndigheter gjennom ulike lover og forskrifter, opplevd handlingsrom mellom forvaltningsregler og forventninger samt et mylder av gamle planer er alle områder hvor det oppleves at vi møter utfordringer og ikke får ønsket fremdrift.

Strategi for å møte utfordringene er å tenke "i forkant" og søke handling deretter. Tydelige prioriteringer, herunder søke politisk avklaring på hva vi skal gjøre mindre av eller ikke gjøre. Gjøre oppgaver ferdig.

Hovedmål

- Bygge et tydelig og avgrenset sentrum med gode adkomst- og parkeringsløsninger for innbyggere og tilreisende
  Hvordan gjør vi det:
  - Utvikle "Sortlandspakken" som plan og metode for styrket samskaping regionalt og lokalt.
  - Samarbeide med Byforeningen for etablering av havnepromenade og attraktive byrom.
  - Få på plass gode parkeringsløsninger der man prioriterer handelens behov.
  - Legge til rette for effektiv trafikkavvikling i sentrum og gjennom Vesterålsgata

- Legger til rette for fortetting med boliger, næring og møteplasser i sentrum
  Hvordan gjør vi det:
  - Reviderer Byplan for mer fleksibel bruk av sentrumsnære arealer der kommunen samarbeider om utvikling av attraktive møteplasser.
  - Planlegger alle nye kommunale bygg med ambisjon om minimum passivhus.
  - Etablerer tett og åpent samarbeid med Byforening for utvikling av Sortland Sentrum.
  - Ser på mulighetene for å gjøre planprosessene mer åpne gjennom bruk av Storymap eller lignende.

- Målrettet arbeid med klimatilpasning og styrket samfunnssikkerhet i alle kommunale planer
  Hvordan gjør vi det:
  - Planlegger for et vann- og avløpssystem tilpasset økt risiko for stormflo og økt mengde overvann.
  - Klimautfordringer og tilpassing for redusert risiko er et sentralt premiss i all kommunal planlegging.

- Prioritere utviklingsprosjekter og samhandling med eksterne aktører
  Hvordan gjør vi det:
  - Intensiverer innsatsen for at byggesaksbehandling skal bli i tråd med lovverk
  - Sikrer effektive planprosesser i samarbeid med eksterne aktører

- Samarbeid med Reno-Vest for styrket sortering og redusert avfallsmengde totalt
  Hvordan gjør vi det:
  - Miljøsertifisering av alle kommunale enheter

- Sikre rent drikkevann og hindre utslipp av urenset avløp
  Hvordan gjør vi det:
  - Følger opp vedtatt avløpsplan; reviderer denne

- Styrke kommunens boligpolitikk gjennom strategisk planlegging og vilje til økonomisk risiko og sterk gjennomføringskraft
  Hvordan gjør vi det:
  - Utvikle boligområder gjennom utbyggings-avtaler med private.
  - Rullere Byplan med sikte på å lette mulighetene for fleksibel bruk av areal i sentrum.

- Styrke Kystvaktas tilstedeværelse i nord ved å legge til rette for Kystvaktas behov for areal og kaiplass
  Legge til rette for alternativ lokalisering av nytt havneavsnitt.

- Styrke Sortland som knutepunkt for regionalt og lokalt kollektivtilbud
  Hvordan gjør vi det:
  - Realisere kollektivterminal i sentrum tilrettelagt for de reisendes behov.

- Utvikle attraktive næringsområder
  Mål om å til enhver tid ha 20 mål næringsareal tilgjengelig.

- Utvikle Sortland sentrum ved å styrke stedets urbane kvaliteter
  Bidra aktivt i arbeidet med å etablere GaiaVesterålen (museumsbygg).

- Utvikler plan for stedsutvikling og grønn mobilitet (Sortlandspakken)
  Hvordan gjør vi det:
  - Etablerer KDP for Klima og miljø med klimabudsjett og klimaregnskap.

- Være et attraktivt sted for lokalisering av regionale og statlige arbeidsplasser
  Hvordan gjør vi det:
  - Styrke det regionale samarbeidet og delta aktivt i arbeidet med å etablere fagfellesskap.
  - Styrke rollen som vertskommune for de videregående skolene i Sortland.
  - Verner om og sikrer naturmangfoldet, kulturminner og et aktivt levende landbruk.
  - Drive en streng praktisering ved søknad om omgjøring av Landbruks-, natur-, og friluftsområder til annet formål.

- Verner om og sikrer naturmangfoldet, kulturminner og et aktivt levende landbruk
  Drive en streng praktisering ved søknad om omgjøring av Landbruks-, natur- og friluftsområder til annet formål.

- Videreutvikle Sortland som "Den blå Kulturbyen" i Vesterålen

Sammendrag budsjett

Foreliggende budsjettforslag for 2025 er løst innenfor gitte budsjettrammer i vedtatt økonomiplan for perioden 2024-2027. Det vises her til hver enkelt enhetsleder sine særskilte kommentarer i forhold til de utfordringene som ligger i dette.

Tiltak budsjett 2025:

- 50% administrativ stilling (fakturering) er overført til økonomi og ivaretas der (- 440 TNOK).
- 1% nedtrekk rammeområde teknisk. (- 960 TNOK.)
- Utbedring av fartsdumper/trafikksikkerhetstiltak i Sjøgata. (+ 400 TNOK.)

Engangstiltak

Justering ramme mot tiltak som bare gjaldt for 2024
Tar bort enkeltvedtak som ble vedtatt for 2024 som enda lå i rammen for 2025 og økonomiplanen, og som skulle dekkes av disposisjonsfondet.

- GAIA Vesterålen 2,5 MNOK.
- Renovering toaletter øk. avd. 0,350 MNOK.
- Revisjon av byplan igangsettes snarest i 2024; 0,5 MNOK.

Reversering tiltak åpen basseng i sommerferien
Reversering av tiltak "åpen basseng i sommerferien" (-150 TNOK). Tiltaket ble vedtatt for 2024 ved bruk av disposisjonsfond og er tatt ut av rammen for økonomiplanen 2025-2028.

Tilpasning til aktivitetsnivå

Drift basseng Maurnes
Kostnader for drift av basseng Maurnes, prognose til ca. 0,17 MNOK per år i økonomiplanen.

Kutt i tiltak / reduserte ytelser

Effekt tiltak 1% på rammeområdene: Teknisk
Beregnet 1 % nedtrekk på rammeområdene basert på rammestørrelse.

Reversering Bygdehus (tilskudd til kulturfabrikken) 400 TNOK
Reversering Bygdehus (tilskudd til kulturfabrikken) 400 TNOK

Reversering Prosjekt nytt havneavsnitt
Reversering Prosjekt nytt havneavsnitt

Nye tiltak

Drift ny hall
Prognose for kostnader av drift ny hall for 2027 og 2028 er satt til 4,0 MNOK per år i økonomiplanen.

Adm teknisk og samfunnsutvikling

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	3 496	3 519	3 263	3 263	3 263	3 263
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	423	1 271	330	330	330	330
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	400	0	0	0	0
Overføringsutgifter	57	49	49	49	49	49
Finansutgifter	1	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**3 977**	**5 239**	**3 642**	**3 642**	**3 642**	**3 642**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-4	0	0	0	0	0
Refusjoner	-61	-69	-49	-49	-49	-49
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-141	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-207**	**-69**	**-49**	**-49**	**-49**	**-49**
Sum	**3 770**	**5 169**	**3 593**	**3 593**	**3 593**	**3 593**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Enhet består av tre årsverk: kommunalsjef, eiendomsforvalter samt rådgiver økonomi. Stillingene er besatt. Her ble i budsjett 2024 overført 50% ressurs fra økonomiavdelingen for ivaretakelse av kommunale krav samt vannmåler rutiner. Denne stillingen er satt vakant i forslag til budsjett for 2025. Arbeidsoppgavene ivaretas av saksbehandlere i samarbeid med økonomi rådgiver.

Teknisk drift eiendom

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	40 976	35 286	39 092	39 092	39 092	39 092
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	39 989	40 035	38 656	38 656	42 656	42 656
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 613	3 248	3 398	3 398	3 398	3 398
Overføringsutgifter	9 540	6 410	8 982	8 982	8 982	8 982
Sum Driftsutgifter	**94 118**	**84 978**	**90 127**	**90 127**	**94 127**	**94 127**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-17 809	-16 888	-17 963	-17 963	-17 963	-17 963
Refusjoner	-24 484	-19 798	-22 745	-22 745	-22 745	-22 745
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-0	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-42 293**	**-36 686**	**-40 708**	**-40 708**	**-40 708**	**-40 708**
Sum	**51 825**	**48 292**	**49 419**	**49 419**	**53 419**	**53 419**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Teknisk Drift har en stab og 4 avdelinger (Teknisk byggdrift, Kommunalteknikk, Park/kirkegård, Renhold) – og totalt 80 medarbeidere.

Stab Teknisk Drift har 2 medarbeidere. En rådgiver som drifter fagsystemer for teknisk byggdrift, støtte til teknisk byggdrift og renhold samt en rådgiver som ivaretar leieavtaler/reglement og bidrar med bl.a. HMS-arbeider i avdelingene.

Avdeling Teknisk byggdrift forvalter en samlet bygningsmasse på om lag 79 000 m2 BTA. Avdelingen har ansvar for områdene drift, vedlikehold og forvaltning av kommunens bygg, samt mindre utbyggingsprosjekter. Teknisk byggdrift har stort fokus på effektivisering av eiendomsforvaltningen og å skape synlige resultater med hensyn til effektivitet og kvalitet på tjenestene.

Avdelingen har avdelingsleder, 1 prosjektleder, 4 driftsledere, 11 bygg driftere, 6 renholdere, 3 badevakter og 4 handverkere – totalt 30 medarbeidere. Avdelingen drives godt og har nødvendig fagkompetanse i relevante fag.

Manglede løpende vedlikehold akkumulerer vedlikeholdsbehov og reduserer verdien av bygningsmassen. Per 2024 er vedlikeholdsetterslepet beregnet til 179 mill. Kroner.

Brannsikkerhet og lovpålagte oppgaver har prioritet i avdelingen.

Budsjett for 2025 gir fortsatt utfordringer når det gjelder å vedlikeholde og opprettholde verdien på bygg- og anleggskapital samt prioritering av kapasiteten for å møte den høye utviklingstakten i kommunen.

I henhold til nytt RoHS-direktiv som innebærer forbud mot lyskilder som inneholder kvikksølv (lysrør, sparepærer etc.) må Sortland kommune skifte ut samtlige lyskilder i alle bygg. Denne jobben har vi startet med, men vi er avhengige av å fremskynde utskiftingstakten. Konsekvensen ved å ikke prioritere dette er stort, og det vil bli mørkt i mange bygg.

Det er behov for budsjett til utviklingsprosjekt på omsorgsbygg. Det kan søkes tilskudd fra Husbanken til tiltak som etterisolering av yttervegger, etterisolering yttertak/kaldloft, utskifting av vinduer, termisk isolering av rør i varmesentraler, varmepumper veske/luft og luft/vann. I tillegg kan det søkes om solcelle og solvarmekollektor. Slike tiltak kan vi få 50 % tilskudd til. Vi har flere bygg som ligger i denne kategorien og det er viktig at vi utnytter denne muligheten.

Når det ikke prioriteres midler for å ta godt nok vare på bygningsmassen utvikles ikke denne og forfaller.

Parkavdelingen består av 7 medarbeidere (en av dem på tilrettelagt arbeidsplass i 60 % stilling) Avdelingsleder sluttet 01.06.2024, fagarbeider er konstituert og intern utlysning pågår. Planen er å ikke erstatte avdelingen med en ressurs som fagarbeider, men heller forsøke å få lærling inn i avdelingen for på denne måten rekruttere for fremtiden.

Avdelingen forvalter med knappe ressurser kommunens uteområder og gravertjenesten. Vedlikeholds rapport avdekker store behov for løpende vedlikehold og etterslep ved offentlige uteområder og kommunale bygg.

Det er startet et arbeid med å modernisere avdelingen og robotklippere skal anskaffes gjennom leasingavtale. Finansieres med sysselsettingsmidler sesongarbeidere.

Innspill fra avdelingen i forhold til nødvendige investeringer i ny planperiode er ikke gitt prioritet i forslag til investeringsplan 2025 – 2028.

Avdeling Renhold utfører renhold på samtlige kommunale bygg, samt noen leide lokaler. Renholdsleder har det faglige ansvaret for alle renholdere, personalansvar for assisterende ledende renholder og 26 renholdere. Ved rekruttering er avdelingen opptatt av at ansatte er best mulig egnet til jobben, at flest mulig har fagbrev og at samtlige skal gjøre seg forstått på norsk.

Fra 01.04.2024 overtok vi som en prøveordning renhold tilhørende hjemmetjenesten. Så langt er dette et positivt tiltak som trolig blir varig. Lønnsmidler for 2 årsverk samt driftsmidler overføres fra Helse- og omsorg.

Avdelingen har 2 biler samt en oppegående maskinpark. Maskinparken (moppe-vaskere, maskiner til polering, etc.) må oppdateres jevnlig for å opprettholde et moderne renhold.

Sykefraværet har i 2024 vært meget høyt, ca. 16 %, avdelingen har fått tilbud fra HR om hjelp for å redusere fraværet.

På grunn av høyt sykefravær og for å imøtekomme morgendagens krav med å ta i bruk ny teknologi har vi startet et arbeid med å anskaffe robotvaskere. Dette skal vi fortsette med i årene fremover. Arbeidsbelastningen for renholderen blir mindre og på sikt kan vi spare lønnsmidler.

Prosjekt og Utvikling

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	2 001	2 518	2 862	2 862	2 862	2 862
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 691	3 412	1 178	1 178	1 178	1 178
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	183	300	300	300	300	300
Overføringsutgifter	276	11 010	85	85	85	85
Finansutgifter	1	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**4 152**	**17 241**	**4 424**	**4 424**	**4 424**	**4 424**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-760	0	0	0	0	0
Refusjoner	-276	-7 060	-85	-85	-85	-85
Sum Driftsinntekter	**-1 036**	**-7 060**	**-85**	**-85**	**-85**	**-85**
Sum	**3 116**	**10 181**	**4 339**	**4 339**	**4 339**	**4 339**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Enheten består av enhetsleder og 11 medarbeidere. Økningen av antall årsverk er med bakgrunn i økt arbeidsmengde og investeringsoppdrag. Ansvarsområdene er reguleringsarbeid av kommunens behov, det kan være nye veier, gang og sykkelveier, områder for offentlig formål etc. Videre er ansvarsområdet prosjektutvikling fra tidligfase, mulighetsstudier, skissefase, forprosjekt og utførelse. Enheten er også utbyggingsavtale ansvarlig og innkjøpsrådgiver for alle sektorene i kommunen og bistår også de kommunale foretakene samt Sortland boligstiftelse.

I kommende periode skal følgende prosjekter gjennomføres, listen er ikke uttømmende: Sammenkobling Bjørklundveien og Vesterveien, rundkjøring ved Bjørklundveien og Vesterålsgata, sykehjemmet ferdigstilles i 2025, flerbrukshall, store og små separeringsprosjekter av avløp og overvann i store deler av ledningsnettet, prosjektering av rensesystem for avløp, gang og sykkelvei langs deler av Sigerfjordveien og Vesterveien, samt utvikling av Havnepromenade, Nurturaeiendomen, og bidragsyter i utvikling av overordnede strategier og planer som for eksempel hovedplan vann, avløp, etc.

Plan og forvaltning

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	13 773	15 800	16 090	16 090	16 090	16 090
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 038	2 794	2 932	2 932	2 932	2 932
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	5 542	4 042	4 939	4 939	4 939	4 939
Overføringsutgifter	1 123	906	1 043	1 043	1 043	1 043
Finansutgifter	232	139	154	154	154	154
Sum Driftsutgifter	**23 708**	**23 682**	**25 159**	**25 159**	**25 159**	**25 159**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-3 342	-5 455	-4 890	-4 890	-4 890	-4 890
Refusjoner	-7 395	-5 473	-6 582	-6 582	-6 582	-6 582
Overføringsinntekter	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-35	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-10 772**	**-10 928**	**-11 472**	**-11 472**	**-11 472**	**-11 472**
Sum	**12 936**	**12 754**	**13 687**	**13 687**	**13 687**	**13 687**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Plan og forvaltning består av avdelingene Plan, Byggesak, Geodata og Naturforvaltning. Avdelingene fyller rollen som myndighetsutøver ovenfor både lokal- og storsamfunnet, innenfor byggesaksbehandling, kommuneplanarbeid, offentlig behandling av private reguleringsplaner, forurensning, oppmåling og matrikkel. I tillegg ivaretar avdelingene forvaltningsoppgaver innenfor kartdata, planforvaltning og landbruksforvaltning. Enheten er også vertskap for interkommunale samarbeid innenfor landbruks- og skogforvaltning.

Enheten er en viktig bidragsyter til at lokalsamfunnet skal kunne utvikles og utbygges, samtidig som utviklingstakten i kommunen gir et hektisk aktivitetsnivå for avdelingene. For å sikre søkernes rettigheter og samtidig bidra til god lokalsamfunnsutvikling kreves det høy kompetanse hos medarbeiderne som foretar saksbehandlingen. I tillegg er dialogen og informasjonen mot innbyggerne viktig, slik at tjenestene fremstår som godt tilpasset innbyggernes forventinger og behov. Godt tilpassede tjenester er kostnadseffektive, oppleves som formålstjenlige og innehar god kvalitet. På fagavdeling byggesak er det stadig en utfordring med altfor lange restanser, noe vi har sterkt fokus på å få løst. Det er nødvendig å fortsette å benytte tjenester fra eksterne konsulenter for å få ned restansene i saksbehandlingen. Det finnes for tiden en rammeavtale for dette, men det vil måtte igangsettes ny anskaffelsesprosess ila første kvartal 2025.

Kartdata danner grunnlaget for plan- og byggesaksbehandlingen. Utviklingen innenfor digitale innsyns-, kommunikasjons- og søknadsløsninger vil i fremtiden, i enda større grad, kreve at kartgrunnlaget til

enhver tid er oppdatert og korrekt. Arbeidet med kvalitet på kartdata er derfor en sentral oppgave for enheten. Fortsatt fokus på digitalisering generelt er helt avgjørende for å kunne følge med i tiden, og levere gode og effektive tjenester. Flere digitale verktøy innebærer også økte lisenser for kommunen, men antas å ville betale seg på sikt i form av økt kvalitet og effektivitet.

I kommende planperiode skal arbeidet med rullering av Samfunnsplanen fullføres, deretter skal Byplanen og Kommuneplanens arealdel revideres. Dette er store og ressurskrevende arbeider som vil utfordre de få ressursene vi har på Planavdelingen. Arbeidet med klima- og miljøplan er også planlagt i perioden.

Det har det siste året vært jobbet målrettet med rekruttering, noe vi langt på vei har lyktes med. Det er for tiden kun på Byggesaksavdelingen vi er på jakt etter folk. Vi hadde en utlysning ute i sommer, som ikke genererte nok kvalifiserte søkere. Vi skal i gang med ny rekrutteringsprosess nå.

I planperioden vil vi videreføre og intensivere arbeidet med å få på plass rutiner for effektive og kvalitativt gode tjenester. Nå som de fleste avdelingene er besatt med det antall saksbehandlere de er rigget for, vil det være bedre kapasitet til å fortsette arbeidet med rutiner og det å ha fokus på kvalitet og kontinuerlig forbedring.

Teknisk drift kommunalteknikk

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	12 495	12 392	12 906	12 906	12 906	12 906
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	20 440	16 315	23 982	18 764	18 764	18 764
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	330	206	441	441	441	441
Overføringsutgifter	3 827	2 274	2 504	2 504	2 504	2 504
Finansutgifter	12 919	16 805	15 270	15 270	15 270	15 270
Sum Driftsutgifter	**50 011**	**47 992**	**55 103**	**49 885**	**49 885**	**49 885**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-25 145	-32 829	-38 407	-33 189	-33 189	-33 189
Refusjoner	-4 338	-2 454	-2 774	-2 774	-2 774	-2 774
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3	0	-149	-149	-149	-149
Sum Driftsinntekter	**-29 486**	**-35 283**	**-41 330**	**-36 112**	**-36 112**	**-36 112**
Sum	**20 525**	**12 709**	**13 773**	**13 773**	**13 773**	**13 773**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Avdelingen har 16 medarbeidere: 1 avdelingsleder, 1 prosjektleder, 1 driftsleder, 1 saksbehandler, 4 ingeniører og 8 fagarbeidere. Oppgavene er i hovedsak knyttet til drift av kommunal vannforsyning, avløp, veier og gatelys, samt planlegging og saksbehandling innenfor disse fagområdene.

Det pågår et arbeid med parkeringsregulativ/skilting.

01.03.2024 startet vi forarbeidet med utslippstillatelse av avløp i Sortlandssundet. GIS-spesialist organisert i Plan og Forvaltning er midlertidig ansatt som prosjektleder i ett år. Det viser seg at dette blir et langvarig prosjekt og Sortland kommune må vurdere å ansette denne fast. Det betyr at det må

ansettes ny GIS-spesialist. Innen 12 år må Sortland kommune være i gang med sekundærrensing som også innbefatter separering og få bort fremmedvann. Dette er et stort og komplekst prosjekt.

Vedlikeholdsetterslep på alle fagområder innenfor Kommunalteknikk er stort.

Vann og avløp er selvkostområder, hvor gebyrnivået tilpasses de årlige driftsutgiftene. For fagområde vei er det foreslått å øke driftsbudsjettet i tråd med faglige råd for å unngå videre vedlikeholds-etterslep.

Brann og redning

Driftsbudsjett
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter						
Lønn	12 797	9 817	11 804	11 804	11 804	11 804
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 569	2 388	2 419	2 419	2 419	2 419
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	483	530	306	306	306	306
Overføringsutgifter	443	218	361	361	361	361
Finansutgifter	463	414	370	370	370	370
Sum Driftsutgifter	**16 755**	**13 366**	**15 260**	**15 260**	**15 260**	**15 260**
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-2 700	-2 639	-3 043	-3 043	-3 043	-3 043
Refusjoner	-2 350	-1 339	-1 830	-1 830	-1 830	-1 830
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-53	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-5 103**	**-3 977**	**-4 872**	**-4 872**	**-4 872**	**-4 872**
Sum	**11 653**	**9 389**	**10 388**	**10 388**	**10 388**	**10 388**

Beskrivelse av dagens virksomhet

Brann og redning består av 6 heltidsansatte - brannsjef/leder forebyggende, beredskapsleder/LoVe IUA, branninspektør, brannforebygger/brannformann og 2 brannforebyggere. 4 av disse inngår også i beredskapsvakt.

Brann og redning ivaretar både forebyggende- og beredskapsoppgaver etter brann og eksplosjonsvernloven og beredskap etter forurensningsloven.

Brann og redning er kommunens fremste beredskapsressurs. Vi er til enhver tid på vakt og rykker ut på branner og andre akutte ulykker som skjer i kommunen. Beredskapen er organisert som hjemmevakt med 4 vaktlag med 5 stykker på hvert vaktlag. Noen har Sortland kommune som sin hovedarbeidsgiver, men de fleste har en annen hovedarbeidsgiver. Mannskapene i brann og redning har meget god kompetanse, bl.a. har alle gjennomført grunnkurs.

Det er et interkommunalt samarbeid på beredskap mot akutt forurensning: *Lofoten og Vesterålen interkommunalt utvalg mot akutt forurensing (LoVe IUA)*. Sortland er vertskommune. Brann og redning bidrar med ressurser i tilknytning til analyser av risiko, sikkerhet og sårbarhet (ROS) og kriseberedskap på kommunalt nivå.

Det er store krav til brann og redning i forhold til HMS, opplæring/øvelser og dokumentasjon. Innenfor eksisterende ressurser ble det i 2021 ferdigstilt nytt øvingsområde på Kleiva. Dette i samarbeid med Hadsel brann og redning og Sortland videregående skole. Her kan vi øve på røykdykking og innsatsledelse med varme og røyk.

Sortland kommune har en lang kyststrekning. Hvert år er det hendelser der personer hopper eller faller på sjø eller vann. Anskaffelse av rednings-skuter i 2021 gjør det lettere å håndtere disse situasjonene på en god og effektiv måte.

DEL 5 Investeringer i økonomiplanperioden

Nedenfor følger investeringsplanen for kommunen. Som det fremgår av tabellen under er det både investeringer i budsjett 2025, og i økonomiplanen 2025-2028. Hvert enkelt investeringsprosjekt fremkommer i det videre under respektive investeringsporteføljе.

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Investeringer i varige driftsmidler	219 150	320 100	18 050	9 050
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 150	3 150	3 150	3 150
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov	**222 300**	**323 250**	**21 200**	**12 200**
Kompensasjon for merverdiavgift	-41 890	-60 200	-11 050	-1 810
Tilskudd fra andre	-43 901	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	-100	-200	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-133 259	-259 700	-7 000	-7 240
Videreutlån	30 000	4 000	4 000	4 000
Bruk av lån til videreutlån	-30 000	-4 000	-4 000	-4 000
Avdrag på lån til videreutlån	4 000	4 000	4 000	4 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Overføring fra drift	-3 150	-3 150	-3 150	-3 150
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum finansiering	**-222 300**	**-323 250**	**-21 200**	**-12 200**
Sum finansieringsbehov	**222 300**	**323 250**	**21 200**	**12 200**
Sum finansiering	**-222 300**	**-323 250**	**-21 200**	**-12 200**
Udekket finansiering	**0**	**0**	**0**	**0**

Ikke-avgiftsfinansierte investeringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
Investering	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Driftsmateriell og transportmidler				
Bil - Eiendomsdrift	0	0	0	600
El- ladere - Komm. bygg	200	200	0	0
IT - ramme	1 250	1 250	1 250	1 250
Kameraovervåkning - kommunale bygg	250	250	0	0
Sum Driftsmateriell og transportmidler	**1 700**	**1 700**	**1 250**	**1 850**
Kommunale bygninger				
Bygg - lokasjon utetjenesten	0	0	0	1 000
Bygg Aronsvei - rehabilitering	200	0	0	0
Jennestad brygge fundament	200	200	0	0
Lamarktunet - brannsikkerhetstiltak	200	200	0	0
Lamarktunet - Rehab. Utv./innv.	500	500	0	0
Maurnes skole - rehabilitering bygg	150	0	0	0
Nortura eiendommen	8 000	0	0	0
Nytt sykehjem - Lamarka	146 000	0	0	0
Rådhuset - brannverntiltak bygg I/II	200	200	0	0
Sigerfjord skole - rehabilitering bygg	400	0	0	0
Sortland barneskole oppgradering bygg	2 000	2 000	2 000	0
Strand bhg - rehabilitering bygg	200	0	0	0
Strand skole - rehabilitering bygg	300	0	0	0
Vestmarka bhg - rehabilitering bygg	150	0	0	0
Sum Kommunale bygninger	**158 500**	**3 100**	**2 000**	**1 000**
Park og anlegg				
Blåbyhallen - rehabilitering bygg	0	500	0	0
Friluftsområder - oppgradering	200	200	0	0
Hall i Lamarka	20 000	230 000	0	0
Lamarktunet - uteområde	300	0	0	0
Lekeplasser – nye lekeapparat	500	0	0	0
Sortlandshallen - rehabilitering	0	500	0	0
Utområder - Byplan	250	250	0	0
Sum Park og anlegg	**21 250**	**231 450**	**0**	**0**
Vei, trafikk og gatelys				
Bjørklundv - Vesterv sammenkobling	10 000	18 500	0	0
G/S Sigerfjord	6 000	0	0	0
G/S Vesterveien	0	900	0	0
Gatelys - systematisk utskifting	2 400	1 200	1 000	1 000
Trafikksikkerhetstiltak - mindre fra plan	200	200	0	0
Vei - Bakkeveien sanering	0	500	4 500	0
Vei - Åsveien Solveien	0	3 250	0	0
VEI- Strandgata fortau	0	0	0	5 200
VEI- torg parkeringsplasser	600	600	0	0
Sum Vei, trafikk og gatelys	**19 200**	**25 150**	**5 500**	**6 200**
Tomter				
Tomtefelt - ramme	100	200	0	0
Sum Tomter	**100**	**200**	**0**	**0**
Sum	**200 750**	**261 600**	**8 750**	**9 050**

Avgiftsfinansierte investeringer

Beløp i 1000

Investering	Økonomiplan 2025	2026	2027	2028
Vann, avløp og VVA				
Avløp - avløpsanlegg Haldtstranda	1 100	4 200	0	0
HP vann – diverse tiltak	1 000	1 000	0	0
VA - KDP avløp vannmiljø - sep. avløpsledning	9 300	9 300	9 300	0
VA Separering Kirkåsveien, nord og sør	0	6 000	0	0
Vann - damanlegg Storvannet	2 000	18 000	0	0
VVA Natlandsveien, sanering	3 000	4 000	0	0
Sum Vann, avløp og VVA	**16 400**	**42 500**	**9 300**	**0**
Vei, trafikk og gatelys				
Bjørklundvn, nedre del	2 000	16 000	0	0
Sum Vei, trafikk og gatelys	**2 000**	**16 000**	**0**	**0**
Sum	**18 400**	**58 500**	**9 300**	**0**

Ikke-avgiftsfinansierte investeringer

Driftsmateriell og transportmidler

Bil - Eiendomsdrift
Økonomiplanperioden 0,6 MNOK.

Eiendomsdrift har flere biler som etter hvert bør skiftes ut. Driftspersonalet har ansvaret for flere bygg hver og er avhengige av å kunne forflytte seg i løpet av dagen uavhengige av andre. Tilgang på kjøretøy er nødvendig for å opprettholde en effektiv oppfølging av byggene. Utskifting av gamle kjøretøy er HMS-tiltak. Foreslått 0,6 MNOK for investeringer i 2028.

El- ladere - Komm. bygg
Kommunale bygg etablering av el-ladere, 0,4 MNOK i plan perioden

I forbindelse med elektrifisering av bilparken etableres el-ladere i kommunale bygg. Det foreslås videreføring med 0,2 MNOK per år i 2025 og 2026.

Kameraovervåkning - kommunale bygg
Kommunale bygg – kameraovervåking 0,5 MNOK i økonomiplanperioden.

KS 082/21 bevilget 0,250 MNOK for å etablere kameraovervåkning. Det foreslås videreføring med 0,25 MNOK per år i 2025 – 2026.

Kommunale bygninger

Bygg - lokasjon utetjenesten
Bygg - teknisk base til utetjenesten, 1,0 MNOK i planperioden.

Prosjektet var opprinnelig finansiert med 6,0 MNOK i 2023. Planlagt neste fase var å flytte stålhall fra tidligere Norturaeiendommen til område planlagt for den nye utebasen. Grunnlagsprosjektering hadde oppstart 2. halvår 2023 i kontrakt med avhoppklausul.

Prosjektet ble tatt bort i vedtak KS 14.12.2023, og ble av den grunn satt på vent. Vedtak i KS 044/24 åpner for ny vurdering av flytting stålhall fra Nortura eiendommen til Vestmarka industriområde (N02). Her vil bli framlagt egen sak denne høsten.

I planperioden er her avsatt 1,0 MNOK. i 2028. Denne kan bli foreslått flyttet frem.

Bygg Aronsvei - rehabilitering
Arons vei – rehabilitering, 0,2 MNOK i planperioden.

Bygget har et stort oppgraderingsbehov utvendig og innvendig.

Estimert budsjettbehov 0,2 MNOK i 2025.

Jennestad brygge fundament
Jennestad handelsted 0,4 MNOK i planperioden.

- *Totalt vedtatt ramme fra 2022: 1,651 MNOK*
- *Gjenstående i økonomiplanperioden: 0,4 MNOK*

KS 082/21 bevilget 1,0 MNOK i planperioden 2022-2025, herav 0,4 MNOK i 2022. Rehabilitering av fasade sørøst og forsterkning bæresystemet. Gjelder fasaden som vender mot sjøen, samt forsterkning av peler og restaurering av steinkar under bygget. I 2022 ble det i tillegg oppdaget svakheter på fundamentet som er utbedret og det ble regulert inn 0,4 MNOK ekstra i 2022. I økonomiplan 2023-2026 ble det bevilget 0,2 MNOK ekstra i 2026 og regulert inn 51 TNOK ekstra for 2023. Arbeidet foreslåes videreført i planperioden med 0,2 MNOK per år i 2025 og 2026.

Lamarktunet - brannsikkerhetstiltak
Lamarktunet brannsikkerhetstiltak, 0,4 MNOK i planperioden.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2019: 3,44 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 0,4 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 0,2 MNOK.
- Økonomiplan 2025-2028: 0,4 MNOK.

Videreføring av vedtak KS 082/21. 0,2 MNOK per år i 2025 og 2026.

Lamarktunet - Rehab. Utv./innv.
Lamarktunet rehabilitering innvendig og utvendig, 1,0 MNOK i planperioden.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2021: 3,0 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 1,0 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 0,5 MNOK.
- Økonomiplan 2025-2028: 1,0 MNOK.

Videreføring av vedtak KS 082/21. 0,5 MNOK i 2025 og 2026.

Maurnes skole - rehabilitering bygg
Maurnes skole rehabilitering og brannverntiltak.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2023: 0,841 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 0,15 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 0,15 MNOK.

KS 113/23 bevilget tilsammen 0,3 MNOK for 2024 og 2025 til rehabilitering av Maurnes skole som gjelder brannsikringstiltak.

Nortura eiendommen
Norturaeiendommen, 8 MNOK i økonomiplanperioden

- Total vedtatt budsjettramme fra 2022: 8,5 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 8,0 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 8,0 MNOK.

Ks-sak 083/21 Norturaeiendommen: Det er viktig å kunne tilby offentlig infrastruktur som ambulanse og politi mulighet for lokalisering i nærhet til brannstasjon i Sortland. En slik samlokalisering kan gi svært positive synergieffekter ved å samle flere «blålys» etater. Kommunestyret gir kommunedirektør mulighet for avsetting av arealer til offentlig formål på Norturaeiendommen.

Riving av Nortura kan skje fra våren 2025 og budsjetterte midler fra 2024 er flyttet til 2025.

Nytt sykehjem - Lamarka
Nytt sykehjem Lamarka, 146 MNOK i planperioden.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2018: 344,250 MNOK.
- Utgifter: 417,25 MNOK
- Tilskudd: 73 MNOK
- Rest vedtatt budsjettramme utgifter: 146 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 146 MNOK.

Prosjekt nytt sykehjem er under utførelse pr. august 2024, og skal etter planen overtas høsten 2025. Prosjektet er i henhold til framdriftsplan, og innenfor budsjett så langt.

Mottatt 40 % av tilskuddet fra Husbanken på 29,0 MNOK og regulerer inn beløpet fra budsjettert tilskudd i 2025. Reduserer opptak av lån i 2024, og øker det tilsvarende for 2025.

Rådhuset - brannverntiltak bygg I/II
Rådhuset brannverntiltak 0,4 MNOK i økonomiplanperioden.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2021: 1,261 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 0,4 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 0,2 MNOK.

KS 113/23: 0,4 MNOK i planperioden. Videreføring av vedtak KS 082/21. Brannsikringstiltak. Arbeidet pågår, og er i rute for 2024.

Sigerfjord skole - rehabilitering bygg
Sigerfjord skole rehabilitering bygg, 0,4 MNOK.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2024: 2,860 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 0,4 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 0,4 MNOK.

KS 113/23 bevilget 0,4 MNOK i 2024 og 2025 til rehabilitering av Sigerfjord skole.

Ut fra meldte særskilte behov ble budsjett regulert opp til samlet 2,460 MNOK i budsjettregulering 2/2024. Rehabiliteringene er planlagt utført i 2025 med 0,4 MNOK.

Strand bhg - rehabilitering bygg
Barnehage Strand rehabilitering av bygg, 0,2 MNOK i økonomiplanperioden.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2024: 0,4 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 0,2 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 0,2 MNOK.

Videreføring av vedtak KS 082/21. KS 113/23 bevilget 0,2 MNOK per år i 2024 og 2025 til rehabilitering av Strand barnehage. Tiltak sees i sammenheng med prosjekt 2197 (Strand skole, samme bygg).

Strand skole - rehabilitering bygg
Strand skole rehabilitering av bygg, 0,3 MNOK i økonomiplanperioden.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2020: 1,96 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 0,3 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 0,3 MNOK.

KS 113/23 bevilget 0,3 MNOK per år for 2024 og 2025 til oppgradering/rehabilitering av Strand skole.

Vestmarka bhg - rehabilitering bygg
Vestmarka barnehage, rehabilitering bygg, 0,150 MNOK i 2025.

Videreføring av vedtak KS 082/21 der 0,150 MNOK ble vedtatt til 2025.

Park og anlegg

Blåbyhallen - rehabilitering bygg
Blåbyhallen rehabilitering bygg, 0,5 MNOK i økonomiplanperioden.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2020: 7,9 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 0,5 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 0,0 MNOK.

Videreføring av vedtak KS 082/21.

Vanninntrengning i yttervegger gir store utfordringer. Årsaken er for lite isolering, manglende dampsperre, utettheter i betong og manglende beslag på utvendige søyler. Dette fører til inntrenging av vann, nedbrytning av innvendige veggkledning, med fare for forringelser av innemiljø. Nødlys, lede-lys og øvrig belysning er dårlig og må skiftes ut. Lys som angår sikkerhet prioriteres først.

Rehabiliteringen fortsetter som vedtatt med 3,0 MNOK i 2024 og 0,5 MNOK i 2026.

Friluftsområder - oppgradering
Friluftsområder – oppgradering, 0,4 MNOK i økonomiplanperioden.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2022: 1,0 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 0,4 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 0,2 MNOK.

Videreføring av vedtak KS 082/21. Oppgradering friluftsområder ved Selneselva, Dalsand, Osvolldalen og Gåsfjorden.

0,2 MNOK per år i 2025 og 2026.

Hall i Lamarka
Idrettshall i Lamarka.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2022: 254,0 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 250 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 20,0 MNOK.
- Økonomiplan 2025-2028: 250,0 MNOK.

Forberedelsene til realisering av ny flerbrukshall pågår i tråd med politiske vedtak, herunder vedtak om finansiering. Arbeidene vil fortsette i tråd med det som vedtas i behandlingen av budsjett og økonomiplan for 2025-2028. Framdrift forskyves fram til 2025 ref, KS 14.12.2023.

Status september 2024: Reguleringsplan er i gang uke 39/2024, denne vil nok ta ca. ett år. Tidligst fysisk byggestart høsten 2025.

Lamarktunet - uteområde
0,3 MNOK i økonomiplanperioden.

Videreføring av vedtak KS 082/21.

Tiltak tilpasset brukerne 0,3 MNOK i 2025.

Lekeplasser – nye lekeapparat

- Total vedtatt budsjettramme fra 2019: 6,52 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 0,5 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 0,5 MNOK.

Det foreslås å bevilge 0,5 MNOK til dette formålet i 2025.

Sortlandshallen - rehabilitering
Utskifting av rehabilitering av bygg og tekniske anlegg, 0,5 MNOK i 2026.

Utområder - Byplan
Uteområder byplan – byrom og lekeplasser, planlegging og mindre tiltak.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2020: 1,5 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 0,5 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 0,25 MNOK.

I byplan og forskningsprosjektet Tettsteds-pakker for attraktive, inkluderende og miljøvennlig stedsutvikling er det vedtatt at Sortland skal bli en attraktiv by med gode møteplasser, lekeareal og rekreasjonsområder. Det er viktig å videreføre dette arbeidet, og at kommunen har ressurser slik at vi kan bidra inn i samarbeidsprosjekt med frivillige og næringslivet. 0,5 MNOK i økonomiplanperioden, der det er 0,25 MNOK per år i 2025 og 2026.

Vei, trafikk og gatelys

Bjørklundv - Vesterv sammenkobling
Bjørklundveien sammenkobling, 28,5 MNOK i økonomiplanperioden.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2022: 30,5 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 28,5 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 10,0 MNOK.

Reguleringsplanen for sammenkoblingen er vedtatt, og ventes å være rettskraftig når 2023 utløper. Etter dette foreslås midler avsatt til grunnerverv og prosjektering de to påfølgende år. Bygging av sammenkoblingen er foreslått til etter at nedre del av Bjørklundveien er regulert og ferdigstilt. Regulering av nedre del pågår i 2023/2024. Endring i framdrift etter KS 14.12.2023.

Status 10/20204: arbeid forventes gjennomført i løpet av 2025 - 2026. Økonomiplan: 10,0 MNOK i 2025, 18,5 MNOK i 2026.

G/S Sigerfjord
6,0 MNOK i økonomiplanperioden.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2017: 16,5 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 6,0 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 6,0 MNOK.

Reguleringsplanen for strekningen mellom Langbakken og Sigerfjord skole foreslås revidert, gjort til selvstendig reguleringsplan og lagt til grunn for søknad om trafikksikkerhetsmidler. Prosessen pågår 2023/2024 i tråd med orientering gitt i formannskapet 27.10.2023.
Det foreslås avsatt midler til bygging i 2025/2026.

Framdrift skyves fram til 2024/2025 ref: KS 14.12.2023

G/S Vesterveien
0,9 MNOK i økonomiplanperioden.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2018: 4,941 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 0,9 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 0,0 MNOK.

Tiltaket er en videreføring av de to bygde parsellene med gang-/sykkelvei mellom Idrettsveien og skibua, og det er i tråd med trafikksikkerhetsplanen. Når tiltaket er fullført, finner vi sammenhengende fortau/gang-/sykkelvei fra Fv82 opp Kirkåsveien og fram til Idrettsveien. I fremtid vil forbindelsen kunne videreføres frem til Sørlia (og videre ned til Fv82).
Det er gitt tilsagn om tilskudd fra NFK til reguleringsarbeidet; tiltaket er også prioritert i trafikksikkerhetsplanen.

Reguleringsarbeid pågår i 2023/2024. Det er foreslått midler i økonomiplanperioden som kan nyttes til grunnerverv og prosjektering hvoretter tiltaket kan fullfinansieres og bygges. 0,9 MNOK foreslås i 2026.

Gatelys - systematisk utskifting
Gatelys systematisk utskifting, 4,4 MNOK.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2020: 14,12 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 4,4 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 1,2 MNOK.

Videreføring av vedtak KS 082/21. Status 10/2024: ønske om overføring av udisponerte midler fra prosjekt 77020 (skilting, gatenavn, ferdig i 2024).

Trafikksikkerhetstiltak - mindre fra plan
Trafikksikkerhetstiltak mindre fra plan 0,4 MNOK i økonomiplanperioden

- Total vedtatt budsjettramme fra 2019: 1,3 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 0,4 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 0,2 MNOK.

Videreføring av vedtak KS 082/21.

Vei - Bakkeveien sanering
5,0 MNOK i økonomiplanen

- Total vedtatt budsjettramme fra 2026: 5,0 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 5,0 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 0,0 MNOK.

VA-ledningene i Bakkeveien bør saneres/separeres. Tiltaket innebærer også opprustning av veien, og må ses i sammenheng med prosjektet Åsveien/Solveien. Budsjettbehov estimert til 5,0 MNOK. Av dette prosjektering i 2026 på 0,5 MNOK. og utførelse i 2027 på 4,5 MNOK.

2026; 0,5 MNOK.

2027: 4,5 MNOK. kr., herav avgifts finansiert 1,5 MNOK.

Vei - Åsveien Solveien
3,25 MNOK i økonomiplanperioden.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2021: 3,75 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 3,25 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 0,0 MNOK.

Videreføring av vedtak KS 082/21. 3,25 MNOK ligger på 2026.

VEI- Strandgata fortau
Fortau Strandgata, jfr f-sak 018/22 – 5,2 MNOK i 2028.

VEI- torg parkeringsplasser
1,2 MNOK i økonomiplanperioden.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2023: 2,4 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 1,2 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 0,6 MNOK.

Videreføring av vedtak KS 082/21. KS 114/22 bevilget 0,6 MNOK per år (2023-2026) til oppgradering av torg og parkeringsplasser. I planperioden prioriteres oppgraderinger i sentrum.

Planlegging er gjennomført og prosjektet startet opp i 2023. Noe gjenstående arbeid/kostnader ble overført til 2024. Disse sluttføres innenfor total ramme.

Tomter

Tomtefelt - ramme
Videreføring av vedtak KS 082/21.

Kommunen har fortsatt noen mindre tomter/arealer for salg og utgiftene dekkes av tomtesalg. 0,4 MNOK avsatt i økonomiplanperioden.

Avgiftsfinansierte investeringer

Vann, avløp og VVA

Avløp - avløpsanlegg Haldtstranda
5,3 MNOK i økonomiplanperioden (2025-2028).

- Total vedtatt budsjettramme fra 2022: 6,8 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 5,3 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 1,1 MNOK.

Overføringsledning og pumpestasjon skal ifølge KDP avløp bygges i 2025 og 2026. Første del av prosjektet er avsluttet, og går nå over i fase 2. Prosjektering i 2025, utførelse i 2026. Første del har vært etablering av slamavskillere, fase to vil være oppsamling (pumpestasjon).

Estimert budsjettbehov er 1,1 MNOK i 2025 og 4,2 MNOK i 2026.

HP vann – diverse tiltak
Tiltak Hovedplan vann, til sammen 2,0 MNOK i økonomiplanperioden

- Total vedtatt budsjettramme fra 2018: 7,3 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 2,0 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 1,0 MNOK.

Saneringstiltak
Årlig avsetning til mindre oppgaver med utbedring av vannledningsnettet. Dette er tiltak som er større enn at de dekkes over driften, og er nødvendige og nyttige med tanke på en løpende forbedring av vannledningsnettet. I tillegg er slike tiltak omtalt i hovedplan for vannforsyning.

Driftsutfordringer
Årlig avsetning til oppgaver av driftsmessig karakter, jfr. hovedplanen. Tilsvarende tiltak av mindre karakter som saneringstiltakene, men oppgaver mer av administrativ karakter. Nytteverdien er bl.a. at driften skjer i tråd med lov og forskrift.

VA - KDP avløp vannmiljø - sep. avløpsledning

- Total vedtatt budsjettramme fra 2022: 43,4 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 27,9 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 9,3 MNOK.
- Økonomiplanperioden 2025-2028: 27,9 MNOK.

I Sortland kommune er det ca. 22 km med felles avløp og overvanns-ledninger. For å kunne oppnå rensing av avløp må alt overvann/fremmedvann separeres ut fra avløpsanlegg. I KS 118/22 ble det vedtatt tiltak med lednings-fornyelse og separering på 1500 meter per år til 2030. Dette arbeide er startet med systematisk prosjektering og gjennomføring.

Prosjektet må også hensynta etableringen av fremtidig rensestasjon og lokalisering av pumpestasjoner.

Gjennomføringen av dette arbeidet er omfattende da dette berører mange grunneiendommer hvor det er etablert offentlig infrastruktur på annenmanns eiendom. Det er svært tidkrevende da de flest eiendommene strekker seg ut på offentlig vei.

VA Separering Kirkåsveien, nord og sør
6,0 MNOK i økonomiplanen.

- Total vedtatt budsjettramme fra 2023: 7,0 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 6,0 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 0,0 MNOK.

Sortland kommune har betydelige utfordringer innenfor avløpssektoren. Separering av overvann og spillvann går i dag i felles ledninger. Utfordringene med fellesledninger er mange. For å få kontroll på utslipp må separering gjennomføres. Dette lokale tiltaket er estimert til 38 MNOK. Tiltakene må også sees i sammenheng med utfordringene i Havnegata (prosjekt 60009 - utsatt).

Til økonomiplanen: 2026: 6,0 MNOK.

Vann - damanlegg Storvannet

- Total vedtatt budsjettramme fra 2018: 31,8 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 20,0 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 2,0 MNOK.
- Økonomiplanen 2025-2028: 20,0 MNOK

Dammen på Storvannet: prosjekter omfatter ny inntaksledning mellom inntak og vannverk, og arrondering av gammel dam. Dette er ferdigstilt.

Gjerdet rundt Storvannet er også ferdigstilt. Utførelsen er inspisert og uten anmerkninger. Det gjenstår å hente inn materiell som ligger på «depot» på innsiden av gjerdet til vinteren med snøskuter; dette er forutsatt utført i egenregi, og dekkes innenfor driften.

Budsjettbehov for 2025 estimeres til 2 MNOK.

Status 10/2024: Formelle forhold må på plass i løpet av 2025 - uansett ikke bygging før tidligst 2026.

VVA Natlandsveien, sanering

7,0 MNOK i økonomiplanperioden

- Total vedtatt budsjettramme fra 2021: 8,05 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 7,0 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 3,0 MNOK.
- Økonomiplan 2025-2028: 7,0 MNOK.

Avløpsanlegget i Natlandsveien er dårlig. Dette resulterer i at tilknyttede boliger til stadighet får kloakk i kjelleren. Veilegeme og dekke har også stort behov for oppgradering. Sanering må sees i sammenheng med utbygging i Lamarka, da kapasiteten for dette omådet kan økes ved å legge nye VAO-ledninger i Natlandsveien.

Tiltak er ikke kommet i gang. Det er foreslått prosjektering i 2024, gjennomføring i 2025 – 2026. Samlet estimert kostnad 8,0 MNOK. 2025: 3,0 MNOK og 2026: 4,0 MNOK.

Vei, trafikk og gatelys

Bjørklundvn, nedre del
18,0 MNOK i økonomiplanperioden

- Total vedtatt budsjettramme fra 2023: 21,0 MNOK.
- Rest vedtatt budsjettramme: 18,0 MNOK.
- Opprinnelig budsjett 2025: 2,0 MNOK.
- Økonomiplan 2025-2028: 18,0 MNOK.

Reguleringsplanen for denne parsellen ble vedtatt i 2007. Mye av planområdet er ennå ikke etablert i tråd med planen; dette gjelder bl.a. gang-/sykkelveier, internveier og rundkjøring i kryss Bjørklundveien/Fv82.

Gjenstående arbeid må i hovedsak regnes som offentlig tilrettelegging for kommende, økt utnyttelse av arealer som vil benytte denne infrastrukturen. Det er grunn til å regne med at det vil bli stilt krav om realisering før videre utvikling, herunder samlevei fra Vesterveien, utbygging på Lamarka, utbygging av boliger i Rundheia. 2025: 2,0 MNOK, 2026: 16,0 MNOK.